

Obsodbe vredna pasivnost Zahoda

VOJKO COLJA

Izvolili nove upravitelje TKB

TRST - Zbor delničarjev Tržaške kreditne banke je odobrili kooptacijo dveh predstavnikov Bance Popolare iz Brescie v upravni odbor TKB in izvolil novega člana nadzornega odbora, ki tudi zastopa delničarja iz Lombardije. Predsednik BPB, Franceschetti je poudaril »originalno zgodovinsko vlogo TKB, ki predstavlja njeno moč«, predsednik TKB Kraus pa želel »novih uspehov v dobrobit banke, delničarjev in vse skupnosti«.

Na 3. strani

Dvojna zaupnica Dinijevi vladi

RIM - Poslanska zbornica je v sinoči odobrila vladni predlog pokojninske reforme. Z zaupnico odobrili oba velika amandmaja, ki jih je vlada predložila dan prej. Za prvega je glasovalo 265 poslancev leve sredine in SL, vzdržalo se je 119 poslancev FI, KDC in Buttiglionejevih pristavev, proti pa je glasovalo 120 poslancev SKP in NZ. Za drugega je glasovalo 259 poslancev, proti jih je bilo 100, vzdržalo pa se jih je 112. Poslanec SKP Diliberto je že nakazal možnost, da bi o reformi predlagali referendum.

Na 2. strani

Po Sloveniji dražje cestnine

LJUBLJANA - Od danes so na avtocestnih odsekih po Sloveniji dražje cestnine. Za odsek med Ljubljano in Razdrtem bo za osebno vozilo treba odšteti 300 tolarjev (prej 220 tolarjev). Ker se ni cestninskih postaj, bo voznja do Divače brezplačna za voznike, ki bodo na avtocesto zapeljali na Razdrtem. Za gorenjsko avtocesto bo nova visina cestnine za osebno vozilo znašala 110 tolarjev (prej 100 tolarjev), za avtocesto Hoče-Arja vas pa 130 tolarjev (prej 120 tolarjev). (C. R.)

BIH / PO PADCU SREBRENICE IN SPRENEVEDANJU ZAHODA

Začela se je srbska ofenziva za zavzetje muslimanske žepe

SARAJEVO - Enote bosanskih Srbov so včeraj pričele obsežno ofenzivo na muslimansko enklavo Žepa. Predstavnik OZN Aleksander Ivanko je sporočil, da so na območju Žepe zabeležili srdite to-pniške in pehotne napade srbskih sil. Takoj zatem so se v zračni prostor nad Žepo podala Natova letala, ki pa po zadnjih podatkih se niso bojno delovala.

V muslimanski enklavi Gorazde,

ki jih prav tako grozi srbsko zavzetje, so branitelji mesta od tamkaj nameščenega ukrajinskega bataljona zahtevali izročitev težkega orožja in streliva, ki je pod kontrolo OZN. Predstavnik OZN v Zagrebu je sporočil, da je od deset do dvajset tisoč ljudi, ki so po srbskem zavzetju pobegnili iz Srebrenice, že prišlo do letališča v Tuzli. Približno deset tisoč pregnancev pa se še vedno nahaja v Kladnju, mestu, kjer po-

teka frontna linija med bosanskimi Srbi in bosanskimi vladnimi silami.

Generalni sekretar OZN Butros Gali je včeraj Thorvalda Stoltenberga, sopredsedujočega konference o nekdanji Jugoslaviji, imenoval za svojega posebnega odposlanca za Bosno. Stoltenberg je včeraj prispel v Beograd, kjer se bo skupaj Carlom Bildtom sestal s srbskim predsednikom Miloševićem.

Na 15. strani

Pariz praznoval, svet pa obsojal

PARIZ - V Franciji so bile včeraj številne slovesnosti ob državnem prazniku. Nasprotnikom francoskih jedrskih poskusov ni uspelo skaliti velike vojaške parade, marsikje pa je mirovnikom uspelo skaziti praznično ozračje. To predvsem pred francoskimi predstavništvi po vsem svetu, kjer so včeraj mirovniki se stopnjevali svoje proteste proti francoskim jedrskim poskusom na atolu Mururoa.

Do protestov nad namerami francoskega predsednika Chiraca je prišlo tudi v Trstu. Dopoldne so pred sedežem francoskega konzulata demonstrirali pripadniki SKP (na sliki, foto KROMA), popoldne pa zeleni, ki so tudi opozorili na tragedijo Bosne in Hercegovine. Delegacija SKP se je srečala s francosko častno konzulko Etto Carignani. Protestu proti jedrskim poskusom na atolu Mururoa se je pridružil tudi tržaški župan Riccardo Illy.

Na 6. in 16. strani

POBUDA NOVINARJEV PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Vrnite nam Narodni dom!

Pobuda, ki se je uspešno začela ob skupni četrtkovi manifestaciji, se nadaljuje. Včeraj smo v tržaškem uredništvu Primorskega dnevnika zbrali še 50 podpisov - prvi podpisnik se je javil že ob 9 uri ob odprtju pisarne, od ponedeljka pa bo mogoče podpisati tudi v prostorih goriskega uredništva. Podpisniki so pobudo tudi komentirali in izrazili željo, da bi bila zares uspešna.

Na 5. strani

Jutri v Nedeljskih temah Primorskega dnevnika

Srečni Sizif

S tem naslovom nam Miran Košuta predstavlja letošnjega primorskega slavljence, 70-letnika Cirila Zlobca, ki je pred dobrim tednom dni predstavil v Sezani kar pet knjig. Bolj kot predstavitev knjig gre za srečanje s književnikom in njegovo poezijo.

V svet filma pa nas bodo tokrat popeljali Goričani: Film Video Monitor je namreč pripravil seminar o temi »Kakjo narediš dober film« in o tem seminarju smo zbrali nekaj zanimivih vtisov.

O uničevalnem taborišču Auschwitz smo letos že mnogo pisali. Tokrat so ga obiskali Koropci, med njimi tudi dijaki slovenske gimnazije iz Celovca. Spremljal jih je naš celovski novinar Ivan Lukan.

Obiskali smo tudi goriski Dijaski dom: za poletni čas sicer nekoliko nenavadno, vendar se prav v teh dneh marsikaj dogaja. Kristina Knez in Vlasta Jarc nas seznanjata z delovanjem doma, otroci pa nas spremljajo na nenavadno potovanje.

Za planince pa predstavljamo letošnjo poletno pot, ki jo pripravlja SPDT. Lojze Abram nas je vnaprej popeljal po Karnijskih Alpah.

Naslovnico pa namenjamo dogodkoma tedna, francoskim jedrskim poskusom v Polineziji, izrazu moči velesile, in nemoči velesil v Bosni. O teh temah, in o reakcijah na ta dogajanja, razmislija Sergij Premru.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Scalfaro o balkanski krizi

Predsednik republike Scalfaro je včeraj odpotoval na večdnevni obisk v Južno Ameriko. Pred vkrcanjem na letalo je namenil posebno pozornost balkanski krizi.

Stran 3

Seminar o visoki hitrosti

Na tržaški Trgovinski zbornici je včeraj potekal seminar o pomembnosti visoke hitrosti železniskih povezav v evropskem kontekstu.

Stran 3

Ekstradicija za izsiljevalca

Tržaška policija je včeraj izročila hrvaškimi oblastem obsojenca, ki je izsiljeval neko avstrijsko družino.

Stran 6

Poletna šola za mlade glasbenike

V stivanski cerkvi se bo drevi s koncertom glasbenih docentov začela Mednarodna poletna šola za mlade glasbenike, ki jo vodi Igor Kuret.

Stran 7

Jalabertu 12. etapa Toura

Francoz Jalabert je osvojil včerajšnjo etapo Toura. V skupnem seštevku je s tretjega mesta izrinil Riisa in za Indurainom zaostaja za 3 minute in 35 sekund.

Stran 17

POSLANSKA ZBORNICA / GLASOVANJA

Zadnje vroče ure pokojninske reforme

RIM - Poslanska zbornica je včeraj na podvečer odobrila megamandma o reformi pokojnin. V času ko poročamo, se razprava končuje: do polnoči bi morala zbornica odobriti celotni ustrežni zakonski predlog. Glede na število glasov, ki jih je prejela Dinijeva vlada (ki je ob glasovanju zahtevala zaupnico), bi o tem ne smelo biti dvoma. Za vladni amandma je namreč volilo 265 poslancev, 119 jih je glasovalo proti, 120 pa se jih je vzdržalo.

Za amandma so glasovali poslanci levega centra in Severna liga, vzdržali so se poslanci Forze Italia, Krščanskega demokratičnega centra in Buttiglionejeve frakcije Ljudske stranke, medtem ko so proti glasovali poslanci Stranke komunistične prenovne in Nacionalnega zavezništva. Dogodilo se je torej tisto, kar je bilo pričakovati. Kartel svoboscin se je spet razbil: voditelj Nacionalnega zavezništva Fini je vztrajal pri svojem

negativnem stališču do Dinijevega pokojninskega manevra; napovedal je, da bodo njegovi poslanci volili proti tudi na koncnem glasovanju.

Berlusconi je napovedal, da se bo njegova stranka vzdržala tako pri obeh glasovanjih o megamandmajih, kot tudi pri zaključnem glasovanju o reformi pokojnin.

Med včerajšnjo razpravo je tajnik SKP Fausto Bertinotti izzval vlado z novim predlogom. Dejal je naj vlada predstavi po treh se četrti amandma, za katerega naj zahteva zaupnico. Ta amandma naj bi v novi pokojninski sistem vključil starinsko pokojnino po 35 letih dela za uslužbenca, ki opravljajo ročno delo. Predlog je seveda naletel na gluha ušesa.

Po razpravi in odobritvi v poslanski zbornici bi moral predlog o pokojninski reformi romati se v senat. Če bo senat odobril besedilo zakona, se italijanskim

upokojevcem 21. stoletja (in državi) odpirajo taka obzorja.

Država bo do leta 2005 prihranila kakih 108 tisoč milijard lir. Pravcato revolucijo predstavlja izračunavanje pokojnin. Le-te ne bodo več odvisne od plač, ki jih je uslužbenec prejemal v zadnjih letih delovne dobe, pač pa na podlagi prispevkov, ki jih je prispeval v pokojninski sklad. Pred 57. letom starosti se uslužbenci ne bodo mogli upokojiti. Upokojitev bo možna med 57. in 65. letom starosti, Kdor se boprej upokojil (na primer s 57. ali 58. letom) bo prejel za nekaj odstotkov nižje pokojnine. Kdor se bo kasneje (na primer s 64. ali 65. letom), bo deležen nekaterih doklad.

Tistemu, ki bo imel do konca letos več kot 18 let plačanih pokojninskih prispevkov, bodo pokojnino izračunavali na podlagi zadnjih desetih let plač. Kdor bo opravljal težaka dela, se bo vendarle lahko upokojil pred 57. le-

tom starosti (v ta namen bo ustanovljen poseben pokojninski sklad, za kar je v pokojninski reformi predvidenih 200 milijard lir namesto prvotnih 100).

Veliko novost predstavlja tudi tako imenovano »komplementarno skrbstvo«. Del plače bo delodajalec vložil v sklad podjetja ali delovne kategorije. Ta del bodo upravljali z zavarovalniškimi kriteriji. V ta sklop bodo vključili tudi odpravnine.

Nad tem integracijskim sistemom bo »bdela« posebna nadzorna komisija.

V reformni predlog je vključena tudi tako imenovana »varovalka«, klavzula, ki naj bi »scitila« pokojninsko reformo (oziroma državo). Le-ta predvideva sledeče: če do leta 1998 ne bo država prihranila tisto, kar predvideva uvedba novega zakona, bo imela vlada možnost, da spremenijo obstoječe parametre, a to le za omejen čas.

Predčasne volitve ali končno reforme?

RIM - Levosredinska in desnosredinska koalicija bosta v torek nadaljevali pogovore o tako imenovanih pravih igr. Na spisku razgovorov bo tudi "predsedniška republika", katere glavna značilnost naj bi bila neposredna izvolitev predsednika republike in vlade. Za uvedbo tega sistema se (od vedno) zavzema desnica, v levosredinskem taboru pa je zagovornik tega predloga Mario Segni.

Da bo torkovo srečanje zanimivo je poskrbel Romano Prodi, ki je povedal, da leva sredina z velikim zanimanjem spremlja soočenje o takozvani predsedniški republiki. S tem je gibanje oljke v bistvu sprejel Finijevo in Berlusconijevo zahtevo po odkritem soočanju o tem vprašanju, ki ga desnica povezuje z vsemi ostalimi odprtimi problemi na področju institucionalnih reform.

Ce bosta koaliciji

začeli resno razpravo o predsedniški republiki, bo to nedvomno na nek način podaljšalo življenje zakonodajni dobi, kar pomeni, da vsaj seneni ne bo predcasnih volitev. Nekateri pa so mnenja, da gre pravzaprav le za pesek v oči in da so se največje stranke dejansko že sporazumele za takojšnje politične volitve.

Torkovega srečanja se bo udeležil tudi "opazovalec" Severne lige, bivši naceinik poslanske skupine Gianluigi Petrini. Njegova navzočnost dokazuje, da se Umberto Bossi, kljub nedavnim gromkim proglasom in udrihanju na levo in desno, pravzaprav zelo boji politične osamitve. Petrini je pred kratkim odstopil z mesta naceinika poslanske skupine zaradi nesoglasij z Bossijem, ki mu je glasno očital preveliko populstljivost v parlamentarni razpravi o pokojninski reformi.

NOVICE

Craxi znova napada milanske sodnike

TUNIZI - Bettino Craxi se ne more na noben način sprijazniti z zapornima nalogoma, ki so ju proti njemu izdali milanskim sodniki tima "čistih rok". Včeraj je spet ostro napadel preiskovalce in ponovil staro zgodbo, da je žrtev zarote in agresije. Obtožnica, ki jo je rimska vlada že posredovala tunizijskim oblastem, po njegovem vsebuje kup laži in celo vrsto obrekovanj in zalitev, o katerih bo se spregovoril v prihodnjih dneh.

Rocchetta od Lige do skrajne desnice

RIM - Poslanec Franco Rocchetta je s Severne lige, s katero je bil izvoljen v parlament, pristal pri Nacionalnem zavezništvu. Po pogovoru z naceinikom Finijevih poslancev Tatarello, je namreč uradno sporočil vstop v Nacionalno zavezništvo. Rocchetta je bil svojčas med ustanoviteljni Lige Venete, ki se je kasneje spojila z Bossijevim gibanjem. Bil je podtajnik za zunanje zadeve v Berlusconijevi vladi, nato pa je polemичno zapustil Ligo in skočil na Berlusconijev voz. Tudi tukaj pa je bil očitno nezadovoljen in na koncu izbral Finija, ki s federalizmom resnici na ljubo nima nič skupnega.

Državna skupščina Garavinijeve skupine

RIM - Skupina "Komunistov za enotnost", ki je pred kratkim zapustila SKP se bo 22. julija zbrala na prvi vsedržavni skupščini. Na njej bo tekla beseda o nacrtih in o perspektivah tega gibanja, ki se zavzema za čim širšo enotnost levicarskega gibanja in za skupne nastope proti desnici.

Odkrili avtomobil ki je bil poln orožja

MILAN - Agenti letečega oddelka z milanske kvesture so včeraj v dveh ločenih akcijah našli dva avtomobila: v enem je bila velika količina orožja, drugi s ponarejeno evidenčno tablico pa je bil enak avtomobilu sodnika iz milanske okrožne protimafijske prokure. Zaradi najdbe avtomobilov so agenti aretirali 41-letnega Maura Addisa (na sliki), znanega desničarskega skrajneza, ki je bil svoj čas pripadnik zloglasnih Nar. Obtožujejo ga posesti vojnega orožja in preprodaje ukradenega blaga. Mauro Addis je trenutno užíval polovično prostost, v zaporu pa mora odsedeti 30 let zaradi dvojnega umora leta 1980 v Milanu, v katerega je bil vpleten skupno s neofasističnimi skrajnezi Valeriom Fioravantiem in Gilbertom Cavallinijem. Na njegovem stanovanju v Segrateju so karabinjerji našli ključ avtomobila, v katerem je bilo shranjeno orožje.

PALERMO / UPRAVLJANJE CERKVENE IMOVINE

Tudi škof iz Monrealeja je zahteval podkupnino

Obtožen je izsiljevanja, podkupovanja, prevare in lažnih izjav - Karabinjerji prijavili še drugih šest oseb

PALERMO - Javna tožilca Luigi Patronaggio in Roberto Scarpinato sta v okviru prvega dela preiskave o vodenju cerkvene ustanove, ki upravlja tisti del cerkvenih imovin, ki jih mora ustanova uporabljati za vzdrževanje cerkvenega imetja, zahtevala, da se sodi škofu iz Monrealeja (Palermo) msgr. Salvatoreju Cassisi (na sliki AP). Škofa obtožujejo izsiljevanja in poskusa izsiljevanja, korupcije, prevare in lažnih izjav. Javna tožilca sta zahtevala, da se sodi tudi

drugim šestim osebam: Fulviu Limi in sestri Danieli, ki sta upravitelj oziroma tehnični vodja cerkvene ustanove, podjetniku iz Catanie Eliu Consalvu in funkcionarjema pokrajinskega kmetijskega nadzornistva Ignaziu Benenatiju in Antoninu Dragu.

Preiskava se je začela z anonimnim dosjejem, ki je po mnenju sodstva prihajal iz same škofije: v njem je bila nanizana vrsta nepravilnosti pri upravljanju cerkvene ustanove, ki naj bi jih zagrešili msgr. Cassisa s

svojimi sodelavci. Del teh nepravilnosti je potrdil tudi eden od duhovnikov, Giuseppe Governanti, medtem ko so bili drugi duhovniki iz škofije nezadovoljni nad njenim upravljanjem. Med ostalim škofa tudi obtožujejo, da je za razna dela zahteval podkupnino za preko 50 milijonov lir. Palermsko sodstvo je karabinjerskim preiskovalcem tudi naročilo, da podrobno pregledajo vse zakupe, ki jih je neposredno upravljala cerkvena ustanova iz Monrealeja.

RIM / POROČILO STROKOVNJAKOV

Število revežev ne raste, revščina pa se stopnjuje

Več kot 10 odst. Italijanov živi v revščini

RIM - Število revežev v Italiji se v primerjavi z lanskim letom ni povečalo, pač pa se je njihov položaj se poslabšal, se posebnostno, ko gre za ženske, ostarele, južnjake ali družine z več kot tremi otroci. To je le eden od zanimivih podatkov iz poročila o revščini, ki jo je včeraj predstavil odbor strokovnjakov pod vodstvom Pierra Carnitija ministru za družino in družbeno solidarnost Adrianu Ossiciniju. Poročilo, ki je bilo izdelano na osnovi raziskave Istat o porabi italijanskih družin, ugotavlja, da je danes moč obravnavati kot revne kar 2.038.000 italijanskih

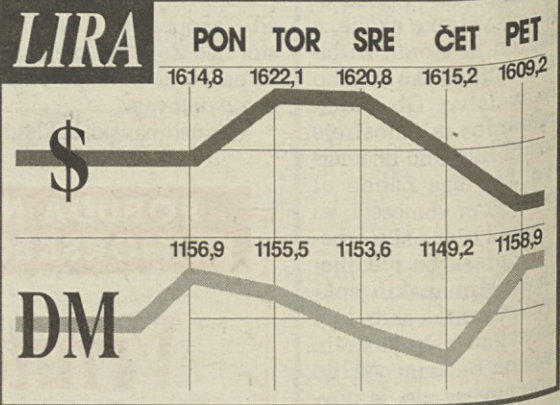
družin (10, 2 odstotka družin), katerih poraba znaša manj kot polovico vsedržavnega povprečja.

Število brezposelnih se letos ni povečalo, je obrazložil Carniti, saj znaša 6 milijonov in 458 tisoč oseb (11, 5 odstotka vsega prebivalstva), njihov položaj pa se je poslabšal za tri točke, saj je tako imenovani »indeks intenzivnosti revščine« poskočil od 18 na 21. V revščini živi več kot en milijon otrok in prav toliko ostarelih.

Med vzroki revščine je na prvem mestu pomanjkanje zaposlitve (v 50 odstotkih primerov), na drugem pa pomanjkanje izobrazbe (v 27 odstotkih prime-

rov). Vendar je tudi med zaposlenimi revščina prisotna. Iz poročila izhaja, da na jugu živi v revščini 28,5 odstotka družin, ki imajo v svoji sredi enega brezposelnega, pa tudi 18,5 odst. družin z enim samim zaposlenim, 11 odst. družin z dvema zaposlenima in kar 23, 1 odstotka družin s tremi zaposlenimi, kar predstavlja nedvomno presenetljiv podatek.

V tej zvezi je Carniti poudaril, da sta bila se pred pol stoletja glavna vzroka revščine bolezen in brezposelnost, medtem ko je danes revščina zajela tudi zaposlene, večkrat tudi take, ki imajo stalno zaposlitev.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS
SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

RIM / PRED ODHODOM V JUŽNO AMERIKO

Scalfaro: V Bosni kot v hudih časih Hitlerja in Stalina

RIM - Predsednik italijanske republike Oscar Luigi Scalfaro je včeraj odpotoval na večdnevni obisk v Južno Ameriko. Pred vkrcanjem na letalo je novinarjem, ki so se zbrali na rimskem letališču Ciampino, orisal pomen potovanja, ki predvideva več postankov v Argentini, Urugvayu in Čilu. Scalfaro je povedal, da je minilo že skoraj trideset let, kar je zadnji italijanski predsednik obiskal te dežele. Tokratni obisk bo med drugim priložnost, da se italijanski izseljenci, ki živijo v oddaljenih deželah, srečajo z visokim predstavnikom matične države.

Poleg priložnostnih besed ob odhodu iz Italije je Oscar Luigi Scalfaro namenil posebno pozornost balkanski krizi. Njegove jasne, trpke besede so vsekakor presežale protokolarni dolžnosti državnega glavarja. »Mislimi smo, da so Hitlerjevi in Stalinovi časi dokončno mimo in da so nas izkušnje iz tistih let izučile marsičesa,« je Scalfaro začel svoje razmišljanje o vojni v Bosni in Hercegovini. Neposredna primerjava med dogajanji iz druge svetovne vojne in konfliktom v nekdanji Jugoslaviji prica o ostri obdobi, ki jo je po napadu na Srebrenico delezna bosansko-srbska politika s strani najvišjih italijanskih oblasti. »Tragedija, ki se odvija na muslimanskih območjih, kliče k upor,« je se dodal predsednik.

S posebno enfazo je v

Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro (telefoto AP)

nadaljevanju spregovoril o nicevosti besed in govorice (»Cutim nepomembnost besed«). Zelo jasno je Scalfaro prikazal položaj, v katerem se je znašla mednarodna politika po izbruhu bosanske vojne: civilne države (saj dogajanja v BiH ni mogoče oceniti za civilno) se cutijo vključene v nedopustno izsiljevanje. V strahu, da bi se konflikt še dodatno razširil, zajel doslej mirna, območja in povzročil nove tragedije, se pač civilne države ne odločijo za vojaški poseg na tleh nekdanje Jugoslavije. To obnavljanje je, po besedah italijanskega predsednika, nevzdržno, prav tako kot je nevzdržno brezplodno govorjenje.

»Italija ni nikoli stala ob strani. Tudi tokrat je poklicana, da odigra, v

skladu s svojo logistično pozicijo, pomembno vlogo v humanitarnih in obrambnih akcijah.« S takimi besedami je Scalfaro označil vlogo italijanske politike in vojske, potem ko se je pohvalno izrekel o odločitvi Združenih držav Amerike, Nemčije in Francije, da ne umaknejo svojih čet in ne odrečejo svoje pomoči prebivalstvu kriznih območij.

Hitlerja in Stalina je zgodovina za njuna grozodejstva neusmiljeno kaznovala. »Toda v primeru Bosne in Hercegovine ne moremo križem rok cakat, kdaj bo zgodovina storila svoje. Seveda ne smemo storiti nicesar, kar bi lahko se dodatno zaostri položaj, naša dolžnost pa je, da čimprej odkrijemo pot za zaustavitev bosanske tragedije.«

TRST / REDNI OBČNI ZBOR DELNIČARJEV

Nova upravitelja in nadzornik TKB

E. Kraus: »Za dobrobit banke, delničarjev, skupnosti«

TRST - Na rednem zboru delničarjev Trzasko kreditne banke so včeraj odbrili kooptacijo dveh predstavnikov Bance Popolare iz Brescie v upravni odbor TKB in izvolili novega člana nadzornega odbora, ki tudi zastopa novega delničarja. Imenovanje novih upravnikov in nadzornika spada v okvir dogovora z lombardsko banko, ki je odkupila 45, 55 odst. delnic TKB z opcijo, da jih odstopi 20 odst. banki LHB v primeru, da ta uveljavi svojo pravico do prihodnjega 30. septembra.

Občni zbor je z enim nasprotnim in dvema vzdržanimi glasovoma potrdil sklep upravnega sveta o kooptaciji Bruna Sonzognija, sicer generalnega direktorja BPB, in Maria Gnesija, ze sodirektorja TKB, in izvolil s tremi vzdržanimi glasovi Maria Gnesija, znanega komercialista iz Brescie, za efektivnega nadzornika.

Delničarje je pozdravil predsednik BPB, prof. Giacomo Franceschetti, ki je poudaril »originalno zgodovinsko vlogo TKB, kar nedvomno predstavlja njeno moč«. Ovrednotenje te tradicije skupaj z najnovejšimi profesionalnimi prijemi lombardske banke, je se dejal prof. Franceschetti, sta porok za vedno večji uspeh Trzasko kreditne banke.

Na zaključku rednega občnega zbora in pred sestankom upravnega odbora, na katerem so porazdelili funkcije v prenovljeni sestavi, je predsedujoči Egon Kraus zelel zbranim delničarjem, da bi z novim sodelovanjem dosegli »nove uspehe v dobrobit banke, delničarjev in vse skupnosti«.

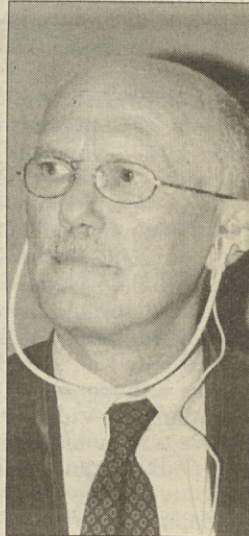

Z občnega zbora TKB v dvorani trzasko Trgovinske zbornice (Foto Krizmančič/KROMA)

Ljudska banka in Brescie ena večjih italijanskih bank

Dr. Bruno Sonzogni (na sliki, foto KROMA), direktor ljudske banke iz Brescie, je novi član upravnega odbora in in podpredsednik Trzasko kreditne banke. »To za nas ni samo investicija, ampak želimo sodelovati in povečati svoje trzišče,« nam je včeraj povedal. Njihovo trzišče je zelo obsežno: Banca Popolare di Brescia ima skupno 70 agencij v Lombardiji, v Piemontu in v Venetu, torej v najbogatejšem predelu Italije. Temu primerno je tudi njeno poslovanje; skupno 13.000 milijard

vlog, kar jo uvršča med pomembnejše banke v Italiji. Banka ima skupno 730 uslužbencev, ce k temu dodamo se povežane družbe, ki se ukvarjajo z leasingom pa skoraj 900 uslužbencev. Povežana je z bankami pop vsem svetu in posluje na vseh bancnih sektorjih. Sonzogni je opozoril, da je banka nadvse zainteresirana za sodelovanje z državami nekdanje vzhodne Evrope in tudi v tem vidiku je njen vstop na trzišče Furlanije-Juljske krajine pomemben.

TRGOVINSKA ZBORNICA / ŠTUDIJSKI SEMINAR

Hitre železniške zveze za Trst nujno potrebne

TRST - Na trzaski Trgovinski zbornici je bil včeraj pomemben seminar, ki ga je organiziralo združenje Ecoprospectiva na pobudo TZ in pod pokroviteljstvom CIFI (Zavoda italijanskih železniških inženirjev) pod naslovom: Visoka hitrost, zakaj je potrebna za Trst! - začetek za evropsko integracijo.

Na seminarju so s svojimi poročili sodelovali številni strokovnjaki, ki so z različnih zornih kotov poudarili važnost, ki jo bo vse bolj imela visoka hitrost železniških povezav v evropskem kontekstu, se posebej pa za Trst, ki s svojim pristaniščem lahko odigra važno strategijo za prekomorske povezave s srednjo Evropo. Gre za vprašanje, pri katerem se je podrobneje zaustavil tudi predsednik trzasko pristanišča Michele Lacalamita. Seminarja pa se kljub napovedim nista udeležila minister za prevoze Giovanni Caravale in poverjeni upravitelj državnih železnic Lorenzo Necchi, ki sta ju obveznosto sindikalnega združenja zadržale druge.

Uvodno poročilo je podal zbornični predsednik Adalberto

Donaggio; v njem je predvsem izrazil željo po večji operativni konkretnosti in dodal, da je treba dokončno izdelati načrte, ki jih glede tega vprašanja že pripravljajo pristojni organi. Zacrta ti bo zato treba novo podobo, ki jo bo Evropa nujno imela s hitrimi železniškimi povezavami.

Vsi poročevalci, katerih posege je koordiniral evropski poslanec Giacomo Santini, član komisije za prevoze v evropskem parlamentu, so se vsekakor strinjali, da je treba preusmeriti velik del blagovnega prometa na železnice in poskrbeti, da bo cestni promet hitrejši, ker je sedaj že skoraj nevzdržen. Trst pa je se posebno zainteresiran za tovrstno problematiko, bodisi zaradi svoje značilne geografske lege, bodisi zaradi trajnih težav glede načrtovanja v sektorju prevozov; to pa se predvsem dogaja zaradi politicnogospodarskega položaja v državah njenega zaledja.

Hitre prometne povezave so za Trst nujno potrebne; tako je poudaril tudi zbornični predsednik Adalberto Donaggio, ki pa je z grenkobo ugotavljal, da

se v Evropi postopoma vse spreminja, Trst pa obstaja ob strani; predvsem pa je naglasil, da bi tudi pristanišče lahko zazrivo in izkoristilo vse svoje zmogljivosti s hitrejšimi prometnicami, ki bi ga povezovala s srednjo Evropo. Obžaloval pa je odsotnost pristojnega ministra in poverjenega upravitelja državnih železnic, to je osebo, ki bi posvet s svojima posegoma prav gotovo

obogatila.

O važnosti hitrih železniških povezav se je strinjal tudi zupan Riccardo Illy (na sliki KROMA med svojim posegom); dodal je, da so vse velike evropske znanstvene strukture povezane s hitrimi železniškimi zvezami, ne nazadnje pa bi bile koristne tudi za turistični razvoj. Trzaski zupan je vsekakor poudaril, da je treba iskati prav na Vzhodu edi-

ne možne zveze za nadaljnji razvoj teh krajev in sprejeti izziv drugih severnih držav; potrebne so torej take strukture, kot so hitre zveze, sicer bo Trst odrezan od Evrope. Tudi deželni odbor nik za prevoze Cristiano Degano se je strinjal z zupanovimi besedami in podprl izgradnjo hitrih železniških povezav na osi med vzhodom in zahodom. Napovedal je, da bo ta vprašanje že v sredo v Vidmu skupno s predsednico Dezele Guero predocil poverjenemu upravitelju železnice Lorenzu Necciju.

Evropski poslanec Giacomo Santini pa je zelo realistično ugotavljal, da so načrti za hitre železniške povezave sicer že odobreni, manjkajo pa finančna sredstva. Fabio Santorini s Trzasko univerze pa je poudaril, da je treba stakati trdne odnose s slovenskimi železnicami za dobre povezave med severovzhodno Italijo in srednjo Evropo; v kolikor bodo povezave med Trstom in Ljubljano hitre, jedodal, se bo promet lahko učinkovito odvijal tudi do Benetk.

Na seminarju sta bila prisotna tudi generalni direktor Sloven-

skih železnic Bogdan Zgonc in državni sekretar na ministrstvu za promet in zveze Slavko Hanzel; v poročilih, ki sta ju izročila predsedstvu seminarja sta orisala stanje in potrebe slovenske železniške mreže. Njihov 100 odstotni delničar je država, ki skrbi za vzdrževanje in razvoj infrastrukture in nastopa kot garant pri najemanju posojil za razne nadgradnje in modernizacije. Slovenska predstavnika sta tudi poudarila važnost sodelovanja na osnovi meddržavnih pogodb z italijanskimi železnicami (ena takih je bila podpisana pred 10 dnevi v Rimu) in sporočila, da slovenska vlada namerava ponovno vzeti v pretes studijo o hitrih povezavah (zamznjena je bila leta 1991). Poudarila sta tudi, da se Slovenija dobro zaveda važnosti smeri med Italijo in Madžarsko, hitra proga preko Slovenije pa je povezana s tem, sta ugotavljala, kar se bo na tem področju dogajalo v Italiji. Slovenija se bo zato prilagajala dinamiki v sosednjih državah, zaradi cesar racuna na finansiranja iz mednarodnih ustanov.

CEDAD / PISMO SKGZ IN ZVEZE SLOVENCEV

Predsednica Dežele naj ne naseda NZ

Ogorčeni protesti, ker je Guerrova sprejela protislovensko resolucijo

CEDAD - Odločitev predsednice deželne vlade Alessandre Guerra, da je med proračunsko razpravo sprejela kot priporočilo resolucijo o Nadiskih dolinah, ki jo je predstavilo Nacionalno zavestništvo, je sprožila val protestov in nasprotovanj med Slovenci v zamejstvu in se posebej v naši narodnostni skupnosti na Videmskem. Nemogoče je namreč sprejeti teze neofasistov, "ki deželno upravo obvezujejo, naj zagotovi ustrezno financiranje ustanovam in organizacijam, ki se zavzemajo za zaščito avtentične kulture in jezika prebivalcev Nadiskih dolin. S tem naj bi te organizacije prebivalstvo zaščitile pred poškodbami neobstoječe slovenske manjšine, ki hoče posloveniti to območje in italijansko čistokrvnost domačega prebivalstva".

Izpodbiti takšne teze ni težka stvar, saj gre za demagoške in protislovenske slogane, ki smo jih večkrat slišali iz ust neofasistov in nacionalistov. Kar pa moti in zaprepašča je dejstvo, da je zdajšnja deželna vlada resolucijo sprejela in je ni odločno zavrnila.

Ob številnih protestih in ogorčenih izjavah gre omeniti pismo, ki sta ga predsednici deželne vlade naslovila videmski pokrajinski odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Zveza Slovencev iz videmske pokrajine. V njem izražata začudenje, zaskrbljenost in zaprepačenost zaradi odločitve predsednice deželne vlade, ki je doslej pokazala veliko pozornost do vprašanj jezikovnih in narodnostnih manjšin, začeni od furlanske, kateri tudi sama pripada.

SKGZ in Zveza Slovencev se nadalje sprašujeta, kako je predstavnica Severne lige, ki je zagovornik uveljavljanja manjšinske stvarnosti, lahko sprejela takšen dokument, ki iznasa zgodovino in strokovno neutemeljene teze.

V dokumentu Nacionalnega zavestništva prihajajo jasno do izraza razmišljanja, ki so izraz zastarelih in nacionalističnih krogov in ki jasno trčijo s stvarnostjo v Nadiskih dolinah. Gre v bistvu za argumente, ki jih je slovenska skupnost na Videmskem vedno izpodbijala z demokratičnimi in zgodovinsko podkovanimi razlagami in se za njihovo uveljavitev naslanjala na kulturno danost teh krajev.

Predsednica deželne vlade FJK Alessandra Guerra

In da so ti argumenti pravilni, piše v pismu Alessandri Guerri, dokazujejo izidi zadnjih upravnih volitev, ko je večina ljudi iz Nadiskih dolin podprla tiste liste, ki so v svoje programe vključili skrb za slovensko narodnostno skupnost.

V sklepnem delu pisma SKGZ in Zveza Slovencev spominjata tudi na dejstvo, da je prejšnji predsednik deželne vlade, ligas Pietro Fontanini jasno podprl prizadevanja Slovencev na Videmskem. Isto je storil predsednik Deželne skupščine Giancarlo Cruder na nedavnem posvetu o Furlaniji in Slovincih, ki ga je v Spletu pripravila videmska skofija. Vodstvi obeh organizacij sta zaprosila za srečanje s predsednico deželne vlade, da bi ji neposredno pojasnili položaj Slovencev na Videmskem ter s tehničnimi argumenti izpodbili nezaslišane teze Nacionalnega zavestništva.

Rudi Pavšič

GORICA / ZBOROVSKO PETJE

Zadnja izdaja »Seghizzija« žal ni bila na ravni prejšnjih

Zaradi tega žirija tokrat ni dodelila prve nagrade

GORICA - Na XXXIV. mednarodnem tekmovanju "C.A. Seghizzi" v Gorici, ki je bilo od 5. do 8. julija, je nastopilo deset zborov oziroma vokalnih skupin iz Latvije, Litve, Madžarske, Poljske, Romunije, Rusije, Slovenije, Spanije in seveda tudi iz Italije, toda iz te le en zbor, kar nehoti vzbuja vprašanje, odkod vzrok nezanimanja ali pa je lahko tudi vzrok trenutnega stanja, ki ne dopušča kriterijev mednarodnega konkurza? Ni bilo prijavljenega zbora iz sosednje Avstrije, medtem ko sta bila kar po dva iz Madžarske in iz Slovenije: novo ustanovljena vokalna skupina Canticum iz Maribora, ki jo vodi Jože Fürst in komorni zbor Ave, ki pa žal ni mogel nastopiti zaradi nepredvidene odsotnosti dveh pevcev, zaposlenih v opernem zboru.

Splošna ocena kakovosti petja oziroma zborov ali skupin popolnoma odgovarja mnenju in oceni žirije, ki razen pri izvajanju priredb ljudskih pesmi in plesov ni dodelila prve nagrade. Mislim, da je, v celoti vzeto, tudi tako prav. Saj je bilo očitno, da s tehničnega vokalnega gledišča niso zbori bili tako izdelani in precisceni, kakor smo jih bili vajeni nekaj let nazaj, pa tudi v najbližji pre-

teklosti. Pevovodje so se premalo posvetili problemom same estetične petja, da bi dosegli potrebno sposobnost zbora za težnost in muzikalne zahtevnosti programov. Večkrat smo pogrešali življenja v duha in slog ustvarjalnih obdobij, v katerem so dela nastala.

Ce velja taka ocena v splošnem, pa se ne moremo vselej strinjati s kvalitetskimi razmerji med njimi, v kakršne jih je opredelila ocena žirije. Kajti nekateri zbori so bili v tem okviru preizkušeni oziroma drugič previsoko, če jih primerjamo po dovršenosti in muzikalni izraznosti, kakor je bil primer v kategoriji mešanih zborov med vokalno bolj dovršenim in tudi oblikovalno prepričljivejšim zborom iz Rige in po zlitosti in celotni uravnoteženosti sibkejšim zborom iz Rostova; ta je izvedel v monotonosti potekajoč Palestrinov Motet O Beata, ki ni dosegel prepričljive odzivnosti. Ze zaradi tega ne bi mogel imeti prednosti pred tretje uvrščenim zborom iz Rige. Zelo plastično izoblikovano pa se je v svoji razgibanosti in izrazni napetosti odzvalo Scedrinovo delo v izvedbi tega zbora.

Med ostalimi naj omenim se zbor iz San Sebastiana v Spaniji, ki je na dejanskem

tretjem mestu. Vokalna skupina Canticum iz Maribora je imela prednost v smiselosti interpretiranja pred vokalnotehnično dovršenostjo, kakršno je zahteval program. Je mlada skupina sveže ustvarjalne volje in ji ne bo težko se bolj uskladiti in zlititi svojih glasov.

V drugi kategoriji, takoiimenovani Progetto - programma, je žirija razvrstila prve tri zборе od drugega do četrtega mesta: zbor "Monteverdi" iz Budimpeste, zbor "Kamer" iz Rige in sorazmerno dober zbor iz San Sebastiana v Spaniji, dirigent tega zbora Jesus M. Unanue je prejel posebno nagrado za sodobno zasnovanih Six Madrigals skladatelja W. Hawley-a, ki veljajo kot poseben prispevek temu zborovskemu tekmovanju.

Med manjšimi vokalnimi skupinami so nastopile tri, ki jih je žirija razvrstila od drugega do četrtega mesta: vokalna skupina "Ars antiqua" iz Varšave, ki je bila tako po dovršenosti petja in plasticnosti interpretiranja daleč najboljša pred ostalima - skupino "B. Lajos" iz Debrečina (Madžarska) in "Ars cantica" iz Buccinasca v Italiji.

Cisto drugacno sliko pa je pokazalo tekmovanje na področju ljudske pesmi in plesov, tako po kvaliteti

izvajanj kakor po vse bolj zanimivih priredbah oziroma, rekel bi, po poglobljeno iznajdljivih in karakteristično oblikovanih obdelavah, ki včasih mejijo že skoro na samostojno zasnovana dela. To je zaznaven napredek, če primerjamo do se nedavna kaj enostavne harmonizacije in dokaj površne priredbe, kajti dobrih obdelav je bilo malo. Izvajanje na tem področju je kljub tudi vokalno tehničnim težavnostim, doseglo najvišje povprečje, kar izkazuje tudi ocenjevanje. Saj je zbor iz Rige upravičeno dosegel preko 94 točk in je s svojim pevskim sijajem ter toplino izpovednosti zasedel prvo mesto. Mnogo bolj pristen na tem področju kakor v polifoniji je bil ruski zbor iz Rostova, ki je na drugem mestu, medtem ko je v dokaj boljšem izenačenem in vsklajenem petju tretje mesto zasedla vokalna skupina "Canticum" iz Maribora. Kar zadeva ostale zборе, je za združnost homogenih glasovnih skupin v zlitost celotnost, plemenitost petja in neposrednost poustvarjalnega odzivanja zaslužil boljšo oceno zbor iz Spanije.

Priznanje gre za dobro organizacijo vodstva konkurza kljub vsem težavam, ki so mu prisle na pot.

Ivan Silic

SPETER / POGOVOR S PREDSEDNIKOM ZDRUŽENJA LINX PAOLOM CUDRIGOM

V okviru Evropske skupnosti številne nove možnosti gospodarskega razvoja

SPETER - Na spetiskem posvetu o perspektivah obmejnega gospodarstva, ki ga je pred nekaj meseci pripravila tamkajšnja občinska uprava, so bile nakazane številne možnosti, ki se ponujajo v okviru pomoči, ki jo nudi Evropska skupnost (Interreg, Phare, itd.). Predstavniki obmejnih občin, gorske skupnosti, videmske Pokrajine in same deželne uprave so nakazali poti, ki jih je treba ubrati, da bi se udeležili načrti, ki zanimajo krajevno prebivalstvo in ki bi nudili pogoje za gospodarski in vsesplošni preporod. V okviru takšnega razmišljanja je pred meseci nastalo tudi združenje Linx, ki mu predseduje bivši sovodenski župan Paolo Cudrig, s katerim smo se povezali, da bi

kaj več izvedeli o tem združenju.

»Gre v bistvu za nekakšno koordinacijsko telo oziroma za center, ki zbira različne ponude in načrte (javnih uprav in zasebnikov) in jih skuša uskladiti upoševajoc evropska navodila. Moram reči, da smo se prvenstveno usmerili v določene sektorje, ki gredo od gozdarskih posegov, ureditev cestnih povezav do urejanja voda.«

Zvedeli smo, da bo čedajska Ljudska banka pristopila k financiranju pobud. Kakšen pa je iter za uresničitev načrtov?

»Kot sem povedal, je naše delo usmerjeno predvsem v zbiranje in vzpodbujanje načrtov na podlagi potreb krajevnega teritorija. Jasno pa je, da je naša naloga omejena, saj morajo v drugih foru-

mih (Dezela) odločiti, če so naši predlogi sprejemljivi in ce jih velja vključiti v sklop tistih načrtov, ki jih bo sofinancirala Evropska unija.«

Linx je naravnani tudi do druge strani meje, kako misli v tej smeri delovati?

»Ni naključje, da je med našimi ustanovnimi partnerji tudi nekaj slovenskih podjetij, ki se ukvarjajo z gozdnim in vodnim gospodarstvom ter z vzdrževanjem cest. Nas namen je namreč prav ta, da skušamo skladno s slovenskimi partnerji ustvarjati takšne načrte, ki so v skupno korist. S tem v zvezi smo imeli že nekaj stikov z upravitelji z onstran meje, da bi ocenili prioritete v posegih in izmerili, kolikšna je skupna pripravljenost za te posege.«

Zupana iz Kobarida Pavla Gregorčiča smo vprašali, kako na slovenski strani ocenjujejo možnosti skupnih intervencij v okviru evropskega financiranja.

»Moram reči, da je naša pot komaj na začetku, saj smo na tem, da usklajujemo različne načrte in skušamo ustvariti pogoje, da bi se vsaj nekateri izmed teh načrtov tudi uresničili.«

S kakšnimi težavami pa se srečujete pri taksem načrtovanju, ki nekega presega meje tradicionalne občinske dejavnosti?

»Resnici na ljubo, težav ne manjka. Vedeti je namreč treba, da se je reforma krajevnih uprav pri nas udejanila, ne da bi zanj dobili vse rešitve. Se vedno se ukvarjamo z vprašanjem financiranja

občin in zato je danes težko načrtovati, ko se ne znamo, s kolikšno vsoto denarja razpolagamo in kako ga bomo dobili. Ob tem pa je treba računati, da naši načrti morajo skoziti "reseto" pristojnih ministrskih organov. Za te probleme je pristojno ministrstvo za znanost, ki naj bi imelo nalogo sestaviti koordinacijsko telo, ki bi posebej skrbelo za reševanje in usklajevanje tovrstnih problematik. Z naše strani pa se trudimo, da bi tudi mi ustanovili podobno združenje, kot je Linx, ki bi lahko enakovredno sodelovalo z italijanskimi partnerji. Povedati velja, da kar zadeva naše območje imamo že evidentirane določene posege, ki so za nas prioritetni in ki zanimajo celotno obmejno območje.«

R.P.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Publist SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP št. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NARODNI DOM / PETICIJA

Vtisi izza majave mizice na Ulici Filzi

Tako smo v četrtek zbrali skoraj šeststo podpisov

Pred Narodnim domom so postavili mizico, ki je šepala na eno nogo. Za mizico dva stola. Na njej pole z besedilom peticije, nekaj peres. Pocasi so se začeli mizici približevati ljudje. Nekateri so vprašali, kaj da zbiramo. Podpiše, smo odgovorili, za peticijo, smo pojasnili, da nam bodo vrnilo Narodni dom, smo nazadnje v strnjeni obliki povedali vsakomur, ki nas je o tem spraševal. Pocasi so se mizici približevali ljudje, nekateri z osebnimi izkaznicami v roki, nekateri v prepičanju, da bodo morali kaj placati (za to je kriva presneta davkarija, ki na človeka preži za vsakim vogalom!).

»Kje je sefe?« Priletni gospod se ni zanešal na sodelavki, ki sta sedeli za mizico. »Gospoda Brezigarja trenutno ni tu.« »Pa bo vseeno veljavno, ne, če

se podpisem zdaj?« Mnogi so skrbno pazili, da bo njihov podpis v skaldu z vsemi pravili. »Vsak glas je pomemben, paziti je treba,« so eden drugemu prigovarjali.

Presenetljivo veliko je bilo mladih. »Ciao, tudi ti tle?« »Ja, si ze podpisal?« »Seveda. Daj, zgani se tudi ti; tle je guzva!« Nekaterim se je poznalo, da se niso polnoletni. Povedali smo jim, da morajo imeti osemnajst let, drugače njihov podpis ne bo veljaven. »Ampak saj manjka samo se eno leto...« Nic ne pomaga. Avto, vojska služba in Narodni dom: za to je potrebnih osemnajst pomladi. »Uff, škoda,« so se nekateri namrdnili. Drugi so si skušali na vse načine dodati kako leto na ramena, kot da bi slo za galantni zmenek z lepoticco, ne pa za peticijo.

Približal se je fant v naj-

lepsi letih. Polnoleten, o tem ni dvoma. Italijan, poznala sem ga z univerze. »Saj bi podpisal, ampak veš, demonstriral sem v studentovskem gibanju in obljubili so nam, da bo ta stavba namenjena studentom. Saj veš, kako kravavo potrebujemo takih prostorov...« Se nekaj časa se je obotavljal. Potem je vzel pero, prebral tekst peticije in podpisal: »Saj tako in tako z obljubami tistih tam (univerzitetne uprave, op.ur.) ne bo nič. Vsaj vi napravite kaj pametnega iz tega! Pa zdravo.«

Ni bil edini Italijan, ki je stopil k mizici Primorskega dnevnika. »Mene je sem poslala žena. Ona je Slovenka, toda zdaj je v bolnici in ne more priti. Naj jaz podpisem za oba, mi je rekla, najprej zanj in potem se zase. In po meni bo, verjemite, če te-

ga ne storim,« se je v pristem trzaskem dialektu poslal starejši gospod. Nek drug gospod je prisel včeraj v uredništvo Primorskega dnevnika na Ul. Montecchi 6 pri Svetem Jakobu, kjer se naprej zbira podpisov. »Tudi jaz hočem podpisati. Malo znam slovensko - zelo zelo malo, ampak podpisal pa bom!«

Veliko je bilo ljudi, ki so doma pozabili očala, ki so v trenutku zmede, prepiranja in nepopisne gneče pozabili, kdaj točno so prisli na svet ali kje stanujejo (vsakdo mora ob podpisu namreč navesti kraj in datum rojstva ter naslov uradnega bivališca). Toda kljub vrvežu, kljub vročini, kljub mizici, ki se je majala, so podpisi eden za drugim polnili pole. Vedno več jih je bilo. Pole so bile v hipu polne. Znani obrazi so se sklanjali nad listi s peticijo, pozdravili, voščili vse najboljše in prisluhnili pesmim ali govoru. Znani obrazi ljudi, ki se ob vseh pomembnih obletnicah zbirajo pred Narodnim domom, na bazovski gmajni, v Rizarni, na openskem strelšču. Pa tudi neznani obrazi: obrazi tistih, ki so morda sele pred kratkim zopet zacutili potrebo, da izpričajo svoj pravi narodni jaz.

»Saj ne bom šla v zapor, če bom podpisala?« Tako je spraševala žena, ki je po letih sodeč najbrž okusila fasistični teror. »Ne gospa, ne boste šla,« smo ji po domače odgovorili. Črni casi so minili. In po šeststotih podpisih, kolikor smo jih v četrtek zbrali, so se za korak dlje.

Matejka Grgić

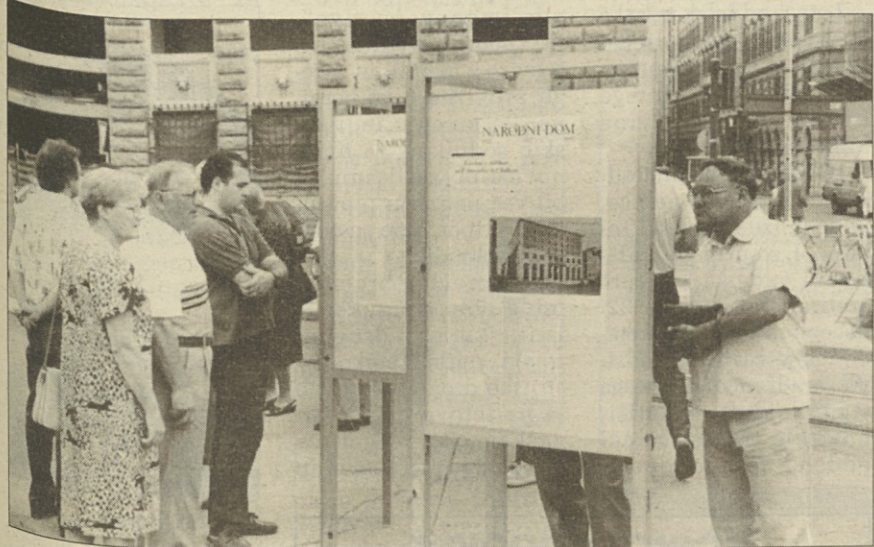

Ljudje so kljub vročini potrpežljivo čakali v vrsti pred mizico Primorskega dnevnika

RAZSTAVA / V ČETRTEK

Narodni dom na panojih Edinosti

Na Trgu Dalmazia v bližini zgodovinskega poslopja

Na Trgu Dalmazia, v neposredni bližini Narodnega doma, je družbeno-politično društvo Edinost pripravilo v četrtek razstavo o nekdanjem slovenskem kulturnem in gospodarskem središču Slovencev v Trstu. Na panojih razstave s naslovom Narodni dom 1920 - 1990 so bila razstavljena pričevanja o poslopju in se posebej o poziciji. Ljudje, ki so pristopili k panojem, so tako lahko prebrali, kako cvetoče je bilo slovensko središče v centru mesta

pred tistim usodnim 13. julijem 1920, pa tudi, kaj so takratni časopisi pisali o poziciji. Medtem ko je bil za slovenske časopise poziv prava nacionalna tragedija, pa so italijanski dnevniki evforično beležili »podvig« trzaskih fasistov. Med clanki in fotografijami ognjenih zubljev, ki so svigali iz votlih oken, je bilo mogoče prebrati tudi kolikšno gmotno škodo so fasisti prizadejali takrat slovenski skupnosti. Kdaj jo bodo poravnali?

POLETNI CENTER / DOLINA

Lutke, morje in izlet v Humin

Otroke je včeraj obiskal tudi župan

Otroci, ki preživljajo tople julijske dneve v poletnem centru v Dolini, so včeraj doživeli prijeten obisk. V senci vrta, kjer so brezskrbno cofotali v bazenčkih, se je za nekaj časa pomudil župan Boris Pangerc, ki si je s podzupanom, didaktično ravnateljico in voditeljico poletnega centra ogledal strukturo.

Mali gostje poletnega centra so se ravnokar vrnilo z jutranjega izleta: nekateri so bili v Miljah pri morju, drugi pa so si ogledali dolilnsko obrtno cono. V poslopje nekdanjega vrta so se vrnilo vsi prepoteni, toda prav nič utrujeni. Posedli so se okoli miz, ki so jih kuharice pripravile na vrtu, in nihče se ni pritoževal, da je s krožnikov prijetno disalo po slastnem pasticciu. Tudi obisk visokih osebnosti ni kdo ve kako zmotil otrok. Se preden so pojedli solato in paradižnike, so si zopet oblekli kopalke in se zaleteli proti bazenčkom.

Dolinski poletni center obiskuje letos stiriinpetdeset otrok; dobra četrtina jih je italijanske narodnosti, toda težav pri sporazumevanju tu ne poznajo. Vzgojiteljice so svoje varovance razdelile v tri skupine glede na starost. Najbolje je zastopana skupina malčkov. V to skupino sodijo otroci, ki obiskujejo otroški vrtec. S starejšimi vrstniki (nekateri obiskujejo že zadnje razrede osnovne šole) se v Dolini srečujejo že zgodaj zjutraj, nato pa se

vsaka skupina posebej posveti različnim dejavnostim. Poleg številnih izletov na morje, ki so med otroki zelo priljubljeni, prireja poletni center tudi raznovrstne ekskurzije in obiske, za sredo pa nacrta animatorji kar celodnevni izlet v Humin, v upanju, da bodo za nekaj ur usli pasji vročini, ki se posebno utrija najmlajše. »Otroci so navdušeni nad plažo v Krizu, čeprav smo se morali do nje spuščati po stopnicah... in se nato seveda zopet vrniti do ceste. Rekli so, da se kljub vsemu trudu izplača. Voda je tam res cudovita, bolj vabljiva kot v Miljah ali Selsjanu, kamor se sicer vozimo s solabusom,« je povedala ena od vzgojiteljic.

27. julija, ko se bodo gostje poletnega centra razšli, bo pred zadnjim pozdravom na sporedu še prireditvica. Tema nastopa je pravljčni svet, otroci pa se na predstavo že pripravljajo z izdelovanjem lutk. »Tako malo časa imamo, da res ne vem, kako bomo vse skupaj speljali do kraja...« je čisto tiho pripomnila vzgojiteljica, ki se je s svojo skupinico ravnokar vrnila iz Milj.

Zupanu, ki se je pozanimal za potek dejavnosti v centru, so vzgojiteljice povedale, da nimajo nobenih večjih težav, da so otroci pridni, tihi in marljivi. Potem so kuharice se uglednim gostom postregle z vabljivim kosilom, nas fotograf pa je ovekovečil dogodek... Matejka Grgić

DREVI OTVORITEV TEČAJEV V DEVINU / POGOVOR Z IGORJEM KURETOM

Mednarodna šola za mlade glasbenike

Danes se bo pričela "Mednarodna poletna šola za mlade glasbenike", ki jo prireja združenje YEM (Young European Musicians) in ESTA (European String Teachers Association). Slavnostna otvoritev bo drevi ob 21. uri, ko se bodo predstavili nekateri docenti.

Umetniško vodstvo tečajev je poverjeno priznanemu italijanskemu violinistu Enzu Porti in zamejskemu glasbeniku Igorju Kuretu, kateremu je ESTA, ki združuje profesorje godal na evropski ravni, ponudila možnost, da pod njenim okriljem ustvari tako pobudo, v kateri bi se mladi glasbeniki lahko srečali, se spoznavali in primerjali. Iz tega je nastala poletna šola, ki praznuje letos svoje deveto leto, kateri se je pozneje pridružila tudi zimska glasbena šola, ki poteka med božičnimi počitnicami na Glasbeni soli v Kopru.

Združenje YEM, ki ga upravljajo stari gojencev, pa zeli poleg glasbenih tečajev spodbujati sožitje in sodelovanje v prostoru Alpe Jadran. Prav zaradi tega sodi ustanova med pobudnike projekta "Harmonična Gorica", ki bo združeval pomembnejše glasbene

prireditve v Gorici. Obenem pa je združenje YEM osnovalo glasbeno zamisel za zemljepisni prostor, ki sega od Kvarnera do Avstrije; to idejo je avstrijska vlada izbrala kot najboljši projekt, ki ga bo v prihodnje spremljala z veliko pozornostjo.

Ob priliki letosnjih poletnih tečajev, ki potekajo na zavodu United World College v Devinu, smo imeli razgovor s Kuretom. Povedal nam je, da se na poletnih tečajih mladi glasbeniki posvečajo samo glasbi in gojijo vsakodnevni studij tako na individualnih lekcijah kot na komornih in orkesterskih tečajih. Na tak način pa se tudi primerjajo med sabo in odkrivajo drugačne glasbene in kulturne prijeme, saj se tečajev udeležujejo mladi glasbeniki različnih narodnosti. Tudi profesorski kader združuje glasbene pedagoge iz različnih držav, od Italije preko Nemčije do ZDA.

Letos so na vrsti tečaji violine, viole, violončela, klavirja, klarineta, komorne glasbe in tudi orkestra. Tečaje violine bodo vodili Kuret, Boegner, ki poučuje na zürskem konservatoriju, Guarino (konservatorij iz Brescie), Visma-

ra (konservatorij iz Bologne in tečaji v Cincinnatiju), Rotherberg (Lubeck) ter Dejan Bogdanović (akademiji v Padovi in Bocnu); violončelo bosta poučevala Deckert in Amerikanka Magendanz, ki bo tudi vodila tečaj viole, s poučevanjem klavirja se bodo ukvarjali Bianca Zanettovich, Palmieri, ki poučuje na konservatoriju v Benetkah, violinist Porta, ki je pred kratkim napisal knjigo o violinski tehniki, in violoncelist Deckert, ta pa je med ustanovnimi člani ustanove ESTA in tudi dirigent orkestra "Cello Academy".

Ob pedagoškem delu se bodo zvrstila številna glasbena srečanja, ki segajo od javnih lekcij do koncertov; med temi pa izstopa klavirski koncert Tamare Razem.

Luisa Antoni

NOVICE

Cepljenje goveda, drobnice in konjev

Trzaska občina obvesca, da živinozdravniki trzasko KZE brezplačno opravljajo cepljenje goveda, drobnice in konjev proti steklini. Mlade zivali bodo cepili, ko bodo dopolnile tri mesece starosti, vsekakor pa pred 30. septembrom '95. O zivalih, ki niso bile cepljene proti steklini, bo treba obvestiti živinozdravnika, da jih bo cepil.

Civilna zaščita obvešča

Služba za civilno zaščito sporoča, da je v poletnih mesecih strogo prepovedano kurjenje ognja na plazah in kraski planoti. V posebnih primerih morajo občani obvestiti pristojne oblasti po telefonu: 115-gasilci in 1678-43044-operativni center za civilno zaščito.

Sejma antikvariata ne bo

Trzaska občina sporoča, da v mesecu juliju in avgustu ne bo sejma antikvariata in starin.

Koncert v štivanski cerkvi

V ponedeljek 17. julija ob 21. uri bo v štivanski cerkvi zadnji koncert glasbene sezone, ki ga prireja združenje »Punto Musicale«. Violinistka Franca Sciarretta bo izvajala stavke J.S.Bacha, N. Paganinija in E. Ysaye. Nato bo skupina trobent trzasko konservatorija G. Tartini izvajala glasbo J.S.Bacha G.H.Haendela in H.Tommasija. Vstop brezplačen.

Festival SKP v Miljah

Praznik komunističnega tiska v nekdanji miljski ladjedelnici Alto Adriatico se bo nadaljeval do ponedeljka 17. julija. Danes zvečer bo ob 21. uri koncert skupine »Status Symbol«.

SPOMINSKA SVEČANOST

»V Splitu se je začelo etnično čiščenje Italijanov«

Nekatere ezulske organizacije so prepričane, da se je v Splitu pred 75 leti začelo etnično čiščenje italijansko govorečega prebivalstva Dalmacije. Jugoslovanska kraljeva vojska je takrat med neko manifestacijo ubila italijanska mornarja Tommasa Gullija in Alda Rossija, kar je potem dalo povod za fašistični poziv trzasko Narodnega doma.

Da ima etnično čiščenje »splitske korenine« je prepričan nekdanji poslanec MSI Enzo de Vidovich, ki je trenutno predsednik »Svobodne

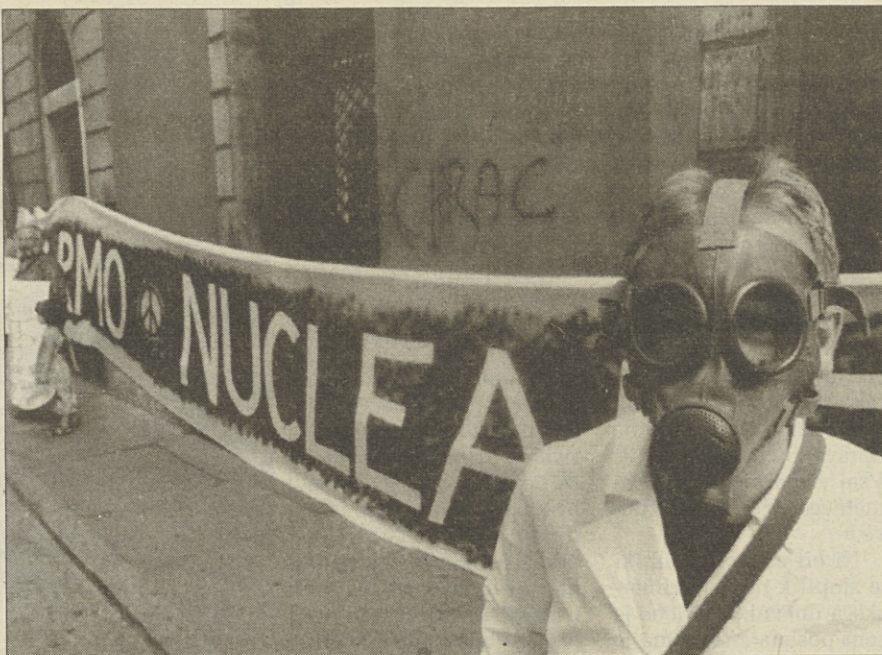
občine Zadar v izgnanstvu«. Slednja se bo danes ob 19. uri na Nabrezju Tommaso Gulli spomnila splitskih dogodkov.

De Vidovich je v zadnjem času zelo aktiven. Nekateri menijo, da je treba njegovo aktivnost povezati z bojem za oblast v Federaciji združenj istrskih beguncev, ki po odstopu Paola Sardosa Albertinija isče novega predsednika. Hudi notranji spori med raznimi združenji in organizacijami so doslej onemogočili izvolitev Albertinijevega naslednika.

MANIFESTACIJI SKP IN NARAVOVARSTVENIKOV

Francija na zatožni klopi
»Ustavite jedrske poskuse«

»Če bi tako manifestirali za Bosno, bi se vojna morda že končala«

Slikovit protest pristašev SKP pred sedežem francoskega konzulata v Trstu

»Chirac, sram te bodi!« je predsedniku zabičala mala naravovarstvenica...

Ob obletnici zavzetja Bastije, ki je v Franciji državni praznik, je tudi Trst izrazil protest zoper nacrt francoskega predsednika Jacquesa Chiraca, da obnovi jedrske poskuse na atolu Mururoa. Dopoldne so pred sedežem častnega francoskega konzulata demonstrirali pristasi Stranke komunistične prenov, popoldne pa simpatizerji pisanega zelenega gibanja. Naravovarstveniki so tudi opozorili na tragedijo Srebrenice in vojne na tleh nekdanje Jugoslavije.

Udeleženci pobude SKP so na ulici pred konzulatom razgrnili velik transparent z napisom »Takoj razorožite!«, njihovo delegacijo pa je sprejela francoska častna konzulka Etta Carignani. Deželni svetovalec Fausto Monfalcon in ostali člani delegacije so ji obrazložili vzroke protesta, ki jih bo konzulka posredovala francoski ambasadi v Rimu. Monfalcon je z grenkobo pripomnil, da bi tako zanimanje mednarodne javnosti za Bosno morda ustavilo klanje v bivsi SFRJ.

Protest se je nato nadaljeval na pomolu Audace, od koder so se nekatera manjša plovila hotela približati francoski vojni ladji Foch, ki pa je zgodaj jutraj odplula iz Trsta. Manifestacija se je vseeno nadaljevala na morju, kjer so znova razgrnili transparent za razorožitev.

Popoldne so bili na vrsti naravovarstveniki in zeleni, ki so prišli v Trst iz vse dežele. Manifestacije so se udeležili tudi nekateri javni upravitelji, s Trzasko je bil navzoč le

devinsko-nabrezinski zupan Giorgio Depangher. Trzaski zupan Riccardo Illy je dal vedeti, da soglasa z manifestacijo, da so jedrski poskusi protizgodovinski ter neutemeljeni, a da se bo vseeno udeležil popoldanskega sprejema francoskega konzulata. Na njem je Illy - kot je povedal - izrazil Carignanovi popolno nasprotovanje nacrtom francoskega predsednika.

Zeleni so se zbrali na Borznem trgu, od koder so dosegli bližnji konzulat, ki pa je bil takrat prazen, saj se je ravno takrat odvijal uradni sprejem v vili Carignani. Z balkona diplomatskega predstavništva pa so za vsak primer sneli veliko francosko zastavo, ki je plapolala ves dan. Morda so se ustrašili, da ne bi kdo od manifestantov priplezal na balkon in sam snel zastavo, na katero so Francozi, kot znano, tako ponosni.

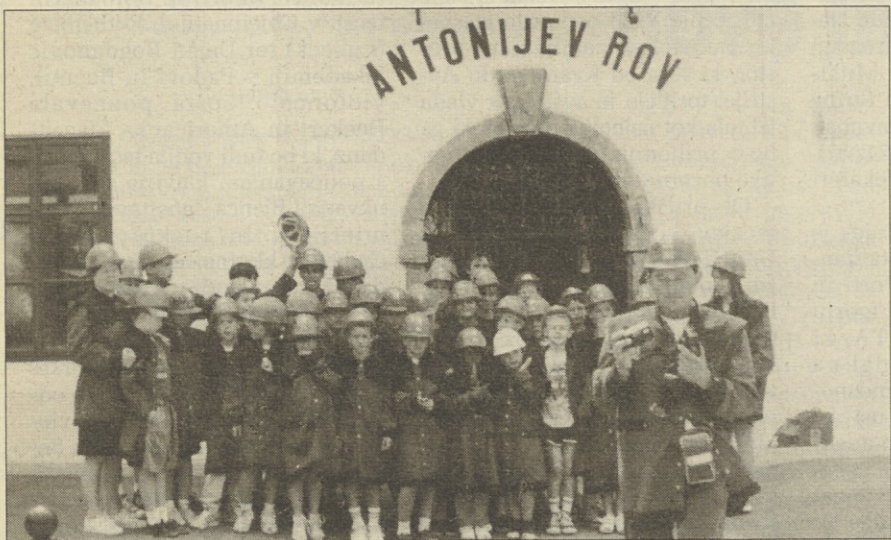
Zeleni so z nekaterimi transparenti in napisi opozorili tudi na tragedijo Srebrenice in na nemoč OZN ter mednarodne skupnosti, da ustavita vojno na tleh nekdanje SFRJ. Videli smo tudi transparent »Včeraj Cernobil, danes Mururoa, jutri Krško«. V zvezi z JE Krško so zeleni prepričani, da je nekaj časa brez rednega vzdrževanja in da torej predstavlja veliko nevarnost, tudi zato, ker je morebitna tarca vojnih dogajanj.

Deželni svet je pred dnevi izrekel soglasno nasprotovanje obnovitvi jedrskih poskusov v Tihem oceanu na osnovi resolucije, ki so jo predložili predstavniki Zelene liste.

LETOVANJE / DIJAŠKI DOM

Povratak z Medvedjega Brda

V posebnem spominu bo ostal celodnevni izlet v Idrijo

V četrtek, 13. julija so se pozno popoldne vrnili otroci iz trzasko, goriske in videmske pokrajine, ki so letovali 10 dni na Medvedjem Brdu v domu Medved.

Slika je nastala v petek, 7. julija, ko so bili na celodnevem izletu v Idrijo. Ogledali in doživeli so spust v Tonijev rov, ki je začel delovati leta 1500 in je sedaj odprt za turiste. Videli so razliko v opremljenosti in načinu izkopa živega srebra od odprtja rudnika. Tedaj so živo srebro vo-

zili v shrambo, ki je v Mestnem muzeju (ki so si ga tudi ogledali), ga vlili v sodčke in ga v njih vozili po celem svetu. Odsli so nato v kopalnice Bela, kjer so imeli piknik. Nato so si ogledali Klavže. Domicini so zajezili reko Idrijco. Ko se je nabralo dovolj vode, so hlo-de spustili do Idrije. Ogledali so si se Divje jezero in se vrnili v dom Medved.

Tako približno so otroci pod skrbnim vodstvom vzgojiteljev doživljali 10 dni letovanja.

Z ukradenim avtomobilom zapeljal v pristanišče

Finančni stražniki, ki nadzorujejo vhod v novo pristanišče, so bili v ponedeljek ob 22. uri gotovo presenečeni, ko je ford fiesta trzasko registracije meni nič tebi nič obsel njihovo postojanko in zapeljal v pristanišče. Presenečenje pa je bilo kratkotrajno. Takoj so reagirali in začeli z zasledovanjem »neposlušnega«. Ko so ustavili avtomobil, jim je skušal voznik zbežati, a ni mu uspelo: finančni stražniki so bili bolj urnih nog in ga onesposobili. Gre za 40-letnega francoskega državljanca, čigar imena pa niso posredovali. Ugotovili so tudi, da je bil avtomobil, na katerem se je peljal, ukraden. Nadaljnja preiskava je pokazala, da so avtomobil ukradli »neznanci« malo prej na Trajanskem nabrezju. Voznika-fatica so aretirali in ga prijavili sodni oblasti pod obzobno tatvine.

EKSTRADICIJA / UGRABITELJA IZROČILI HRVAŠKI

Izsiljevalec končno za zapahi

Mirsadu Keranoviću se obeta 10 - letna zaporna kazen

Leteci oddelek trzasko kvesture je včeraj predal hrvaškim funkcionarjem Interpoola 33- letnega hrvaškega državljanca Mirsada Keranovića.

Na podlagi mednarodnega zapornega naloga, ki ga je izdal hrvaški Interpool, so pripadniki letetecega oddelka kvesture aretirali Keranovića 22. decembra lani. Po aretaciji ga je zaslislalo sodstvo zaradi mednarodnega trgovanja z mamili, nakar je trzaski leteci oddelek izvedel opera-

cijo imenovano »Ivo«, pri kateri so aretirali stiri trgovce z mamili in zasegli približno 6 kg heroina. Po mnenju italijanskih sodnikov, za Keranovića po zaslisanju ni bil več potreben preventivni pripor, zato so odobrili ekstradicijo.

Keranovića bremeni huda obtožnica, ker je lani, skupaj z drugimi rojaki, ugrabil neko avstrijsko družino, ki je bila na letovanju na Hrvaskem. Za izpustitev družine so Keranović in

Mirsad Keranović

pajdasi izsiljevali visoko odkupnino.

Včeraj jutraj ob osmih so Mirsada Keranovića vkrcali na potniški gliser »Marconi«, ki je odplul proti Hrvaski.

Zaradi ugrabitve z izsiljevanjem, bo moral Keranović odsedeti 10 let v zaporu.

Včeraj dogovor Banca di Roma - Telecom

Včeraj je Banca di Roma podpisala dogovor z družbo Telecom za nastavitve nove telefonske mreže, ki bo povezovala 1650 bančnih okenc. Program za inovacijo telekomunikacijskih infrastruktur, ki zajema tudi bančna zavoda Banca Nazionale dell'Agricoltura in Banca Mediterranea, predvideva novo mrežo za sporočanje podatkov in virtualno privatno telefonsko omrežje. Uresničitev tega projekta bo nedvomno izboljšala bančne storitve.

POLETNE SKRBI / NAJRAZLIČNEJŠE MOŽNOSTI ZA DRUGAČNO PREŽIVETJE POČITNIC

Kako se odločajo mladi za počitnice

Za večji del mladine so solske skrbi ze zelo dalec. Tudi za maturo je muk ze konec in večina si bo lahko privoščila zaslužene počitnice. Dlje bodo morali ob učenju kljub vročini vztrajati univerzitetni študentje, za katere se obdobje izpitov v poletnem roku se ni končalo.

Kdor ima svoje študijske obveznosti ze za seboj, se je lahko torej ze začel ukvarjati z bolj prijetnimi stvarmi. Ena izmed teh je prav gotovo razmisljanje, kako preživeti svoj prosti čas.

Možnosti je pri tem res veliko, zabavo si lahko zagotoviš ze s tem, da si z družbo za zbirno točko izbereš del trzask obale in se naučiješ sonca in morja. Kdor pa bi se za krajši čas rad podal kam drugam, ima možnosti res veliko. Nekateri so svoje počitnice programirali ze zelo zgodaj, tako da je bilo s prvimi prostimi dnevi ze vse nared za odhod, drugi so ob zaključku solskega leta sele začeli razmišljati, kaj bi. Tudi za te pa sploh ni prepozno, da se podajo v odkrivanje novih krajev in iskanje novih dogodb.

Na prijetne dogodb in spomina vredne izkušnje pa je mogoče naleteti na veliko načinov, bodisi ce se odločimo za golo potepanje po izbrani deželi, bodisi ce se odločimo, da bomo ob zabavi izkoristili prosti čas za izpopolnjevanje kakerega jezika, kot tudi ce se bomo odločili, da počitnice preživimo bolj delavno. V tem času po časopisih in revijah kar mrgoli ponudb in potpisov iz moznih potovanj, kjer koli je mogoče dobiti prospekte za počitniške ponudbe.

S pozornim iskanjem je mogoče od številnih ponudb odbrati tiste, ki so posebej namenjene mladim. Tako je mogoče iztakniti bolj cene načine potovanja in si privoščiti odhod, tudi ce ne razpolagamo s posebno obseznim kapitalom.

Ena izmed turističnih agencij, ki ima posebne ponudbe, namenjene mladim, je CTS (Centro turistico studentesco e giovanile), ki svojim članom nudi posebne letalske vozovnice. Na podlagi posebnih dogovorov z letalskimi družbami je mogoče izbrati med 500 voznjami po nižanih cenah v najrazličnejše kraje sveta. Članarina znaša 39.000 lir, poleg vozovnic po nižanih cenah pa članstvo zagotavlja posebne popuste pri vstopnicah za muzeje, za razstave, ipd.

S posebno izkaznico, ki jo je mogoče dobiti tudi na sedežu CTS, pa si je mogoče zagotoviti popust v večini mladinskih hotelov povsod po Evropi.

Tudi z vlakom pa je mogoče potovati s posebnimi popusti. V vseh večjih turističnih agencijah je mogoče kupiti mednarodne železniške vozovnice BIJ (Billet International pour Jeunes), ki mlademu cloveku pod 26. letom starosti omogočajo, da potuje po Evropi s tudi 40 odstotnim popustom. Kdor pa je ze prekoracil 26. leto starosti, se lahko posluži posebne vozovnice RIT (Rail Inclusive Tour), ki zagotavlja od 20 do 30 odstotkov popusta. Kdor pa bi rad obiskal več evropskih mest, se lahko odloči za posebno ponudbo: vozovnica Inter Rail omogoča 15 dnevno ali celo enomesečno potovanje z evropskimi železnicami. Letos so evropsko železniško omrežje razdelili v sedem različnih con, tako da si moraš prej točno zarisati svojo pot, potem pa si lahko za približno 450.000 lir kupiš karto za izbrano cono. 700.000 lir pa znaša cena za globalno vozovnico, s katero se lahko nemoteno z vlakom potepaš po vseh conah za cel mesec.

Kdor si želi izključno toplih krajev in lepega morja, se v Trstu ponuja posebno ugodna priložnost. Dvakrat na teden odpelje iz trzask kega pristanišča ladja, namenjena v Grčijo. Anek lines, ki povezuje Trst z grškim pristaniščem Patrass, ponuja kupcem povratne karte 30 odstotni popust. Za 200.000 lir se lahko na krovu odpelješ na grsko morje, sonce in kulturne oglede. Kdor želi biti v podpalubju na udobnih sedežih, bo moral odšteti 250.000 lir, za potovanje s prenočitvijo v kabinah pa se cena zviša na 370.000 lir.

Tudi za tistega, ki bi rad počitnice izkoristil za poglobitev poznavanja tujega jezika, je možnosti nič koliko. Sol, ki v Angliji, Nemčiji, Franciji in drugod prirejajo poletne tečaje, je na pretek. Informacije pa je mogoče dobiti v uradih konzulatov odgovarjajočih držav ali pa v jezikovnih solah, kot so British School, Goethe Institut, ki so tudi v Trstu. Kdor se odloči za jezikovni tečaj, lahko navadno poleg tečaja sprejme tudi ponudbo domovajna pri izbranih družinah ali v posebnih collegih.

Dekleta pa, ki bi rada ob študiju tudi delala,

se lahko poslužijo ponudbe au pair: v zamenjavo brezplačnega domovanja pri izbrani družini morajo tej pomagati pri gospodinjskih delih in oskrbi otrok. Ob tem pa imajo tudi dovolj prostega časa, da lahko sledijo jezikovnemu tečaju. Zaradi velikega povprasevanja se je treba za tovrstne ponudbe prijaviti nekaj mesecev pred odhodom. Konzulati odgovarjajočih držav razpolagajo navadno s seznamom specifičnih or-

ganizacij, ki skrbijo za tovrstne ponudbe.

Vse več mladih pa se odloča za alternativne počitnice v imenu prostovoljnega dela. Veliko organizacij, naj med temi omenimo le mednarodno združenje Servizio Civile Internazionale (s sedežem v Rimu, tel. številka 06/7005367) prireja mednarodna taborjenja, kjer se udeleženci posvetijo prostovoljnemu delu v imenu solidarnosti in miru.

Tatjana Dolhar

POVZETEK O POSLOVANJU V LETU 1994

GENERALI

ZAVAROVANJE BREZ MEJA

Grupa Generali nadaljuje s politiko krepitve mednarodnega položaja in racionalizacijo že obstoječih struktur na različnih trgih. V ta namen je bila v letu 1994 na novo zarisana organizacija strukture, ki deluje v Nemčiji in se je začelo uresničevanje načrta za temeljito reorganizacijo sodelavcev v Španiji preko družbe Holding Central Hispano - Generali, katero je grupa v celoti odkupila. Tudi v Latinski Ameriki se je nadaljevala politika krepitve in reorganizacije: v Argentini z ustanovitvijo treh novih družb na področju pokojninskih skladov, v Peruju in Kolumbiji z vključitvijo novih enot v že obstoječe strukture. V Italiji so bile dodeljene podjetju Alleanza iz Milana štiri družbe in

so tako povečale distribucijsko mrežo in ponudbo finančnih uslug in življenjskih zavarovanj; poleg tega so družbe za škodno zavarovanje povečale zemljepisno, področno in distribucijsko specializacijo. Dve novi nadzorovani družbi sta bili ustanovljeni v Luksemburgu in na Češkem. Najvažnejša operacija pa je sodelazba pri nadzoru holdinga Fortuna iz Zürich, katerega sestavlja pet zavarovalnih družb. Na ta način je grupa izboljšala lastno prisotnost - bodisi glede na tržišče kot tudi na ponudbo - na švicarskih tleh. V juniju 1995. leta pa je tudi stekla kompleksna operacija za začetek reorganizacije grupe v Franciji in odkup dveh družb, France Vie in France IARD.

PODATKI KONSOLIDIRANE BILANCE ZA LETO 1994

AKTIVA (v milijonih lir)	1994	1993
Nepremičnine	11.917.289	10.445.896
Vrednostni papirji s stalnim donosom	56.436.372	48.282.042
Delnice in sodelazbe	12.996.738	10.559.561
Posojila	6.219.311	4.470.835
Depoziti za ponovno zavarovanje	808.006	711.164
Bančni depoziti	4.117.942	4.085.556
Razni dolžniki in druga aktiva	10.875.595	9.215.736
Skupaj aktiva	103.371.253	87.770.790
PASIVA (v milijonih lir)		
Skladi za zavarovalne obveznosti	82.851.209	68.345.834
Depoziti za ponovno zavarovanje	413.768	817.840
Druge pasiva	7.934.346	7.280.410
Tuji deleži	2.553.706	2.377.046
Cisto premoženje	8.977.352	8.339.515
Poslovni dobiček	640.872	610.145
Skupaj pasiva	103.371.253	87.770.790

■ Konsolidirana bilanca zajema 93 zavarovalnih družb, ki delujejo na približno štiridesetih trgih, 35 finančnih, 22 nepremičninskih in 3 kmetijske družbe.

■ Poslovni dobiček znaša 873,4 milijard, medtem ko je lani poslovni dobiček znašal 686,1 milijard. Konsolidirani dobiček glavne družbe znaša 640,9 milijard, leto prej pa je znašal 610,1 milijard.

■ Bruto premije so dosegle 28.73,2 milijard (+15%), od katerih 12.593,7 pri življenjskem zavarovanju (+26,1%) in 16.142,5 pri škodnem zavarovanju (+8,4%). Od teh odpade 75,6% na države Evropske skupnosti (Italija 29,6%), 17,7% na druge evropske države in 6,7% na izvenevropske države.

■ Za zavarovalniške storitve je bilo izplačanih 14.674,1 milijard.

■ Skladi za zavarovalne obveznosti so narasli za 10.162,3 milijard.

■ Proizvodni in upravni stroški so znašali 6.618,2 milijard (+10,2%).

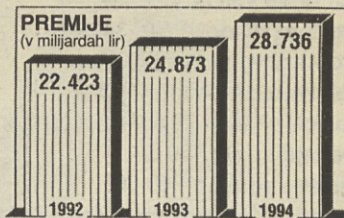
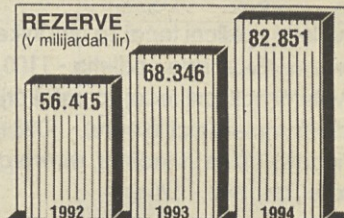
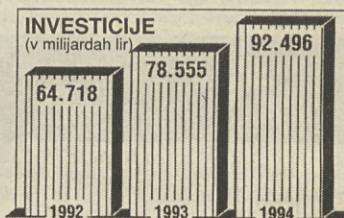
■ Skupni znesek investicij znaša 92.495,7 milijard, skladi za zavarovalne obveznosti pa 82.851,2 milijardi.

■ Donos investicij je znašal 6.920,4 milijard (+9,4%).

■ Ocenitev portfelja vrednostnih papirjev na borznih kurzi ob koncu leta je prikazala znižano vrednost za 660,7 milijard, ki so bile vnešene v račun dobičkov in izgub.

■ Skupno čisto premoženje znaša 11.298,5 milijard, od katerih 8.977,3 milijard pripada glavni družbi.

■ Upravni svet družbe Assicurazioni Generali je ob zaključku obnega zbora določil sledeče funkcije: predsednik Antoine Bernheim, podpredsednika Francesco Cingano in Gianfranco Gutty, pooblašeni upravitelj Gianfranco Gutty.

Družbe grupe Generali v Italiji:

AdriaVita, Agricoltura, Alleanza, AssiBa, Aurora, La Carnica, La Venezia, Navale, SIAD, Trieste e Venezia, Risparmio Assicurazioni, Risparmio Vita, UMS Generali Marine, Europ Assistance.

Grupa Generali deluje tudi v Argentini, Avstriji, Belgiji, Braziliji, Kanadi, Kolumbiji, Danski, Ekvadorju, Arabskih emiratih, Franciji, Nemčiji, Japonski, Gibraltarju, Veliki Britaniji, Grčiji, Gvatemali, Guernseyju, Hong Kongu, Irski,

Izraelu, Libanonu, Luksemburgu, Malti, Mehiki, Nizozemski, Panami, Peruju, Portugalski, Monacu, Češki, Romuniji, San Marinu, Singapurju, Španiji, Združenih državah Amerike, Južnoafriški republiki, Svici, Turčiji in Madžarski.

ZAVAROVANJE BREZ MEJA

OBCINA REPENTABOR

15. in 16. julija 1995 v Repnu

33. RAZSTAVA TERANA
IN DOMAČIH BELIH VIN

Program:

danes 15. julija

ob 18.30 - otvoritev vinske razstave
- odprtje kioskov na mouzarju
- v galeriji Kraske hiše otvoritev razstave lesnih izdelkov domačina Mirka Gustina
od 21.00 do 1.00 - ples z ansamblom »Kraški kvintet«

jutri 16. julija

ob 8. uri - mednarodni balinarski turnir v organizaciji balinarske sekcije Kraški dom in pod pokroviteljstvom občine
ob 9. uri - ex-tempore za otroke iz vrta in za osnovno ter srednjesolsko mladino
ob 17. uri - odprtje kioskov
ob 19. uri - nagrajevanje najboljših razstavljenih vin
od 20.30 do 0.30 - ples za ansamblom »Zvezde«
ob 21.00 - nastop sekcije ritmične gimnastike Bor

SK DEVIN
prireja

ŠPORTNI PRAZNIK

15., 16. in 17. julija

na športnem igrišču v Nabrezini

Danes, 15. 7. - ob 16 uri ex-tempore in turnir v briškoli, ob 18.30 koncert Godbenega društva Nabrezina, zvečer ples z ansamblom KRT

Jutri, 16. 7. - ob 9. uri tekma z gorskimi kolesi, ob 10. uri tek v cross-u, zvečer ples z ansamblom KRT in ob 22.30 **TOMBOLA**

V ponedeljek, 17. 7. - ples z ansamblom STATUS SYMBOL in razne igre.

FC PRIMORJE
prirediDanes, jutri in 17. julija
ŠPORTNI PRAZNIK
NA PROSEKU

Vsak večer ob 20.30 ples s sledečimi ansambli:
danes s Sound,
jutri ob 18. uri koncert Godbe s Proseka, nato ples s Keydea
v ponedeljek s Happy day.

Odprtje kioskov ob 17. uri
Specialitete na žaru in domače vino
Vabljeni!

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA,
15. julija
VLADIMIR

Sonce vzide ob 5.30 in
zatone ob 20.51 - Dolžina
dneva 15.21 - Luna vzide
ob 21.56 in zatone ob 9.13.

Jutri, NEDELJA, 16. julija
MARIJA

VREME VCERAJ OB 12.

URI: temperatura zraka
27,1 stopinje, zračni tlak
1013,7 mb narašča, veter
severozahodnik 7 km na
uro, vlaga 67-odstotna, ne-
bo skoraj jasno, morje sko-
raj mirno, temperatura
morja 24,7 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI
IN OKLICI

RODILI SO SE: Jan Pau-
lin, Gaia Ciacchi, Elisa Ste-
fani, Giulia Tinti, Jessica
Deponte.

UMRLI SO: 84-letni Leo-
poldo Urbancic, 92-letna
Maria Silvi, 78-letni Er-
nesto Bernetti, 76-letna Maria
Bozzi, 94-letna Benvenuta
Bertos, 74-letni Domenico
Sorci, 89-letna Amelia Gua-
nin, 85-letni Giordano Pasi-
nati, 85-letna Renata Che-
ber, 81-letna Serafina Ce-
cotti, 64-letni Romolo Ga-
rofalo.

OKLICI: uradnik Miche-
le Carlo Gianni Colla in v
pricakovanju zaposlitve Pa-
trizia Sushmel, delavec Ro-
berto Bibalo in uradnica
Emanuela Bonifacio, urad-
nik Gennaro Forte in urad-
nica Mariangela de Gioia,
geometer Guido Tomasi in
univ. studentka Antonella
Pulsator, delavec Luca Al-
berico in uradnica Barbara
Buffolo, sodnik Paolo Ale-
sio Verni in odvetniški pri-
pravnik Elena Beorchia,
inženir Andrea Zamburlini
in fizioteratistka Alessan-
dra Gasperini, trgovec Do-
menico Decillis in gospo-
dinja Dunia Stok, zdravst-
veni tehnik Antonio Drai-
sci in uradnica Sonia Albi-
no, odgovorni v veleblagov-
nici Andrea Masten in pok-
licna bolnicarka Gioia Al-
fieri, elektronski izvedenec
Roberto Creseovich in urad-
nica Elisa Bradassi, lekar-
nar Fabrizio Ongaro in pro-
dajalka Mariana Lovrinovi-
ch, scenograf Alessandro
Starc in prodajalka Nadia
Furlan, avtoklepar Stefano
Dosmo in frizerka Carla Fi-
lipaz, delavec Giovanni Re-
gonaschi in fizioterapevka
Cecilia Righi, učitelj glasbe
Roberto Tramontini in pro-
dajalka Paola Giraldi, urad-
nik Edy Campagnaro in urad-
nica Elena Pischianz, agent
javne varnosti Stefano
Nardone in knjigovodja
Lorena Lo Pinto, uradnik
Roberto Kocina in uradni-
ca Daniela Bartoloth, sofer
Silvio Bortolotti in podca-
stnik javne varnosti Susan-
na Vidali, električar Massi-
mo Schiavon in frizerka
Manuela Tommasini, zdrav-
nik Giorgio Crocetti in urad-
nica Roberta Pelliz-
zaro, mestni redar Stefano
Delami in skladiščnica Ga-
briella Germani.

do 16.00

Trg Ospedale 8 (tel.
767391), Ul. Mascagni 2
(tel. 820002), Lungomare
Venezia 3 - Milje (tel.
274998).

OPCINE - Proseska ulica
3 (tel. 215170) - samo po te-
lefonu za najnujnejše pri-
mere.

Lekarne odprte od 19.30
do 20.30

Trg Ospedale 8, Ul. Ma-
scagni 2, Trg Unità d'Italia
4, Lungomare Venezia 3
(Milje).

OPCINE - Proseska ulica
3 (tel. 215170) - samo po te-
lefonu za najnujnejše pri-
mere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30
do 8.30

Trg Unità d'Italia 4 (tel.
365840).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. - tel.
573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-
USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 21.30 »La ca-
rica dei 101«, risanka prod.
Walt Disney.

EXCELSIOR - 18.35,
20.25, 22.15 »Il delta di Ve-
nere«, prepovedan mladini
pod 18. letom.

EXCELSIOR AZZURRA-
17.30, 19.00, 20.30, 22.00

»Go fish«, r. R. Troche.

AMBASCIATORI -
16.00, 17.30, 19.00, 20.30,
22.15 »Il Re Leone«.

NAZIONALE 1 - Zaprto
zaradi počitnic do 18. av-
gusta.

NAZIONALE 2 - Zaprto
zaradi počitnic.

NAZIONALE 3 - Zaprto
zaradi počitnic.

NAZIONALE 4 - Zaprto
zaradi počitnic.

MIGNON - 16.00 - 22.00
»Bestialità di transessuali
gay«, porn., prepovedan
mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 18.15, 20.05,
22.00 »D'amore e ombra«,
i. Antonio Bandiera.

ALCIONE - 20.15, 22.00
»Leon«, r. Luc Besson, i.
Jean Reno, Gary Oldman,
Natalie Portman, Danny
Aiello.

LUMIERE - 20.00, 22.15
»Blue sky«, r. Tony Ri-
chardson, i. Jessica Lange,
Tommy Lee Jones.

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SD PRIMOREC - Trebče
prireja 15.-16. in 22.-23.
t.m. vsakoletni PRAZNIK

SPORTA na prireditvenem
prostoru Griza ob nogomet-
nem igrišču. Odprtje dobro
založenih kioskov vsak dan
ob 17. uri. Za glasbo bo po-
skrbel ansambel Happy
day.

GODBENO DRUSTVO
NABREZINA - KONCERTI
KORACNIC PO VASEH: v
ponedeljek, 17. julija, ob
20.30 v Krizu (na klancu).

Donatella

je iskala, končno

Jureta

izbrala.

Z njim bo jedla, pila, spa-
la, otročičke pestovala.
Nevesti in zenu lust-
no bo.

"ZIVILJO"

pevci kličemo!

Danes se poročita

Donatella Crisma

in

Jure Krečič

Veliko sreče na skupni

življenjski poti jima želi

KK Bor in Cicibona

Danes se vzameta

Darko in Monika

Cim več družinske
sreče, veselja in razume-
vanja na skupni življenj-
ski poti jima želijo

vsi,

ki ju imajo radi.

Monika in

Darko

Ta rinčca je okrogla
ko mlinsko kolo,
tak tudi vajina
ljubezen naj bo...

TFS Stu ledi

Da bi vajina življenjska
pot bila cudovita, kot je
lahko cudovita najlepša
barvna fotografija.
Nasemu tajniku

Darku

in njegovi

Moniki

ob dnevu njune poroke

vosčijo

člani FOTO TRST 80

ČESTITKE

Danes NIVES rojstni dan
slavi in to vosčilo naj te
spremlja celo leto dni. Ze-
limo ti iz srca polno
zdravja in veselja in naj se
ti izpolni vsaka želja.
Tvoje prijateljice

Na vasi, kjer stoji cerkvi-
ca mala, si bosta danes
DARKO in MONIKA obljui-
bo dala. Zdaj, ko po sku-
pni poti gresta, naj ostane-
ta si zvesta. Te so zelje no-
ne Marije, nonota Marjota
in strica Stojana.

Danes stopata na skupno
življenjsko pot MONIKA in
DARKO. Iskreno vama ce-
stitamo in zelimo, da bi va-
ma sonce sreče in ljubezni
vedno sijalo. Brat Manuel,
mama in očka.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.

Prispevek sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tičje) tel. 360072, s sledečim ur-
nikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila:

8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:

8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

Mami in noni MARIJI
vosčijo vse najboljše, ve-
liko zdravja in se na mno-
ga leta vsi domači, se po-
sebno pa Ingrid, Sasa, Jan
in Eva.

Danes praznuje 83. rojst-
ni dan naša mama in nona
ANCKA. Da bi zdrava in
vesela se med nami lepo
imela ji zelita sinova
Mirko in Ladko z družina-
ma.

Danes praznuje 83. rojst-
ni dan naša mama in nona
ANCKA. Da bi zdrava in
vesela se med nami lepo
imela ji zelita sinova
Mirko in Ladko z družina-
ma.

IZLETI

SINDIKAT UPOKOJEN-

CEV CGIL iz Kriza organi-
zira v soboto, 5. avgusta ce-
lodnevni izlet z ladjo Fulgi-
dus v Caorle. Vse informa-
cije nudijo: na sedežu sin-
dikata - tel. 200698, Ida
Bortolotti - tel. 200007, Ma-
rio Fragiaco - tel.
299640.

ŠOLSKE VESTI

DTTGG "Ziga Zois" ob-
vešča, da bo do 26.8.95 taj-
ništvo odprto z naslednjim
urnikom: od ponedeljka do
petka 9.00 do 12.00; pone-
deljek in četrtek 15.00 do
16.00; sobota zaprto.

SINDIKAT SLOVENSKE

SOLE - tajništvo Trst ob-
vešča učno osebo na zapad-
lost naslednjih časovnih
rokov za vložitev raznih
prošenj (M.U. st.185 iz dne
30.5.1995 - različna uporaba,
časne dodelitve in uredit-
ve učnega oseba): do 21.8.

roka za vložitev prošnje za
različno uporabo učnega
oseba in za poučevanje v
drugih pokrajinah; do 10.8.

roka za vložitev prošnje za iz-
vajanje podpornega pouka
na srednjih solah; do 10.8.

roka za vložitev prošnje za
časne namestitve (za ne-
predvidene vzroke - učno
osebo; ot. vrtec, osnovnih
sol, srednjih sol; do 10.8. rok
za vložitev prošnje za ča-
sne namestitve za učno
osebo višjih sol; do 10.8. rok
za vložitev prošnje za stalno
učno osebo - D.O.A.R. za
poučevanje v drugih pokraj-
nah. Vse potrebne informa-
cije nudi urad SSS ob urah
poslovanja ob torkih in če-
trtkih od 9. do 10.30, Ul.
Carducci 8, tel. st. 370301.

SINDIKAT SLOVENSKE

SOLE - tajništvo Trst, ob-
vešča učno osebo nižjih in
višjih sol, da bodo 17.7. ra-
zobesene na oglasni deski
Solskega skrbništva v Trstu,
časne pokrajinske lestvi-
ce za opravljanje suplenc.
Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

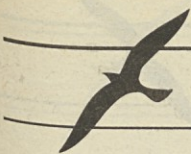
Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

Prosilci imajo pet dni casa
za morebitni priziv.

MENJALNIŠKI TEČAJI

14. julij 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 L)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	81,60	82,00	11,45	11,66	6,94	7,35
A banka Koper	81,45	82,00	11,41	11,65	6,91	7,35
A banka Nova Gorica	81,65	81,98	11,46	11,66	6,96	7,35
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	81,20	81,90	11,40	11,60	6,80	7,20
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	81,40	81,95	11,45	11,65	6,90	7,20
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	81,66	81,98	11,47	11,64	6,97	7,12
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	81,76	81,93	11,48	11,60	7,05	7,18
Creditanstalt d. d.	81,60	82,00	11,50	11,65	6,80	7,20
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,84	81,88	11,57	11,59	7,10	7,12
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	81,60	81,90	11,47	11,57	7,00	7,10
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	81,55	81,85	11,47	11,57	7,00	7,10
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	81,55	81,85	11,47	11,57	7,00	7,10
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	81,55	81,85	11,47	11,57	7,00	7,10
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	81,55	81,85	11,47	11,57	7,00	7,10
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	81,55	81,85	11,47	11,57	7,00	7,10
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	81,55	81,85	11,47	11,57	7,00	7,10
Nova kreditna banka Maribor d.	81,00	82,10	11,40	11,75	6,70	7,30
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	81,70	82,00	11,50	11,65	6,95	7,41
Poštna banka Slovenije	80,25	81,90	10,60	11,60	6,30	7,12
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,86	81,89	11,59	11,61	7,06	7,11
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	81,83	81,85	11,55	11,58	7,06	7,11
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	81,80	81,95	11,55	11,63	6,95	7,25
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	81,65	81,88	11,58	11,60	6,95	7,15
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	80,95	82,15	11,56	11,73	6,70	7,15
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	81,70	81,85	11,50	11,57	7,01	7,08
Publikum NM, t: 068/ 322-490	81,55	81,89	11,48	11,63	6,95	7,19
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	81,85	81,95	11,50	11,65	7,00	7,19
Publikum Portorož, t: 066/	81,82	81,84	11,55	11,58	7,07	7,09
SKB d.d., ***	81,20	81,95	11,35	11,74	6,85	7,15
SHP Kranj, t: 064/331-741	81,88	81,99	11,58	11,64	7,03	7,15
SZKB d.d. Ljubljana	81,67	81,98	11,49	11,65	6,95	7,25
UBK Ljubljana, t:061/444-358	81,40	82,00	11,48	11,65	6,90	7,30
Upimo Ljubljana, t: 212-073						

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

14. JULIJ 1995		
v LIRAH		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1582,00	1646,00
nemška marka	1136,00	1183,00
francoski frank	326,00	339,00
holandski gulden	1015,00	1056,00
belgijski frank	55,20	57,50
funt sterling	2523,00	2626,00
irski sterling	2588,00	2694,00
danska krona	291,00	303,00
grška dramma	7,00	7,40
kanadski dolar	1163,00	1210,00
japonski jen	18,00	18,70
švicarski frank	1361,00	1416,00
avstrijski šiling	161,60	168,20
norveška krona	256,00	266,00
švedska krona	220,00	229,00
portugalski escudo	10,80	11,20
španska peseta	13,20	13,80
avstralski dolar	1153,00	1200,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	13,50	14,00
hrvaška kuna	300,00	320,00

KMEČKA BANKA - GORICA

14. JULIJ 1995		
v LIRAH		
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1589,00	1634,00
nemška marka	1148,00	1168,00
francoski frank	328,00	338,00
holandski gulden	1019,00	1042,00
belgijski frank	55,50	56,70
funt sterling	2534,00	2604,00
irski sterling	2602,00	2692,00
danska krona	293,00	301,00
grška dramma	7,00	7,60
kanadski dolar	1167,00	1202,00
švicarski frank	1375,00	1405,00
avstrijski šiling	162,30	166,30
slovenski tolar	13,40	14,20

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

11. JULIJ 1995			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,00
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995			
v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
norveška krona	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	120.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.8365	-
švedska krona	-	19.4450	-

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 17. 7. 95

Nakupni Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM 81,37 81,60
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMSKEGA
nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 1342 z dne 14. 7. 1995 - Tečaji veljajo od 15. 7. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	82,3230	82,5707	82,8184
Avstrija	040	šiling	100	1154,2097	1157,6827	1161,1557
Belgija	056	frank	100	394,6437	395,8312	397,0187
Kanada	124	dolar	1	82,7937	83,0428	83,2919
Danska	208	krona	100	2082,1386	2088,4038	2094,6690
Finska	246	marka	100	2649,5445	2657,5171	2665,4897
Francija	250	frank	100	2327,6547	2334,6587	2341,6627
Nemčija	280	marka	100	8116,2338	8140,6558	8165,0778
Grčija	300	grd	100	—	50,1220	50,2724
Irski	372	funt	1	—	185,6070	186,1638
Italija	380	lira	100	6,9970	7,0181	7,0392
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2259,0238	—
Japonska	392	jen	100	128,9589	129,3469	129,7349
Nizozemska	528	gulden	100	7246,6605	7268,4659	7290,2713
Norveška	578	krona	100	1826,1527	1831,6476	1837,1425
Portugalska	620	escudo	100	77,1692	77,4014	77,6336
Švedska	752	krona	100	1569,1115	1573,8330	1578,5545
Švica	756	frank	100	9713,5087	9742,7369	9771,9651
Velika Britanija	826	funt sterling	1	179,7746	180,3155	180,8564
ZDA	840	dolar	1	112,6127	112,9516	113,2905
Evropska unija	955	ECU	1	150,2030	150,6550	151,1070
Španija	995	peseta	100	94,8138	95,0991	95,3844

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 15. 7. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A)	(B)	skupaj	APOEN	(A)	(B)	skupaj
		tolarski del	devizni del			tolarski del	devizni del	
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI,		IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:			1,700,000	848,367	806,055	1,654,422
82	99,8079%	94,8300%	97,3190%		170,000	84,837	80,606	165,442

Tečajnica borznega trga													
LJUBLJANSKA BORZA LJUBLJANA STOCK EXCHANGE INC.													
št.: 131 Datum: 14. 7. 1995													
Vrednost. papir	obr. m.div.	ex.kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. 1000 SIT			
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice													
LEK2	800	(11.5.95)	11.210	.09	14.7.	10.890	11.350	11.210	11.210	112			
PRB	665	(13.6.95)	12.701	.83	14.7.	12.700	12.900	13.350	12.310	10.961			
SAL	1700	(7/9.5.95)	19.003	1.21	14.7.	18.900	19.270	19.010	19.000	570			
SKBR	1000	(24.2.95)	26.821	2.75	14.7.	26.580	26.840	27.390	26.540	13.410			
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice													
RS01	8,0	5.30.6.95	100,3	.24	14.7.	100,1	100,4	100,5	100,2	31.440			
RS02	9,5	9.1.4.95	104,4	.11	14.7.	104,3	104,8	104,4	104,4	43.038			
RS08	5,0	4.31.5.95	87,3	1.10	14.7.	86,0	87,3	87,5	87,0	2.398			
RS11	7,0	4.15.1.95	92,0		13.7.	92,0	100,0						
RS11D	8,0	5.30.6.95	99,0	.07	14.7.	99,0	99,9	99,1	99,0	326			
RS12D	9,5	9.1.4.95	103,3	.10	14.7.	103,1		103,3	103,3	255			
SKB1	10,0	4.1.11.94	97,6		13.7.	97,6	98,0						
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice													
BTBR	300	7.20.4.95	11.242	1.07	14.7.	10.990	11.230	11.250	11.240	202			
DAD	10.000	(1.6.94)	68.555	2.02	14.7.	68.350	69.250	73.800	67.000	22.675			
FMD	1715	(24.5.95)	13.100	.51	14.7.	13.150	13.590	13.100	13.100	66			
GPCR		(10)	23.000		10.7.	21.700	23.300						
HMER		(10)	16.765		6.7.	13.700	16.000						
MIKZ	218	(30.3.93)	9.114	.28	14.7.	9.010	9.180	9.150	9.100	638			
NIKR	200	(10.26.6.95)	3.098**		10.7.	2.910	3.500						
TCIR		(5)	729,0	1,20	14.7.	728,0	725,0	728,0	728,0				
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice													
KBTP	2750	(22.6.95)											
FPNP		(10)	24.766		13.7.	23.000	24.900	25.890	21.700	7.504			
UBEK	720	(25.5.95)	8.500		6.7.	7.660	8.390						
VIP		(10)	41.500		3.7.	40.900	41.300						
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice													
LEK2	12,0	4.11.11.94	99,0		15.6.	96,2							
OZC	11,0	4.1.1.95	94,0	1,02	14.7.	93,2	94,5	94,0	94,0	1.087			
PCZ	12,0	7.1.6.95	99,8		6.7.	99,1	102,0						
PGO	10,0	2.1.6.95	98,1A	.30-	14.7.	98,0	99,7	98,1	98,1	445			
RZB1	10,0	1.15.3.95				92,2	100,0						

NOVICE

Gino Pipia nastopa drevi pred županstvom v Krminu

Na trgu XXIV. maja v Krminu (trg pred županstvom) bo danes zvečer ob 21. uri glasbeno srečanje v okviru poletne glasbene sezone pod pokroviteljstvom krminske občine. Nocoj se bo predstavil goriski kantavtor Gino Pipia, ki ga bo spremljala skupina "I Trovieri". Izvajali bodo bodisi skladbe v narečju bodisi novejšje v italijanskini v stilu "melodičnega rocka". Poleg Gina Pipie bodo nastopili Fabio Massimo Stacchi, Rossana Michelini, Sandro Bucciol, Giorgio Goriup in Francesco Di Gregorio.

Peticijo Diniju podpisalo šesto Goričanov

Goricani so zelo hitro in množično odgovorili na pobudo Zelenih, ki so s peticijo, naslovljeno na predsednika vlade Dinija, protestirali proti napovedani obnovitvi jedrskih poskusov v Pacifiku. V nekaj urah so uspeli zbrati skoraj sesto podpisov pod peticijo naj vlada zelo odločno nastopi proti kršenju moratorija in za prepoved poskusov. Zeleni napovedujejo v prihodnjih dneh se nekaj pobud.

Muzej Prve svetovne vojne

V prostorih Krajevne skupnosti Banjsice bodo danes ob 16. uri odprli "Mali vojni muzej Zdenko Mužić". Gre za zbirko, ki jo je uredil zasebnik, pri postavitvi pa so pomagali Občinski stab ua civilno zaščito Občine Nova Gorica, člani društva Soska fronta in nekateri posamezniki.

Nevarna zapuščina pod cesto v Grojni

Med zemeljskimi deli na cesti v Grojni, nekaj sto metrov pred gostilno Pri Mirkotu, so našli na veliko neeksplozirano bombo iz prve svetovne vojne. Nevarno ostalino, iztrelek havbice kal 28 - so včeraj odstranili strokovnjaki in s tem omogočili nadaljevanje del. Bomba je bila zakopana pod cesto skoraj osemdeset let, našli pa so jo med prekopavanjem. Dejavnost na gradbišču je bila ustavljena kar nekaj tednov.

Na sliki - foto Studio Reportage - vojaški strokovnjaki odstranjujejo bombo.

GORICA / SINOČI SLOVESNO ODPRLIRAZSTAVO

Kultura in umetnost v Gorici 1780-1850

Poudarek na likovnih delih - Del razstave so uredili tudi v Coroninijevem dvorcu

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninijevem dvorcu so včeraj odprli bogato razstavo o umetnosti in kulturi na Goriskem med letom 1780 in 1850. S tem pokrajinska uprava nadaljuje po zastavljeni poti tematskih razstav s ciljem ovrednotenja bogate kulturne preteklosti.

Sedanja razstava - pravzaprav bi morali govoriti kar o dveh razstavah ob upoštevanju dejstva, da so del Coroninijevega dvorca obnovili in odprli za javnost - prikazuje predvsem utrip Gorice na področju umetnosti in kulture v razburkanih in težkih časih ob prehodu iz osemnajstega v devetnajsto stoletje, tja do sredine devetnajstega stoletja, ko se je kolo zgodovine spet hitreje zavrtelo in ko se je začel razslajati ustaljeni družbeni red.

Razstavo, ki so jo pripravljali skoraj dve leti,

so poimenovali Ottocento di frontiera - Devetnajsto stoletje na meji. Izbirali ni naključna. Gorica je bila v tistih časih pomembno in živahno kulturno središče in obenem stičisce različnih vplivov, ki so prihajali od zunaj, bodisi iz zahoda in juga (Rim in Pariz), kakor s hladnega severa in vzhoda. Ne gre pozabiti, da je imela Gorica svoje gledališče, da je tu delovala Akademija, da se je odvijalo živahno glasbeno življenje.

Pretežni del razstave obsegajo likovna dela mojstrov, ki so bili po rodu Goričani ali pa so na Goriskem delovali. Dva izmed njih, Josip Tominc in Franc Kavčič sta tudi širšemu občinstvu dovolj znana, prvi kot odličen portretist, drugi kot prefinjen risar in likovni pedagog na Dunaju. Na razstavi pa so prikazana številna likovna dela nekaterih drugih sodobnikov,

kakor recimo Francesca Chiarottinija, in Bernardina Bisonsa, ki je znan tudi kot restavrador goriskega teatra. Posebnost razstave sta dve sliki Simonea Goldamanna, prvi prikazani v javnosti. Gre za panoramski pogled iz Gorice proti Furlaniji in za Pogled proti Trenti. Poleg likovnega dela ima svojo težo takojmenovoano znanstveno področje s številnimi eksponati starih tiskov, knjig, partitur, glasbenih instrumentov, oblačil. Poseben odsek je namenjen drobnim predmetom, oziroma opremi. V Coroninijevem dvorcu pa je na ogled predvsem pohištvo iz začetka prejšnjega stoletja.

Razstavo so odprli sinoči, ob izrednem zanimanju občinstva. Slovesnost je bila v konferenci dvorani Pokrajinskega muzeja. Na sliki - Josip Tominc - Portret zakončev di Demetrio.

FILMI / OD 27.7. DO 5.8.

Koledar prireditev festivala za nagrado Amidei

Deset filmov v konkurenci

Organizacijski odbor filmskega festivala za nagrado Sergio Amidei je te dni objavil dokončni razpored filmov, ki jih bodo predvajali v dneh od 27. t.m. do 5. avgusta. Za nagrado se bo potegovalo deset filmov, izven konkurence pa bodo predvajali se film Luca Bessona Leon (na sporedu bo v ponedeljek, 31. julija ob 23. uri). To bo tudi edini dan, ko bodo na gradu vrteli dva celovečerna filma.

Uvod v letosnji goriski filmski festival bo film **Un eroe borghese**, ki ga je posnel Michele Placido - scenarista pa sta G. Diana in A. Pasquini. Film bodo predvajali v četrtek, 27. julija ob 20.45.

Preostali program pa se bo odvijal takole:

-28. julija - **L'esca** - B. Tavernier - scenarista C. Tavernier O'Hagan, B. Tavernier;

-29. julija - **Roma città aperta** - R. Rosellini - scenarist S. Amidei;

-30. julija - **L'amore molesto** - M. Martone - scenarist M. Martone;

-31. julija - **Belle al bar** - A. Benvenuti - scenaristi U.Chiti, N. Zavagli, A. Benvenuti; izven konkurence bodo predvajali se film Luca Bessona Leon. Besson je tudi scenarist;

-1. avgusta - **Viaggio in Inghilterra** - W. Nicholson. Nicholson je tudi scenarist;

-2. avgusta - **Quattro matrimoni e un funerale** - M. Newell - scenarist R. Curtis;

-3. avgusta - **La scuola** - D. Luchetti - scenaristi D. Luchetti, D. Starnone, S. Rulli, S. Petraglia;

-4. avgusta - **Prima del-**

la pioggia - M. Mancevski - scenarist M. Mancevski;

-5. avgusta - **Anni ribelli** - R. Polizzi - scenarista R. Polizzi in M. Prospero;

Vse predstave bodo ob 20.45. Vstopnice, posamezne in abonmajske, so na razpolago v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51/a. Posamezna vstopnica stane šest tisoč lir, abonma za vse predstave pa 50 tisoč lir. Tako kakor ob lanskem in prejšnjih prireditvah, se bodo festivala, oziroma posameznih projekcij udeležili tudi znani ustvarjalci in oblikovalci. Tako bo prvi večer prisoten producent filma in tudi nekateri igralci. Sicer pa bomo o pobudi v prihodnjih dneh se poročali.

ŠOLSKE VESTI

GLASBENA MATICA - GORICA sporoča, da je v teku vpisovanje v solsko leto 1995/96. Sprejemajo prijave za: klavir, harmoniko, violino, violoncelo, violo, kontrabas, kitaro, blok flavto, flavto, klarinet, trobento, rog, pozavno, tolkala, solopetje in predolsko glasbeno vzgojo. Informacije na tajnistvu sole v Ul. della Croce 3 (tel. 531508) od ponedeljka do petka med 10. in 12. uro do 28. julija.

OBVESTILA

OBVESCAMO STANDRESKO MLADINO, da bo srečanje za organizacijo skupnega priznanja v sodelovanju s skupnostjo "Arcobaleno" v ponedeljek, 17. julija ob 21. uri v Kulturnem domu A. Budala v Standrežu.

SDZPI prireja 15., 16., 17. in 18. septembra seminar o telesni zaznavi in govorici. Prijave do 5. sept. Inform. tel. 81827.

TABORNIKI RMV odpotujejo na tabor v ponedeljek, 17. julija. Zbirališče za gorisko ceto na železniški postaji v Novi Gorici ob 11. uri.

KINO

GORICA VITTORIA 20.15-22.00»Flinstones«. Ozvočenje Dolby stereo. Vstopnica samo 7.000 lir.

CORSO 18.00-20.00-22.00»Il delta di Venezia«. Prepovedan mladini pod 18. letom. Vstopnica samo 7.000 lir.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI MORANDINI, Rastel 65, tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU CENTRALE, Trg Republike, 26 - tel. 410341.

TEATER / AMATERSKA GLEDALIŠČA

Drevi na sporedu psihološka drama

Strindberg "Oče" - Izvajaja Piccola Ribalta

Festival amaterskih gledališč se izteka. Vključno z nocojsnjo se bodo do konca prihodnjega tedna zvrstile še tri predstave.

Po hiši Bernarde Albe F. Garcie Lorca si bo občinstvo drevi ob 21.15 ogledalo delo enega največjih svetovnih dramatikov A. Strindberga. S predstavo Oče nastopa gledališka skupina Piccola Ribalta iz Macerate. Režiser je Antonio Sterpi, ki igra tudi glavno vlogo, medtem ko je Patrizia Ginobili njegova žena Laura. Gre za takomenovano psihološko dramo, ki se razpleta med zakoncema. Vojaskega castnika razjeda dvom glede očetovstva. Odnosi se zapletejo do takšne mere, da kapitan fizično napade zeno in konca v umobolnici. Na sliki - prizor iz predstave "Oče".

BENCIN / SREČANJE V RIMU

Prvi koraki do kompromisa?

V sredo se bo sestal razširjeni odbor Trgovinske zbornice

V Rimu je bilo v četrtek srečanje med predstavniki Ministrstev za finance, zaklad in industrijo. Srečanje je sklical ministrski podtajnik poslanec Vozzi, udeležil pa se ga je tudi predsednik Trgovinske zbornice dr. Bevilacqua. Namen srečanja je bil poiskati rešitev za spor med Trgovinsko zbornico in Ministrstvom v zadevi kontingentov za leto 1995. Kakor znano, je Ministrstvo pred časom zavrnilo sklepa Trgovinske zbornice s katerima se delno ali v celoti neizkoriščene ugodnosti za uvoz nekaterih vrst blaga preusmerijo na dodatni (90 litrov za vsak avtomobil) kontingent goriva in na kontingent surovin, oziroma polizdelkov za tekstilno industrijo.

Na podlagi tiskovnega sporočila sodec, je bilo rimsko srečanje samo deloma uspešno, medtem ko bo treba na razplet počakati se nekaj casa. Tako so predstavniki ministrstev sprejeli na znanje, da je potencialna vrednost olajšav v okviru Goriske proste cone za leto 140, 7 milijard lir, glede prerazporeditve kontingentov pa zgleda, da sta stališči se zelo daleč. Bili so izpostavljeni tudi predlogi o katerih bodo odločali na prihodnji seji razširjenega odbora Trgovinske zbornice, ki bo v sredo.

Dr. Bevilacqua se je v Rimu pogovarjal tudi s poslancem Borghinijem, ki odgovarja za krizni stab za gospodarska vprašanja, pri predsedstvu vlade.

ČRPALKE

Danes popoldne in jutri bodo na Goriskem obratovalne naslednje bencinske črpalke

GORICA
IP - Ul. Crispi, 14
ESSO - Ul. Lungo Isonzo, 77
MONTESHELL - Ul. Aquileia, 20
ERG - Ul. sv. Mihaela, 35

AGIP - Ul. Trieste, 174
TRZIC
MONTESHELL - Ul. Boito, 43
IP - Ul. Matteotti
AGIP - Ul. Cosulich
RONKE
AGIP - Ul. Redipuglia Trieste

IZLETI

DRUŠTVO KRVO-DAJALCEV V SOVODNJA priredi jutri izlet v naravo, na Ojstrnik. Informacije pri Marinko (tel. 882043).

SPD GORICA priredi jutri vzpon na Veliko Ponco. Vodi Miran Cotar (tel. 30995), prevoz za lastnimi sredstvi. Odhod s Travnika ob 6. uri.

RTV
SLOVENIJA
V TEŽAVAHLani dobiček in 13. plača,
letos obupen boj z izgubo

Drnovšek pa je menda obljubil soglasje k povišanju naročnine

LJUBLJANA - Na včerajšnji seji Sveta RTVS je bila osrednja točka obravnavanja poročila o poslovanju zavoda v letosnjem letu. Zavod je namreč letos »pridelal« presenetljivo visoko izgubo - konec maja je bilo že za 694 milijonov tolarjev - kar torej ni v neposredni zvezi z nereguliranim glasjem vlade k predlogu o povišanju RTV naročnine za 10, 6 odstotka s 1. junijem.

Odkod izguba, članom vodstva ni uspelo docela pojasniti. Pomemben prispevek k njej je bilo vsekakor lansko izplačilo trinajste plače, ki jo je bilo po kolektivni pogodbi treba izplačati, če zavod izkazuje dobiček. Res ga je lani izkazal, in sicer kar v višini 429 milijonov tolarjev; toda ta dobiček je bil takrat že »obremenjen« z oblikovanjem poslovnega sklada za pokritje ze opravljenih nalog. Trinajsta plača je bilo tako izplačana v breme pričakovanih prihodkov v letosnjem letu - ki pa jih ni bilo. Kaze, da so poleg omenjenega trinajste plače najpomembnejši razlog letošnje izgube neizterjane terjatve zavoda, ki so po ugotovitvah njegovega nadzornega odbora v prvi polovici letošnjega leta dosegle kar deset odstotkov vse realizacije zavoda. Vodstvo RTVS je sprejelo več varčevalnih ukrepov, ki temeljijo na zmanjševanju materialnih stroškov, »prvic po dvajsetih letih« pa mu je uspelo tudi izračunati dejansko ceno minute televizijskega oziroma radijskega programa. Po oceni nadzornega odbora pa varčevalni ukrepi doslej še niso prinesli opaznih sadov, saj izguba zavoda se narašča. Pred

kratkim sta generalni direktor zavoda in predsednik Sveta RTVS obiskala Janeza Drnovška in ta jima je menda obljubil, da bo vlada vendarle dala soglasje k povišanju naročnine, čeprav najbrž ne v predlaganem, pač pa v nekoliko nižjem odstotku; prav tako naj bi vlada iz sredstev rezerv poiskala denar za delno financiranje programov za zamejce. Toda tudi po korekciji plana poslovanja za letošnje leto, ki ga je vodstvo predložilo svetu, bi ob predpostavki, da vlada omogoči 10, 6-odstotno povišanje RTV naročnine s 1. avgustom, se vedno priložilo 274 milijonov tolarjev izgube, ki bi jo bilo mogoče pokriti le z nadaljnjim zmanjšanjem materialnih stroškov in stroškov dela.

Razprava samih članov sveta je bila kratka, vendar polemčna. Tako je Miran Goslar vodstvu očital »bojmski« način vodenja, saj ni predložilo celovite ocene in ukrepov, pač pa vrsto delnih poročil, ob tem pa so nekateri člani vodstva celo polemizirali med seboj. Zarko Petan se je branil predvsem s trditvijo, da celovitega programa ukrepov ne more biti, dokler ne bo znano, kdaj in s kolikšnim povišanjem naročnine se bo strinjala vlada ter koliko sredstev bo namenila za sofinanciranje nekaterih programov.

Svet je na koncu sklenil, da bo na naslednji seji ocenil učinek varčevalnih ukrepov in sklepal o morebitnem »rebalansu« programskih nalog, nadzornemu odboru pa je predlagal, naj do takrat pripravi celovito oceno razlogov za letošnjo izgubo zavoda.

(N. R.)

Foto: Bojan Velikonja

SLOVENSKO-ITALIJANSKI DIALOG

Odnosi so se otoplili

BRDO PRI KRANJU - Pooblaščenca zunanjih ministrov Slovenije in Italije sta včeraj v strpnem dialogu skušala poiskati obojestransko sprejemljive možnosti za rešitev nekaterih vprašanj, od katerih je odvisno nadaljnje poglabljanje dobrososedskih odnosov in sodelovanja med državama.

Po poročilu STA so na sestanku dosegli napredek, toda ostale so pomembne razlike v pogledih na rešitev spornih vprašanj. Dogovorjeno je bilo, da bosta pooblaščenca nadaljevala pogovore po poletnih počitnicah. Bistveni napredek je prav v tem, da je postal slovenski predlog, o katerem smo obširneje poročali pred dnevi, osnova za nadaljnja razmišljanja. Že pred dnevi smo po italijanskih virih namreč predvideli določeno otoplitev odnosov oziroma možnost resnejšega in konstruktivnega pogovora. O tem govorijo tudi zadnji slovensko-italijanski dogovori in znamenja dobre volje. Tako je slovenski minister za promet s svojim italijanskim kole-

gom pred dvema tednoma podpisal dogovor o železniškem sodelovanju. Pred dobrim tednom je Italija priznala veljavnost slovenskih diplom. Začel se je pogovor o novi carinski pogodbi, pri tem pa je znailno, da Italija ne postavlja na dnevni red problema slovenskih brezarinskih prodajal, češ da to ne bi bilo smiselno, ker se bo problem rešil sam po sebi s pridruženim članstvom Slovenije v Evropski uniji. Italijanski parlament je dokončno odobril financiranje osrednjih slovenskih ustanov, slišati pa je tudi vesti o vračanju goriske Kmečke banke (ki je pod komisarsko upravo) manjšini. Seveda pa so vse to le napovedi in znamenja boljše volje. Neresena pa ostajajo tri ključna vprašanja: veljavnost vseh dvostranskih pogodb in s tem v zvezi vprašanje vrnitve ezulskih in optantskih nepremičnin, dvostranski zaščitni odnos do obeh narodnostnih manjšin ter italijanska obveza, da bo podprla slovensko vključevanje v Evropo.

Bogo Samsa

Mora
državnega
terorja

PETER BOŽIČ

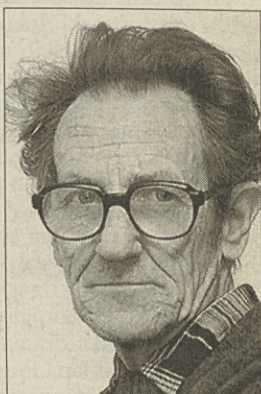
Eden od najzanesljivejših znakov za prepoznavanje fasizma je zanikanje parlamentarne demokracije. Danes sicer vse stranke delujejo v okviru sistema parlamentarne demokracije, kar pa je le trivialna ugotovitev, saj drugačnega okvira za delovanje tudi nimajo. Za ugotavljanje fasizma si je zato treba pomagati z vsebinskimi sestavinami delovanja neke stranke. Kajti to, da neka stranka praktično deluje znotraj parlamentarne demokracije, se ne pomeni nič, saj vemo, da je, denimo, Hitler prišel na oblast z legalnimi volitvami v parlamentarni demokraciji - potem pa jo je ukinil.

Za SDSS bi vsekakor lahko trdili, da izpolnjuje pogoje za fasistično oznako: vsebina njene indoktrinacije sta ekstremni nacionalizem in revansizem. Toda bodimo natančni, to se ni fasizem, to je »lek« poskus uresničiti fasizem. O tem si danes edini le politiki in publicisti tako imenovanega levosredinskega bloka, temveč o tem veliko piše in razmišlja tudi Taras Kermauner, ki se v zadnjih desetih letih pristeva k evangelijskim kristjanom. Kermauner kar v treh knjigah lucidno ugotavlja, kako so se pri nas oblikovali zarodki fasizma že ob koncu osemdesetih let, ko je začel svojo pot gentilizem.

Za vsak desni totalitarizem v nastajanju je bistvena zlasti ideologija revansizma, ki v našem primeru temelji na izmisleni predpostavki, da dve vladajoči stranki, LDS in ZLSD, izhajata iz nekdajnega režima, ki pa je bil zločinski. Po tej logiki so vsi predstavniki omenjenih strank zločinci, ne glede na to, ali so sploh kdaj zares bili člani »zločinske nomenklature« (nasprotno pa velja za člane »strank slovenske pomlad«, ki jim podeljuje odvezo že sam podložništvo Velikemu vodji). Krivi so za vse: za poboje vrženih domobrancev, za zapostavljanje vernikov, za nasilje nad kmeti... Ti zločinci so seveda dolžni žrtvam in njihovim potomcem poravnati vse račune, ob tem pa se še pokesati svojih zločinov - in kajpak oditi z oblasti.

Ideologija revansizma zanika samo bistvo parlamentarne demokracije, ki je v tem, da je legitimna vsaka oblast, ki je zmogala na svobodnih in postenih volitvah (dokler spoštuje pravila igre te demokracije). Ob tem pa uvaja se značilno fasistično kategorijo kolektivne krivde, ki izvira iz »krvi«, ne pa iz dokazljivih oziroma dokazanih prestopkov.

Ko protofasisti pridejo na oblast in s tem dobijo možnost, da so »pravi« fasisti, je tako rekoč neizogibno, da začnejo uporabljati državni teror. Brez slednjega namreč sploh ni mogoče realizirati samega bistva fasistične politike, ki temelji na moralno-političnem razločevanju ljudi na krivce in nekrivce. Takrat lahko fasisti izpolnijo tudi svoje obljube o učinkovitosti »boju proti krivicam in nepravilnostim« in obračunajo s »počasnostjo sodnih mlinov«. Sodišča se namreč spremenijo v »preki sod«!

MEDNARODNO PODJETJE ZLATARNA CELJE

Presenetljiv dogovor z bankami

Boris Marolt: Predlog prisilne uprave je bil izredno slabo pripravljen

CELJE - Za precejšnje presenečenje so včeraj poskrbeli v Mednarodnem podjetju Zlatarna Celje (ZC), kjer so novinarjem predstavili novo vodstvo tega celjskega izubarja ter izjavili, da odstopajo od poskusa prisilne poravnave, saj so dan prej z upniškim odborom nekaterih slovenskih bank in ministrstvom za gospodarske dejavnosti zunanjsodno podpisali posebno pogodbo.

Poročali smo že, da ima ZC za približno 1,1 milijarde tolarjev dolgov in da je Stane Seničar kot v. d. direktorja zaradi pritiska bank že maja napovedal, da bo zlatarna poskusila na sodišču doseci prisilno poravnavo. Boris Marolt, ki je po Seničarjevem odstopu prevzel priprave na sanacijo poslovanja in zdaj prevzel tudi vodenje uprave podjetja, je včeraj dejal, da je dolgovi se več - za približno 1,4 milijarde tolarjev - ter da je bil predlog prisilne poravnave izjemno slabo pripravljen. Tako slabo, da je zbujal vtis, kot da zeli vodstvo zlatarne izsiliti stecaj. Ob tem je na poslovanje zlatarne, v kateri je proizvodnja tudi v zadnjih mesecih upadala - uspelo pa jim je izpolnjevati pogodbe s tujimi kupci - vplival tudi odstop prejšnjega direktorja Branka Semolice, ki mu ni uspelo uresničiti vseh svojih ukrepov za saniranje.

Po vsem tem je bilo težko pričakovati, da bi zlatarni se uspelo najti rešitev, ki bi v Celju ohranila proizvodnjo z dolgo tradicijo. Toda pred nekaj dnevi je zlatarna z upniš-

mi, ki jim dolguje približno 900 milijonov tolarjev (gre za Banko Celje, Kreditno banko Triglav, Hmezd Banko in celjsko enoto Zavarovalnice Triglav), ter ministrstvom za gospodarske dejavnosti sklenila dogovor, po katerem jim tri mesece ne bo treba - razen obresti - odplačevati posojil, v tem času pa bodo v zlatarni pripravili sanacijski program. Dogovor je postal veljaven predvčerajšnjim, ko ga je potrdila skupščina podjetja. Z njim so upniki zavarovali svoje terjatve, saj so ocenili, da bi v primeru stečaja morali računati na veliko manjše povračilo terjatev.

Brane Piano

V Zlatarni Celje je zaposlenih 424 delavcev. Od tega jih je 70 na cakanju, prav toliko pa vsak dan tudi v bolniškem dopustu ali na dopustih. Plače za maj so poravnali 30. junija, do 21. julija pa naj bi vsaj del junijskih plač. Boris Marolt ocenjuje, da bi po uveljavitvi sanacijskega nacrta lahko zaposlovali približno 250 delavcev ali celo samo 150, večino ostalih pa bi z dodatnim usposabljanjem pripravili na samostojno podjetništvo, da bi kot kooperanti za zlatarno delali doma. Robert Zohar, ki vodi novi nadzorni svet podjetja, je prepričan, da lahko ZC ob uveljavljeni blagovni znamki, ugledu doma in v tujini ter s svojim premoženjem in strokovnim znanjem v nekaj letih povsem izplava iz dolgov in poslovnih težav.

PRIROČNIK O PROBLEMIH MLADIH

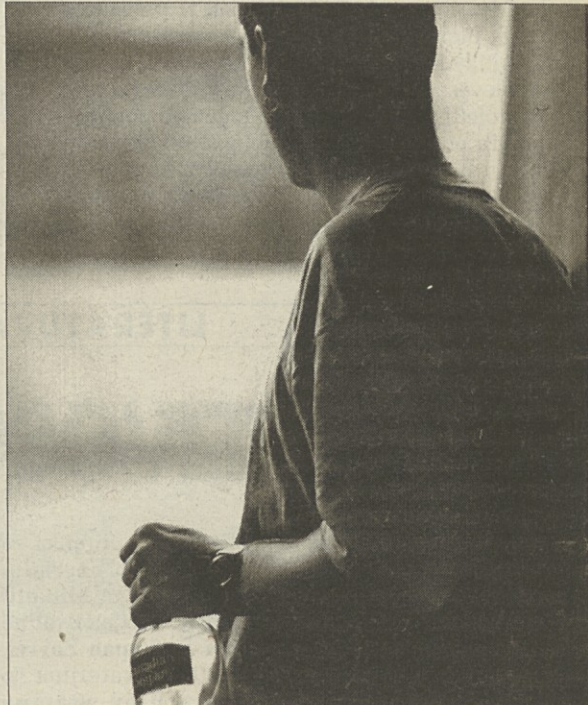
Samomor je
»glasen krik«

Mladi so odsev naroda, saj o njem prav oni povedo največ

Ljubljana - Na včerajšnji novinarski konferenci je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve predstavilo priročnik z naslovom O problemih uničevalnosti in samouničevalnosti pri mladih na Slovenskem. Priročnik treh avtorjev, dr. Martine Tomori, dr. Slavka Ziherla in dr. Gorazda Mrevljeta, je na koncu prvega cikla seminarjev z naslovom Namesto koga roza cveti izdala Meridiana.

Ministrica za delo, družino in socialne zadeve Rina Klinar je dejala, da so omenjeni priročnik vključili v okvir svoje preventivne dejavnosti na področju socialnega varstva, predvsem pa se trudijo, da bi k svetovalnemu delu na svojem področju pritegnili čim več strokovnih delavcev. Ministrica je poudarila, da je »glasen krik mladih« sporočilo vsem nam, da bi jim v družbi ustvarili pogoje za zdrav razvoj. Pri tem je sola tista, ki lahko daje mladim poleg izobrazbe tudi odkrit in neposreden pogovor. Priročnik Namesto koga roza cveti je namenjen tistim, ki se v svojem vsakdanjem delu srečujejo z

mladimi in njihovimi težavami in jim pri tem manjka strokovnega vedenja in znanja. V njem so objavljeni prispevki o samomorilstvu in različnih oblikah odvisnosti, kot so alkohol in mamila. Prof. dr. Martina Tomori, psihiatrinja za mladostnike in predstavnica katedre za psihiatrijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani, vidi mlade kot tiste, ki o nekem narodu povedo največ in so tudi njegov odsev. Velik odziv na seminarjih, ki so o tej problematiki potekali od januarja do junija letos in katerega se je udeležilo več kot dvesto slovenskih zdravnikov, tožilcev, pedagofov in drugih strokovnja-

Mladi pogosto ne vedo, kako naprej (Foto: B. V.)

kov, je dokaz želje po sodobnih znanjih in napotkih na tem področju, ocenjuje Tomorjeva. Dr. Slavko Ziherl, predstojnik Centra za klinično psihiatrijo klinike Ljubljana-Polje ter psihiater in docent za psihiatrijo na MF, je na seminarju in v priročniku predstavil pro-

blem alkoholizma med mladimi in poudaril, da se moramo predvsem zavzemati, da bi tako med mladimi kakor tudi med odraslimi razvili pozitivni odnos do alkohola. Tako bomo omilili razdiralno moč alkohola in tudi drugih drog.

Natasa Gorisek

NA KRATKO

Evropski film v Sloveniji

LJUBLJANA (STA) - Distribucijsko podjetje Infomedia & Filming se je zaradi ugodnega odmeva na kar nekaj evropskih filmov pri slovenskih gledalcih odločilo, da bo kinematografsko, video in televizijsko ponudbo popestrilo z evropskim filmom (švedskim, danskim, finskim, avstrijsko-nemskim in tudi slovenskim), ki kljub vsemu v Sloveniji se ni dovolj znan in upoštevan.

Poletno-pomladna ponudba pred jesensko, ko bodo na slovenski trg prisli novi filmi evropske produkcije, je najbogatejša na videokasetah, nekaj filmov je bilo že mogoče videti v kinematografih, več jih bo tudi na sporedu Televizije Slovenija, med njimi slovenski dokumentarni filmi v okviru programa umetniških večerov. V katalogu filmov tako najdemo dansko dramo s preloma stoletja Crna zetek, švedski psihološki triler Slutnja, finski film Zimska vojna o 105-dnevni bitki pozimi 1939/40, dansko dramo o mladem dekletu na pragu zrelosti z naslovom Srčna bolečina, avstrijsko-nemsko kriminalno Afera Lucona o nevarni povezanosti poslovnega sveta in politike, danski triler Nočni čuvaj ter za otroke dansko pravljico Viktor in Viktorija in dansko-švedsko-norveški risani film Jakec iz džungle. Na voljo so tudi slovenska ljubezenska drama Nasmeh pod pajcolanom po noveli Milana Puglja - o usodni ženski v meščanskem okolju v začetku 20. stoletja - ter dokumentarna portreta France Kosmač-podobe našega pohoda in Torzo Stanka Arnolda. Distribucijsko podjetje Infomedia & Filming manjšim krajem, kjer ni kinematografov, omogoča tudi javno prikazovanje videofilmov, kljub usmerjenosti k evropskemu filmu pa vendarle ne zanemarija ameriške produkcije. Tako je med drugim številnim lokalnim in kabelskim televizijam v Sloveniji ponudilo prevedeno in podnaslovljeno ameriško družinsko nanizanko o tujnjaku Saltyju.

50 let pozneje v reviji 2000

LJUBLJANA - Prvi sklop prispevkov v zadnji številki revije 2000 se nanaša na letos razvpito problematiko - 50 let pozneje, o kateri pišejo Ciril Zlobec, Denis Poniz, Mirko Zupancić, Peter Kovacič Persin, Vladimir Kavčič. Ta razdelek končuje Branko Vrhovec s člankom Kaj ne bo nikoli Abel. Sledijo kritična razmislijanja o družbenih dilemah, kot so potek reform pri nas, transformacijske pasti, kazenski proces, privatizacija varnostnega sistema. V spomin na Dolores Terseglav je v leposlovju objavljen njen Dvojni umor in zadnja stran njenega ladijskega dnevnika, sicer pa prevladuje poezija (Kristjan Muck, Borut Pahor, Jaka Kralj, Samo Simčič, Ivan Tavcar, Mario Ancona). V razdelku Filozofska misel Cvetka Toth obravnava Blochovo cudovito pozornost na človekost, Bojan Rauter Kosič pa radikalno avtoterapijo kot osvobodiljico paranormalnih potencialov. V zaključnem razdelku imenovanem Kritična presoja si lahko preberemo več knjižnih recenzij, aktualni in polemčni so tudi Pogledi. (A. P.)

Izšla junijska številka Nove revije

LJUBLJANA - Lojze Kovacič je tokrat prispeval uvodnik o pomenu literature, ki je razširjena razprava na temo, o kateri bo tekel pogovor na mednarodnem pisateljskem srečanju Vilenica 1995. Poezijo so objavili Niko Grafenauer, Peter Semoč in Novica Novaković, prozni del pa Rudi Seligo (Čudni spalci) in Marjan Tomsic (Kaskader). Z Jankom Kosom sta se pogovarjala Niko Grafenauer in Aleksander Zorn. Drago Bajt je predstavil velikega literarnega »autsajderja« - ruskega filozofa, kritika in esejista Vasilija Rozanova, ki si je utrdil sloves »malega besa« ruske kulture na prelomu stoletij. Njegovi miselni fragmenti zbrani v odlomkih pod naslovom Samotnosti in Odpadlo listje I in II so vredni vse pozornosti. Iz prejšnje številke pa se nadaljuje pisanje o Kantu in subjektu, katerega avtorji so Tine Hribar, Philippe Raynaud in Jean Marie Schaeffer. (A. P.)

GLASBA / KRZYSZTOF PENDERECKI V LJUBLJANI

Nova iskanja v svetu zvoka

Krzysztof Penderecki: Pasijon po Luku je prelomnica v mojem delu (Foto: Boban Plavevski)

LJUBLJANA - Nocoj se bo s sklepnim dogodkom, izvedbo oratorija Pasijon po Luku slovitega poljskega skladatelja Krzysztofa Pendereckega, zaključil koncertni program Evropskega simpozija za zborovsko glasbo. Slavni skladatelj, ki bo nocoj v Cankarjevem domu svoje delo tudi sam dirigiral, se je v četrtek popoldan udeležil pogovora s številnimi novinarji, na katerem je spregovoril o svojem Pasijonu po Luku ter svojem siceršnjem skladateljskem delu.

Krzysztof Penderecki, eden največjih sodobnih skladateljev, rojen v Debici pri Rzeszówu leta 1933, je studiral v Krakovu, kjer je pozneje nastopil tudi profesuro in postal rektor visoke glasbene šole; obenem je bil docent Folkwangschule v Essnu. Njegov vstop v svet nove glasbe je bil silovit; na drugem tekmovanju mladih poljskih skladateljev je leta 1959 v Varšavi osvojil vsa tri prva mesta. Navezal se je na Antona Weberna in Pierra Bouleza ter izoblikoval lastno glasbeno govorico, s katero je odkril nov in dotlej neznan svet zvokov. V svojih delih je skušal razširiti zvokovne možnosti instrumentov, posebno mesto v njegovem opusu pa imajo vokalne skladbe, v katerih isce se neodkriti možnosti

človeškega glasu. Doslej je napisal številne instrumentalne skladbe, stiri opere in sedem oratorijev ter še mnogo drugih vokalnih kompozicij. Pasijon po Luku, ki ga bodo pod njegovo taktirko nocoj v Cankarjevem domu izvedli člani Orkestra Slovenske filharmonije, mednarodni solisti ter številne zborovske zasedbe, sodi med njegova zgodnja dela; gre za oratorij, iz katerega najpogosteje izvajajo Stabat mater za tri mešane pevske zборе.

Številna vprašanja novinarjev, ki so se nanašala na Pasijon po Luku, so Pendereckega, ki je med novinarji pozel aplavz, napeljala, da je nekaj več povedal tudi o tem svojem zgodnejšem delu - sprva je sicer navzoce nagovoril s mislijo, da tri desetletja stara kompozicija

ne potrebuje posebne analize.

»Pisanje sem začel pri delu Stabat mater leta 1963. Gre za prelomnico v mojem delu; poskusil sem narediti novo kompozicijo, nekaj novega. Lukov evangelij je tudi literarno najbolje napisan, zaradi dramatičnosti sem vzel tudi nekaj drugih tekstov, Stabat mater in Janezov evangelij. Po treh desetletjih se je marsikaj spremenilo, zato prinašajo njegove vnovične izvedbe tehnične težave. Tedaj smo imeli pred izvedbo tudi po 13 vaj, danes le dve ali tri. Tudi notacija je bila tedaj veliko svobodnejša kot danes.«

Penderecki je še povedal, da skladb nikoli ne piše od začetka proti koncu, pač pa vselej začne na sredini, da se trenutno ukvarja s se nedokončano tretjo izmed svojih petih simfonij, da je zanj človeški glas najlepši instrument, da se namerava posvetiti skladbam za rog in masam. Spregovoril pa je tudi o svojem sodelovanju z Ireno Grafenauer, pri kateri cenil moderen interpretativen pristop. Napadel je sodobno mednarodno glasbeno ustvarjanje, v katerem je vse dovoljeno, podvrženo amerikanizaciji, »Mickey mouse« sindromu in »easy going artu« skladatelj, ki pri ustvarjanju iščejo le najlažje poti. Vojo Urbancić

IZŠLO JE / KNJIGE

Satira Multi: satira, humor - multimedialno

Uredil Drago Medved, Perfekta, Celje 1995, mehka vezava, 16 x 23 cm, 152 strani.

Pričujoči zbornik je nastal ob prvem trienalu humorja in satire na Slovenskem, ki je potekal v Smarju pri Jelsah. Zamišljal zanj je dal akademski slikar Stane Jagodič, ki si že vrsto let prizadeva, da bi pri nas ustreznejše vrednotili tovrstni način izražanja. Od petinštirideset avtorjev, povabljenih k sodelovanju, se jih je odzvalo trideset, med njimi Anton Trstenjak, Vid Pecjak, Artur Stern, Janez Bogataj, Lev Menase, Stane Bernik, Majda Sirca, Ciril Zlobec, Tone Partljič, Peter Lovsin, Eva Maurer, Matjaz Kmecl in drugi. V prispevkih je zbrana množica misli o humorju in satiri, podana z številnih zornih kotov in v različnih vrsteh, od esejev in razprav do prostih razmislijanj ter opisovanih dogodkov. Bralec se lahko seznanil s humorjem v različnih umetniških vrstah (fotografija, likovna umetnost, film, književnost, ples, cirkus, gledališče in podobno), nadalje s humorjem v politiki, pop glasbi, trdi erotiki, črni kroniki, za mostanskimi zidovi, s psihologijo in biologijo humorja... Zbornik se končuje s tremi prispevki avtorjev (Evgen Bavar, Lev Detela in Mitja Mersol), ki žive doma in v tujini, kar jim omogoča primerjalni in distanciran pogled na slovenski humor. (A. P.)

F. Lainšček, M. Roš, M. Vincetič: Srebni breg

Založila in izdala Zveza Slovencev na Madžarskem, Monoster 1995, ilustriral Franc Mesarič, trda vezava, 17 x 24 cm, 109 strani.

Zveza Slovencev na Madžarskem je izdala zbirko novel treh prekmurskih avtorjev, ki je natisnjena v slovenskem knjižnem jeziku in v prekmurskem narečju. Motivno se novele nanašajo predvsem na dogodke iz časa otroštva in mladosti, ki so se avtorjem neizbrisno vtisnili v spomin. Reminiscence avtorjev, ki pišejo tudi besedila za otroke in mladino (Feri Lainšček je tudi pisec dram, lutkovnih in radijskih iger za otroke in mladino, Milivoj Miki Roš piše besedila za lutkovne predstave, lani je napisal tudi prvo knjigo za otroke Zaklad otoka Milo - Milo, Milan Vincetič pa je poznan predvsem kot pesnik, piše tudi prozo in radijske igre), so zaznamovane predvsem s carobno pokrajino med Muro in Rabo. Ta pronica tudi v te zgodbe iz otroštva, v katerih nastopajo vaški posebnosti (sirota Srčev fant, Vendel, znan kot zlodej, Skocided - ki se mu ni posrečilo let na mesec in ga je dosegel sele s skokom v njegov odsev na vodni gladini, stari mlinar Meles), svojci, prva platonska ljubezen, predmeti - stara okna, velika pipa, hladilnik, nepozaben vonj suhega sadja... (A. P.)

Statistika opernih in baletnih hiš

LJUBLJANA - Republiški zavod za statistiko je statistično izmeril sezono 1993/94 naših opernih in glasbenih hiš. V opernih hišah je bila med glasbenimi deli najbolj obiskana opereta Netopir J. Strausa (12 051 obiskovalcev), med baletnimi deli pa Hrestac P. I. Cajkovskega (9 046 obiskovalcev), oboje v izvedbi SNG Opera in balet Ljubljana. Med opernimi deli ni bilo nobenega slovenskega, med baletnimi deli pa so bila sledeča slovenska: Matiček se ženi J. Goloba in Perpetuum J. Gregorica (uprizorjeno na skupni predstavi) ter Sneguljica K. Cipicja. Med opernimi deli je bilo največ Verdijevih; obe operni in baletni hiši v Ljubljani in Mariboru sta izvedli Nabucco, Rigoletto in Traviato, samo v Ljubljani pa so izvedli Falstafa G. Verdija. Med baletnimi deli bi omenili Hrestaca P. I. Cajkovskega, ki sta ga izvedli obe operni in baletni hiši v Ljubljani in Mariboru. Profesionalni orkestri, filharmonija in zbor so v koncertni sezoni 1993/94 izvedli tri dela več, koncertov je bilo enako število kot v prejšnji gledališki sezoni, obiskovalcev pa za 1,5 odstotka manj kot 1992/93. 164 del ali 30 odstotkov je bilo slovenskih avtorjev. Na gostovanjih so izvedli 32,6 odstotka koncertov, obiskovalcev pa je bilo 31,7 odstotka od vseh. PR

LITERATURA / SLIKANICE

Epta razveseljuje otroke

LJUBLJANA - Založba Epta je v svojem triletnem delovanju že utrdila sloves Založbe najboljših slikanic. Tokrat je obogatila knjižni trg s tremi novimi vrhunskimi slikanicami, ki so bile prevedene že v številne svetovne jezike: Mili iz britanskega trga (napisala Ragnhild Scamell, naslikala Sally Hobson, prevedel Vital Klabus), Lovro in Matej - Moj stari hrast (avtorica Belgijka Gabrielle Vincent, lan-

skaletna nominiranka za Andersenovo nagrado, poslovenil Ivan Minatti) in Mesto cvetja (Eveline Hasler in Stepan Zavrel, priredila pisateljica in pesnica Bina Stampe Zmavc). Poleg tega je na svoji prvi tiskovni konferenci predstavila tudi izvirno slovensko knjigo Nebeske kocije Bine Stampe Zmavc, ki jo je ilustriral Daniel Demšar. Gre za lirčno podobo vesoljnega prostranstva, ki skozi zrcalno sliko v clo-

vekovi notranjosti odgovarja na vprašanje galaksij, letnih časov, dneva in noči, Zemlje.

Posebnost založbe so odmevni projekti, ki animirajo številne otroke in družine. Tako je založba lani, ob mednarodnem letu družine, organizirala natečaj »Ti, jaz, moja družina in Nerodna Avgustina« s temo emancipacija zene, v katerega se je vključilo skoraj 8 tisoč družin. Letosnji projekt ob evropskem letu var-

stva narave pa je »Posadimo drevesce, da bo zraslo drevo«, katerega namen je vzpodbujanje otrok in družine celotnega slovenskega etničnega področja - s posaditvijo dreves, cvetja, rastlin - k dejavnemu doživljanju narave. To bodo sodelujoči (prijavljenih je že skoraj 10 tisoč otrok) dokumentirali s knjigo, najboljši izdelki in ustvarjalci pa bodo ob zaključku natečaja nagrajeni in predstavljeni javnosti. (A. P.)

OKOLJE / PRESENETLJIVO

Koralni grebeni imajo izredne prečiščevalne sposobnosti

TOKIO - Koralni grebeni čistijo zrak in ne proizvajajo novega ogljikovega dioksida, kot so do sedaj trdili biologi. Do tega presenetljivega in pozitivnega zaključka so prišli znanstveniki dveh japonskih vladnih laboratorijev, geoloskega in meteorološkega, ki so v letih 1993 in 1994 merili koncentracijo in pritisk ogljikovega dioksida v površinskih vodah koralnega grebena Sirano pri Okinavi. Iz meritev neizpodbitno izhaja, da je nad koralami koncentracija ogljikovega dioksida precej nižja kot na odprtem morju ali v atmosferi. Koralni grebeni naj bi torej predstavljal neke vrste odtokni lijak, v katerem se prečiščuje v atmosferi prisoten ogljikov dioksid. S sodobno tehnologijo bi lahko te prečiščevalne sposobnosti se povečali.

Doslej so bili vsi prepričani, da so koralni grebeni vir ogljikovega dioksida, ker proizvajajo ogromno kalcijevega karbonata, iz katerega naj bi se sproščal v dotiku z morskno vodo ogljikov dioksid.

Po trditvah japonskih znanstvenikov pa so koralni grebeni eni od najučinkovitejših naravnih sistemov pri preprečevanju tako imenovanega pojava tople grede, saj že sedaj očistijo 2 odstotka vsega ogljikovega dioksida.

TURČIJA / PO VEČDNEVNEM DEŽEVJU

Zemeljski plaz zasul 300 ljudi

Mestece Senirkente težko prizadeto

ANKARA - Reševalci se bojijo, da je v ogromnem plazu blata in kamenja v južnoturškem mestecu Senirkentu življenje izgubilo najmanj 300 ljudi. Katastrofo je povzročilo večdnevno deževje, ki je dodobra razmočilo grič nad mestecem. Predsinočnim se je nenadoma sprožil ogromen plaz zemlje blata in kamenja, ki je najprej zasul kakih petdeset his na obronkih griča, nato pa nadljeval svojo pot. Po trditvah nekega krajevnega upravitelja je plaz že prodrl vse do mestnega središča, ki ga je skoraj popolnoma uničil. Po uradnih podatkih je v katastrofi življenje izgubilo 29 oseb, kakih stiriideset pa jih je ranjenih. Kot rečeno, pa so vsi prepričani, da bo končni obračun najmanj 300 mrtvih. Takoj po plazu so se ljudje s pomočjo policije samoorganizirali in začeli iskati zasute. Včeraj, 15 ur po katastrofi, jim je uspelo rešiti neko žensko, za druge pa ni pomoči, ker so se skoraj gotovo zadusili v lepljivem blatu.

Vojska je v prizadeti Senirkent prispela sele včeraj ob zori. Najprej so vzpostavili telefonske povezave, ki so

bile vso noč prekinjene. Se vedno pa je dobršen del mesta brez električne energije, primanjkuje pa tudi ustrezne mehanizacije, s katero bi se lotili blata in kamenja. Prav tako morajo poskrbeti za zasilna bivališča, ker je dobršen del sloslij poškodovan.

Predsednica vlade Cillerjeva in predsednik republike Demirel, ki sta se sinoči vrnila z uradnega obiska v Makedoniji, sta obljubila vso pomoč prizadetemu prebivalstvu. Suleiman Demirel bo že danes odpotoval na prizadeto območje, kjer od včeraj reševalno akcijo koordinira notranji minister Nahit Mentes.

Reševanje pa je do skrajnosti obteženo, ker nad celotnim območjem se vedno dežuje, da pa bi bila mera polna, se s podobnimi težavami ubadajo tudi v drugih krajih države. Po uradnih podatkih je katastrofalno deževje v zadnjih dneh v Turciji terjalo smrt kakih dvajsetih oseb, gmotna škoda pa je ogromna. Turški meteorologi pa ne napovedujejo izboljšanja, tako da bi se lahko danes zapletli se stopnjevali.

NOVICE

Danski cariniki zaplenili kar 42 kilogramov zlata

KØBENHAVN - Danski cariniki so včeraj na letališču otoka Bornholma v letalu, ki je priletelo iz Latvije, zaplenili 42 kilogramov zlata. Šest potnikov je carinikom izjavilo, da nimajo blaga, ki bi ga bilo potrebno cariniti, po kratkem pregledu pa so prisle na dan zlate palice. Carinki so aretirali dve osebi, nekega Rusa in Latvijca. Oba sta obtopena ilegalnega uvoza zlata.

Hezbollahi pripravljajo protiameriški atentat

WASHINGTON - Ameriško zunanje ministrstvo je včeraj alarmiralo vse ameriške ustanove in podjetja v Južni Ameriki, ker obstaja upravičen sum, da bi lahko proiranski hezbollahi pred koncem tega meseca z atentati napadli ameriške interese v Latinski Ameriki. Strah je upravičen, saj so bližnjevzhodni teroristi pred leti uničili izraelsko veleposlanstvo in židovski center v Buenos Airesu.

Virologi niso ugotovili naravnega »legla« ebole

MIDRAND (JUŽNOAFRISKA REPUBLIKA) - Južnoafriškimi virologom, ki so iskali zdravega prenositelja smrtonosnega virusa ebole, ni uspelo odkriti zivali, kjer ebola potuhnjeno živi, preden smrtonosno napade opice in ljudi. Znanstveniki so na območju Kikwita pregledali več kot 2.000 zivali, od miši do netopirjev, a rezultati so bili porazni. Ta neuspeh je potrdila tudi Svetovna zdravstvena ustanova, ker tudi drugim znanstvenim ekipam, ni uspelo najti prenositelja, prav tako ne »legla«, kjer se rojeva ta virus. Virologi so morali priznati, da niso ugotovili nič novega in da je ebola ohranila svojo skrivnost.

VESOLJE / NAD TIHIM OCEANOM PRI HAVAJIH

Z Discoveryja so izstrelili telekomunikacijski satelit

Služil bo za komunikacije z vesoljskimi plovili in sateliti

WASHINGTON - Posadka v četrtek izstreljenega vesoljskega trajekta Discovery (na sliki AP) je včeraj uspešno postavila v geostacionarno orbito nad Tihim oceanom telekomunikacijski satelit TDRS (Tracking and data relay satellite), ki bo služil vesoljskim trajektom in drugim vesoljskim ladjam in satelitom na nižjih orbitah. Tak satelit je bil na krovu Challengerja med tragično misijo leta 1986.

Kot je povedal eden od funkcionarjev ameriške vesoljske ustanove Nasa, je v satelitu vgrajen najsoodobnejši telekomunikacijski sistem, ki lahko posreduje tudi računalniške podatke. V eni sekundi lahko posreduje podatke, ki so zbrani v enciklopediji dvajsetih knjig. Satelit je vreden 330 milijonov dolarjev, raketa, ki ga je postavila v geostacionarno orbito, pa 110 milijonov dolarjev.

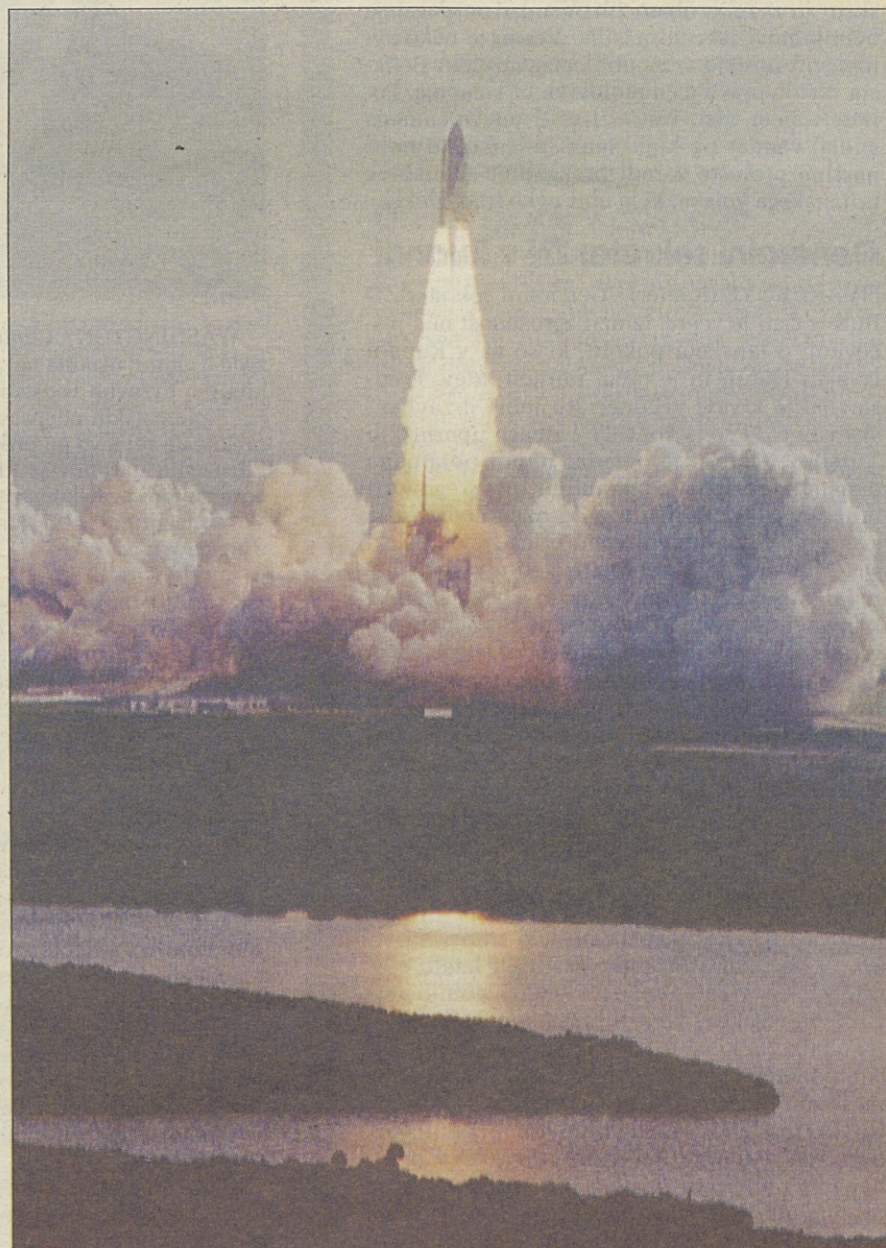
Discovery bi morali izstreliti že 8. junija, misijo pa so odložili, ker so zolne naredile kakih 200 lukenj v zunanji termični oblogi glavnega rezervoarja. Ko so luknje zadelali, so ob Atlantis postavili plastična strasila, ker so bili sodobnejši elektronski in zvočni sistemi neupesni. Znanstveniki so seveda presenečeni, saj morajo sedaj med nepredvidene zaplete poleg neviht uvrstiti tudi zolne. Nihče ni namreč pomislil, da bi zolne vrhunsko termično oblogo zamenjale za kak les in začele iskati neobstoječe crve.

Na krovu Discoveryja je 5-clanska posadka (tri je moški in dve ženski),

ki bo ostala v kroznici osem dni. Z izjemo 42-letnega kapitana Toma Henricksa ostali člani posadke niso dopolnili stiriidesetega leta starosti, tako da je ta ena najmlajših posadk ameriških raketoplanov. Včeraj pa so

v marylandskem Greenbeltu povedali, da bodo vesoljski trajekt Endeavour izstrelili sele 3. avgusta in ne 30. julija. Seveda če bodo to dovoljevale vremenske razmere in zascitene floridske zolne. Endeavour bo imel

na krovu ameriško-italijanski ultraviolični teleskop UVSTAR (Ultraviolet spectrograph telescope for astronomical research), v katerega so vgradili dele, ki so jih izdelali v tržaskem raziskovalnem centru.

Agenti federalne policije prirejali rasistične shode

WASHINGTON - Agente Atfja, posebnega oddelka ameriške federalne policije, ki nadzira trgovino alkoholnih pijač, tobaka in strelnega orožja, je ponovno zajel val nevšečnosti. Ameriški Washington Times je objavil novico, da se skupina belih agentov vsako leto zbira neke v Tennesseeju, kjer prireja rasistična srečanja. Takoj po objavi novice je direktor Atfja John McGaw priznal, da se že od leta 1980 naprej skupina njegovih agentov zbira v kraju Ocoee, v Tennesseeju, na srečanju, ki mu pravijo Good Old Boys Roundup (shod starih dobrih fantov).

Sprva je bila stvar čisto nedolžna: zbiralo se je nekaj družin, prirejali so kosila na prostem in se potem odpravljali na ekskurzije ob reki. Potem pa so se leta 1985 stvari bistveno spre-

menile. Srečanja so postala pravi rasistični shodi proti crncem, udeleževalo pa se jih je približno šest aktivnih agentov federalne policije in deset upokojenih. Marca letos je skupina crnih agentov tožila Atf zaradi diskriminacij.

»Takih dogodkov res ne moremo spregledati,« je pripomnil McGaw, »posebno ker gre za agente, ki so pristojni za javni red.« In vendar je tudi sam direktor Atfja pod preiskavo zaradi napada na dom nekega desničarskega ekstremista v Idaho 1992. leta, med katerim je življenje izgubila neoborožena ekstremistova žena.

Poleg tega se bo 19. julija začela sodna preiskava glede smrti devetdesetih privržencev Davidske sekte, ki so zgoreli prav po končanem obleganju agentov Atfja.

TOKIO / S KANARČKI PROTI PLINOM

Trije kanarčki poginili zaradi preobremenitve

Ducat nevarnih teroristov je še na prostosti

TOKIO - Tokijska policija je uporabila 15 kanarčkov za ugotavljanje morebitne prisotnosti strupenih plinov, ki jih je pred časom podtaknila verska sekta Aum Sinrikio (Vzvišena resnica). Trije kanarčki so poginili zaradi prenapornega dela, potem ko so jih namestili na »delovno mesto« v podzemni železnici po 20. marcu letos, ko se je svet zgrozil zaradi brutalnih atentatov omenjene sekte.

Kanarčki v kletki so skupaj s plinskimi maskami postali simbol japonskega boja proti sekti Vzvišena resnica, katere vodja je guru Soko Asahara. Pripadniki sekte so odločeni, da bodo do leta 1997 unicili Japonsko s kemičnim orožjem.

V tokijskih atentatih je umrlo 12 ljudi, 5.500 pa se jih je zastrupilo. Več sto ljudi se je zastrupilo v podobnih incidentih v Yokohami.

Kanarčki imajo izredne čutne sposobnosti, zato so jih v zadnjih desetletjih uporabljali za ugotavljanje prisotnosti strupenih plinov v rudnikih premoga. Uporabili so jih tudi za preiskave kemičnih laboratorijev - last sekte, postavljaje-

nih ob vznožju gore Fuji. Ko je bila koncentracija plina posebno visoka, so kanarčki razpeli peruti in počepnili. Na ta način so mali ptički sporočili policiji nevarnost. V nekaterih prostorih laboratorija je bila koncentracija plina tako visoka, da se tam ni dalo zdržati več kot uro.

Sumijo, da so kanarčki poginili zaradi postopnega zastrupljanja. To zaskrbljuje več kot 3.000 policijskih in vojskih specialistov, ki so več kot tri mesece delali med tonami kemičnega materiala, ki je bil last sekte, med katerimi je bil živčni plin, plin Vx in cianid - vsi smrtonosni.

Na Japonskem so se vedno zaskrbljeni, ker se niso odkrili vseh zalog plina. Asaharo in 50 drugih pomagačev so že spravili za rešetke, na prostosti pa je še dobra desetica teroristov. Med temi je tudi Yasuo Hayashi, ki ima bojda pri sebi dvajset kg živčnega plina in več litrov Vx, s katerimi bi lahko povzročil več deset tisoč žrtev, če bi strup podtaknil v zaprte prostore, kot so vlaki, kinodvorane in nakupovalni centri.

BLIŽNJI VZHOD

Skrajnežem ni uspelo

Izrael bo izpustil zapornike

JERUZALEM (Reuter, AFP) - Predstavniki Palestinske osvobodilne organizacije in Izraela so včeraj začeli pogajanja, ki naj bi 25. julija privedla do podpisa sporazuma o razširitvi samouprave Palestincev na Zahodnem bregu. Izraelski minister za notranje zadeve Mose Sahal je po srečanju s predstavnikom PLO Nabilom Sathom izjavil, da bo Izrael po podpisu omenjenega sporazuma izpustil pet tisoč palestinskih zapornikov.

Izraelci so prav tako obljubili, da bodo palestinskim oblastem predali približno 900 zapornikov, prijetih zaradi kaznivih dejanj, ter 50 zapornikov iz arabskih držav, ki so v Izrael prispeli ilegalno. Izpustitev palestinskih zapornikov, ki se bodo morali pri odhodu iz zapora strinjati z vsebino podpisanega sporazuma, naj bi potekala v dveh fazah, izpušeni pa bodo le Palestinci, ki niso zakrivali »hujših zločinov«, kar pomeni, da bodo v ječah ostali privrženci Hamasa in

Islamskega džihada. Sath je takoj izrazil nezadovoljstvo: »Ceprav spoštujemo prizadevanja izraelskega ministra, si ne moremo predstavljati podpisa mirovnega sporazuma, ko so v izraelskih ječah še vedno zaprte Palestinke, tam pa trpi tudi veliko naših mož.«

Napovedani podpis sporazuma o razširitvi palestinske samouprave na Zahodnem bregu zbujata strah in negotovanje zlasti med sto tisoč Izraelci, ki živijo v 148 naseljih na tem območju, kamor so se naselili v

Voditelji PLO se pripravljajo na novi krog pogajanj o razširitvi avtonomije (Telefoto: AP)

sedemdesetih letih. Predsedniku vlade Jicaku Rabinu očitajo, da jih je s tem, ko je sklenil mir s PLO, prodal. Položaj in pravice izraelskih naseljencev na Zahodnem bregu naj bi dokončno določili v pogajanjih naslednje leto, ki bodo hkrati predstavljala zadnjo fazo sporazuma med PLO in Izraelom. Stevilni Izraelci, ki živijo med Palestinci na Zahodnem bregu, so se

zaobljubili, da se bodo palestinski oblasti upirali; ta teden so številni od njih demonstrirali, tako da jih je morala miriti izraelska policija.

V petek je Sirijo zapustil ameriški odposlanec Dennis Ross, ki na stiri dnevnem obisku na Bliznjem vzhodu ni dosegel zavezane uspeha; Izrael in Sirija nista določila datuma nadaljnjih pogajanj. Ross

je dejal: »Menim, da je najbolje ostati v stiku z obema stranema. Čaka nas še veliko dela.« Izraelski zunanji minister Simon Peres je v torek izjavil, da so na pogajanjih s Sirijo dosegli napredek, in izrazil upanje, da bodo mirovni sporazumi podpisani do konca leta. »Naše zahteve so različne, sporazum pa naj bi obema državam prinesel varnost.«

RUSIJA

Čečenski pogajalci so ostali doma

MOSKVA (dpa) - Jelcinov glavni svetovalec Viktor Iljusin je sporočil, da si ruski predsednik, ki trenutno leži v bolnišnici zaradi srčnega napada, za vsako ceno zeli preprečiti nadaljevanje vojne v Čečeniji. Poudaril je, da je predsednik pripravljen narediti vse, da bi »preprečil oborožene spopade in čim prej izvedel demokratske volitve«.

Čečenska delegacija, ki je odšla na posvetovanje k cečenskemu voditelju Džoharju Dudajevu, se se ni pojavila za pogajalsko mizo v Groznej. Kot poroča tiskovna agencija Itar-Tass, se bodo pogajanja kljub temu začela v petek zvečer. Do zdaj se ni priložilo do napredka pri najbolj zapletenem vprašanju, prihodnjem statusu kavkaskih republik.

Cečenski uporniki so včeraj zvečer znova napadli ru-

ske vojaške postojanke v okolici Grozneja. V bojih so uporabili težko orožje, vendar nobena stran ne poroča o žrtvah. Ruski general Bulgakov je cečenske upornike obtožil, da so izkoristili premirje ter zajeli neko skladišče s hrano in vojaškim materialom.

Boris Jelcin je včeraj podpisal predsedniški dekret, s katerim je razpisal parlamentarne volitve za 12. december. Predsednik ruskega parlamenta Ivan Ribkin je poudaril, da pravocasn podpis dekreta dodatno zagotavlja varnost pri načrtovanju in pripravi volitev, potem ko je z Jelcinom se prejšnji teden volitve prestavili. Očitno bo moral predsednik se ves teden ostati v moskovski centralni bolnišnici, saj je že odpovedal uradni obisk na Norveškem in vse predsedniške obveznosti do 23. julija.

NOVICE

Irci pozivajo na takojšnja pogajanja

DUBLIN (Reuter) - Včerajšnja skupna izjava predsednika irske vlade Johna Burtona, Gerryja Adamsa, vodje Sinn Feina, političnega krila Ire, in voditelja zmernih irskih nacionalistov Johna Huma je dokaz želje irske vlade po takojšnjem začetku pogajanj z Britanci, ki bi mirovni proces na Severnem Irskem premaknila z mrtve točke. Poudarili so, da se mora 25 let trajajoči spor v Severni Irski končati, in pozvali k čimprejšnjim pogovorom med irsko in britansko stranjo, v katere bi bile vključene vse stranke. Britanija pa udeležbo Ire na pogovorih pogojuje z oddajo njenih zalog orožja in razstreliva. Varnostni viri poročajo, da ima Ira velike zaloge plastičnega razstreliva, raket zemljazrak in avtomatskega orožja, ki ga skriva na Irskem in mejnih območjih. Vendar pa pogajanja ovirajo novi izbruhi nasilja. Včeraj je neko avtobusno postajo v republikanskem delu Belfasta zasula prava toča molotovk in kamenja. Policisti sicer niso izstrelili niti enega samega strela, vendar pa kljub temu pričakujejo nove nasilne proteste zaradi prežgodnje izpustitve britanskega vojaka, ki je ubil neko irsko dekle.

Generalni sekretar ZN v Ruandi

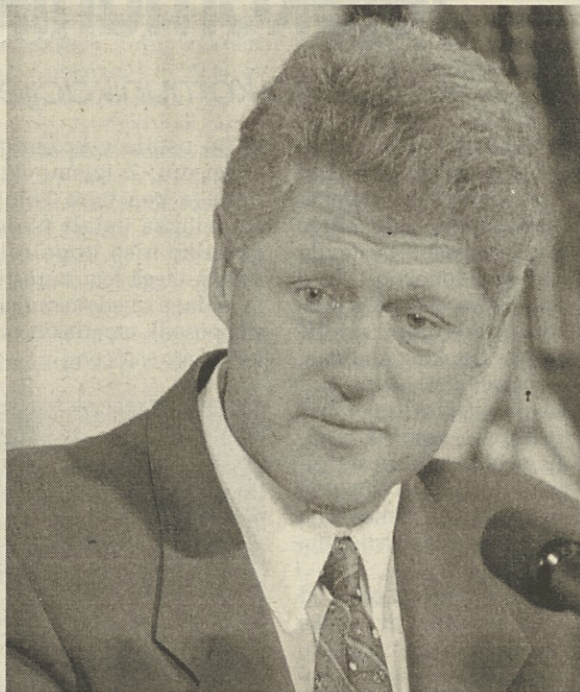
NYARABUYE (Reuter) - Generalni sekretar ZN Butros Gali je včeraj izrazil zgroženost nad pričevanji o lanskem pokolu, ki so ga v Ruandi izvajali Hutuji in je terjal milijon žrtev. Predstavljal je krvavi vrhunec stiletne državljanske vojne, ki se je končala z zmago uporniških Tutsijev. Gali si je ogledal napol pokopana okostja v cerkvi v Nyarabuyu in spregovoril množici 300 civilistov: »Zgrožen sem, da je svet po drugi svetovni vojni pričal genocidu, ki ga ZN niso mogli preprečiti. Delim vaše trpljenje in misel na mrtve, vendar vas pozivam tudi k obnovi domovine. Zelim si, da se začnete pogovarjati s svojimi brati, saj ste del istega naroda, ki naj bi skupaj obnovil domovino. Mednarodna skupnost je ustanovila sodišče, ki bo sodilo zločincem, in če bo treba, bo pomagala doseci njihovo izročitev. Obsodba zločincev bo lekcija človeštvu, da se takšni zločini ne smejo ponoviti.« Gali se je iz Ruande napotil v Angolo, odkoder bo odpotoval v Burundi.

Tigri sestrelili vladno letalo

KOLOMBO (Reuter) - Tamilski uporniki so včeraj na severu Srilanke sestrelili letalo vladne vojske, v katerem je življenje izgubilo najmanj 50 vojakov. To je bil prvi odgovor Tigrov na ofenzivo, ki so jo vladne sile sprožile v začetku tedna. Najhujši boji so divjali na polotoku Džafni, kjer naj bi padlo več kot sto civilistov. Pripadniki Osvobodilne fronte Tamilskih tigrov so se morali umakniti na vzhod, kjer so napadli policijsko postajo v mestu Eravur in pri tem ubili šest vladnih uslužbencev. Uradni predstavniki trdijo, da je bilo med uporniki žrtev se veliko več.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Ameriški predsednik je ugodil kitajskim zahtevam

WASHINGTON - Clintonova administracija je včeraj zgodaj jutraj ugodila nekaterim zahtevam, s katerimi je kitajsko državno vodstvo pogojilo vnovično navezovanje diplomatskih odnosov. Združene države so namreč preklicale zahtevo po preselitvi napovedane konference Združenih narodov iz Kitajske, kar pomeni, da so se odrekle tudi pritiskom, za katere so se odločile po kitajski aretaciji borca za človekove pravice in svobosćine Harryja Wuja.

Otoplitev ameriško-kitajskih odnosov je verjetno tudi posledica poziva, v katerem je Peking zaprosil Belo hišo, naj bo kljub Wujevi aretaciji bolj potrpežljiva, hkrati pa izrazil pričakovanje, da bo Washington odločnejše pristopil k utrjevanju odnosov med državama. Ameriško zunanje ministrstvo je sicer ugodilo kitajski zahtevi in uradno izjavilo, da »ni potrebe, da bi Amerika se enkrat potrjevala svoje znano stališče, da je Kitajska le ena« in da zato »sprejema tudi kitajsko politiko do Tajvana - torej se strinja, da bi moral ta otok pripadati Kitajski«.

Kljub temu pa je tiskovni predstavnik ameriškega zunanjega ministra Nicholas Burns na tiskovni

konferenci dejal: »Menim, da smo bili dovolj potrpežljivi, kar zadeva Wujevo aretacijo, zato ne odstopamo od zahteve po njegovi takojšnji izpustitvi. Na potezi je torej kitajska stran in upam, da bo Peking pokazal vsaj toliko dobre volje, kot smo jo mi.«

Kitajsko-ameriški odnosi so napeti že od leta 1989, ko je Kitajska krvavo obracunala s študenti, ki so protestirali na Trgu nebeskega miru. Odnosi med državama so se se bolj zaostрили prejšnji mesec, ko je ameriški predsednik tajvanskega predsedniku Li Tengju dovolil obiskati eno od newyorških univerz. Olje so na ogenj prilili tudi Kitajci, ki so 19. junija aretirali oporečnika Wuja.

Carol Giacomo / Reuter

DR. HENRY KISSINGER O MEDNARODNIH ODNOSIH (2)

Pomembne so samo velesile

BARBARA KRAMZAR

Politika ni morala, je na predavanju v New Yorku s svojim značilnim globokim glasom poudaril nekdanji ameriški zunanji minister Henry Kissinger. ZDA morajo prepoznati svoj nacionalni interes v obdobju po hladni vojni in v skladu z njem delovati. Kissinger meni, da Amerika nima kaj iskati v Bosni ali v kakšni drugi manjši vojni. Zato pa mora biti vljudna in spostljiva do velikih držav, kot je Kitajska. Nekdanji ameriški državni sekretar se je pravkar vrnil s potovanja po Kitajski in v četrtek je v kongresu opozarjal na napake, ki jih po njegovem mnenju dela Clintonova administracija v odnosih s to državo.

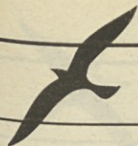
S tako veliko in pomembno državo se nihče ne prepira, ce ni nujno potrebno, meni Kissinger. Oporečnik Harry Wu, zaradi katerega je Washington ohladil odnose s Pekingom, je samo oporečnik, za katerega se je treba zavzeti, to pa je tudi vse. »Kako naj pridigamo državi, v kateri je vsaka dinastija vladala dlje časa, kot obstajajo ZDA? Kitajci so se brez ameriških nasvetov lepo znasli 4800 let!« Kissingerja ne moti, ce kitajski režim se med zadnjimi vztraja v kvazikomunizmu. Tienanmen in človekove pravice očitno niso pomembni, dokler je država uspešna in močna. V nasprotju s Kitajsko, ki se lahko pohvali z živahno, desetodstotno rastjo, pa se je spremenil Kissingerjev pogled na Rusijo. Rusija si ne zasluži več pretiranega spoštovanja, je bilo zaznati v podtonih Kissingerjevega predavanja, vedno pa je treba paziti na njene imperialistične težnje. Komunizem je bil samo vmesno obdobje v petstoletnem širjenju ruskega imperija po Petru Velikem. Kissinger ne pozna Rusa, ki bi soglasal z neodvisnostjo Ukrajine, ceprav je rusko ozemlje se vedno tako velikansko, da rusko mesto Vladivostok leži bližje amerškemu Seattlu kot Moskvi. Nekateri Američani so zato prepričani, da v Kremlju potrebujejo prijateljske voditelje, ki bodo omejevali svoje imperialistične želje in pustili sosede pri miru, pa bodo odnosi med ZDA in Rusijo dobri.

Dr. Henry Kissinger ne razmislja

le o aktualnih zunanjepolitičnih težavah, s katerimi se mora ubadati ameriška administracija. Poskuša tudi definirati ameriški nacionalni interes po koncu hladne vojne. Americanom se je zgodila druga tragedija Georgea Bernarda Shawa, tista, da se uresničijo vse želje. Hladno vojno so dobili tako preprosto in bila je tako črno-bela - slabi fantje proti dobrim fantom -, da se bo treba zdaj naučiti razmišljati drugače. Zdjaj ni več dveh vsemočnih velesil, ampak je pet ali šest razmeroma enakopravnih držav. Amerika je vojsko daleč najmočnejša, toda danes vojska ni več tako zelo pomembna, saj je velikokrat politiki sploh nočejo uporabiti.

Kissinger meni, da je bila ameriška zunanja politika doslej oddelek psihiatrije ali teologije. ZDA so enkratna država, ki nima nobenega močnega, nevarnega soseda, zato je lahko vedno čakala na razvite krize. Nikoli jih ni bilo treba predvideti dogodkov in hitro ukrepati, kar so morale početi evropske države. Ker je nastala kot država priseljencev, se je vedno cutila dolžno posredovati in preprečevati tam, kjer je slo kaj narobe - ali pa pridigati. Ronald Reagan je vedno sanjal, da bi v ZDA dobil kaksnega čistokrvnega komunističnega voditelja, ga posadil v helikopter in ga popeljal po washingtonskih predmestjih, da bi mu dokazal, koliko lepih bazenov imajo Američani. Prepričan je bil, da bi slike lepih ameriških družinskih hišic spreobrnile se tako zadržega komunisti!

Realistični pogled na svet naj bi bil drugačen. Notranja politika naj ne bi zanimala diplomacije. Toda Henry Kissinger pozablja, kaj je v resnici zmagalo v hladni vojni. Odločilo je vpletanje Rooseveltovega »new deala« v zunanjo politiko. Komunizem se ni mogel ubraniti pred sirenno demokracije in bogastva, ki je vabila z Marshallovim načrtom za zahodno Evropo in drugimi sladkimi pastmi - in tudi drugi režimi, ki pozabljajo na večno človeško hrepenenje po boljsem življenju, najbrž ne bodo koncali nič bolje, pa naj so se tako starodavne države.

BOSNA IN HERCEGOVINA

Silovit srbski napad na Žepo

Francози postavili ultimatum mednarodni skupnosti

SARAJEVO (dpa) - Bosanski Muslimani zaščitite varovanih območij po dogodkih v Srebrenici nočejo več zaupati modrim celadam, temveč za obrambo svojega ozemlja zahtevajo orožje. Branitelji Gorazda so včeraj od ukrajinskega bataljona, ki je namescen v tej muslimanski enklavi, zahtevali predajo težkega orožja in streliva ter modrim celadam zagrozili celo z uporabo sile, če ne bodo ugodile njihovi zahtevi.

Francija je zahtevala odločnejši odpor mednarodne skupnosti proti bosanskim Srbom in odločitev o nadaljnjih ukrepih v Bosni v roku 48 ur. Francoski predsednik Chirac je včeraj v Parizu izjavil: »Pozivam velike zahodne demokracije, da se spet zberejo ter se odločno zavzamejo za spostovanje človekovih pravic in mednarodnega prava.«

Srbske sile so včeraj popoldan ze začele z ofenzivo na varovano območje Žepo. Pred tem so

od bosanskih braniteljev zahtevale, naj območje nemudoma zapustijo. Le neakj ur zatem so začel srdito obstreljevati civilne cilje v enklavi. Zaradi napada so se na izrednem sestanku sesli poveljniki Severnoatlantske zveze, vendar pa letalom, ki krožijo nad območjem Zepe niso dali bojnih nalog.

Položaj v Srebrenici, ki so jo srbske sile zavzele v torek, je po navedbah človekoljubnih organizacij katastrofalen. ZN ocenjujejo, da je na območje Tu-

zle prislo že deset tisoč pregnancev, se enkrat toliko pa se jih nahaja pri Kladnju, kjer poteka meja med območjema bosanske in srbske vojske.

Tudi Združeni narodi si prizadevajo za rešitev bosanske krize. Generalni sekretar ZN Butros Gali je po zadnji resoluciji Varnostnega sveta ZN od svojih sodelavcev zahteval »oceno« položaja v Bosni. Predstavnik ZN v Zenevi Thomas Netter je povedal, da odgovor pričakujejo v naslednjih dnevih. Resolucija VS ZN, ki so jo sprejeli v sredo, od srbskih sil zahteva umik iz Srebrenice in predvideva uporabo vseh »razpoložljivih sredstev« za vnovično vzpostavitev varovanega območja.

MLADIĆEVE ENOTE SO TAKOJ PO ZAVZETJU SREBRENICE ZAČELE IZVAJATI ETNIČNO ČIŠČENJE (Telefoto: AP). Ameriški kongresnik David Obey, ki je sicer znan po svoji trezni presoji, je bosanskim Srbom namenil štiridelno sporočilo: »Vi ste bolne svinje. Vi ste bolne svinje. Vi ste bolne svinje in vi ste bolne svinje.«

PORTRET

Balkanskega klavca Srbi častijo po božje

BEOGRAD (Reuter) - Za častnike mirovnih sil Združenih narodov, ki prihajajo in odhajajo iz nekdanje Jugoslavije, je poveljnik vojske bosanskih Srbov Ratko Mladić moz, ki ga je treba premagati, toda nobenemu od njih se to doslej ni posrečilo. Mladićeva zasedba Srebrenice je značilen primer njegove predrznosti. V njegovih operacijah se prepletata krutost in nepredvidljivost, ki sta mirovne sile ZN spet ujeli v past.

Srebrenica je bila lahek cilj za Mladićeve tanke, saj jo je branilo le nekaj sto slabo oboroženih muslimanskih vojakov, nizozemski pripadniki ZN pa niso imeli pooblastil za oborožene posege. S padcem »varovanega območja« so Srbi se bolj osramotili in ponizali enote ZN. Ohromili so mednarodni mirovni proces in ga pahnili v se večjo zmedo. Vojska bosanskih Srbov je vnovič postala zmagovita sila.

Ratko Mladić pooseblja sovražstvo, ki ga bosanski Srbi izražajo proti vsakršnemu tujemu posegu na svojem ozemlju. Je sin partizana, ki je padel med drugo svetovno vojno, zato je bilo njegovo življenje napolnjeno s domoljubnimi čustvi, ki so na koncu zanetila krvavo vojno. Tega sovražstva se popolnoma zavedajo njegovi muslimanski nasprotniki, težko pa je razumljivo predstavnikom ZN in diplomatom, ki živijo v znamenju sklepanja kompromisov. Mladić se dejansko bojuje za svoje življenje, cesar pripadniki ZN ne morejo doumeti. Lahko ga primerjamo s krutimi generali iz svetovnih vojn, ne z miselnimi tehnokrati, ki predstavljajo moderno zahodno vojsko. Mladić svoje može spremlja tudi v boju, kjer vdano izvršujejo njegova povelja.

Velicavno uporablja tanke na hribovitih območjih, kjer bi drugi generali omahovali. Uporablja taktike, ki so bile značilne za srednji vek. Izmučeni Muslimani ga imenujejo »bosanski mesar«, medtem ko ga Srbi castijo kot »bojevitega kralja«. ZN ga nameravajo se letos uradno obtožiti vojnih zločinov. Zahod si je podredil s prevarami, presenetljivim omalovazevanjem človeških življenj in močjo svoje osebnosti. V značilnem slogu je takoj po padcu Srebrenice začel preganjati begunce, ceprav so ZN zagotavljali, da ne bodo dovolili etničnega čiščenja.

BOSNA / ENOTE ZA HITRO POSREDOVANJE

Vojne igre daleč od vojne

Varovana območja bodo lahko branili šele avgusta

TOMISLAVGRAD - Enote Združenih narodov za hitro posredovanje (RRF) vadijo daleč od bosanskih bojnih območij, medtem ko Srbi napadajo enklave, zaradi katerih so bile poslone v Bosno. Medtem ko so Srbi ta teden z »varovanega območja« ZN v Srebrenici pregnali na tisoče Muslimanov, so se enote za hitro posredovanje v varnem delu države igrone vojne igre.

Rozljale so z orožjem in premagovale srbske zaloge orožja, možnost takojšnje rešitve preostalih enklav, ki jim grozi ista usoda, pa so izključile z razlago, da večina enot se ni prispela, ceprav so jih osnovali že pred mesecem dni.

Francoski brigadni general André Soubirou, poveljnik ene od treh brigad, ki sestavljajo enote z dvanajst tisoč pripadniki, je dejal, da je njegova enota konvoje s človekoljubno pomočjo pripravljena pripeljati v obkoljeno Sarajevo. Dejal je se, da se bodo RRF lahko vključile v boje za ustavitev srbskih vdorov na druga varovana območja ZN, ko se jim bo pridružila britanska brigada.

Viri Združenih narodov so poročali, da britanske si-

le, ki so za zascito enklave življenjskega pomena, v Bosni ne bodo delovale do sredine avgusta.

Za RRF zadolženi biokrat pri Združenih narodih se nočejo soočiti s Srbi, predvsem pa njihovi zadržki odsevajo razkol velikih sil, kar zadeva njihovo vlogo in reševanje drugih varovanih območij.

Francosko zavzemanje za dejavno posredovanje je pri številnih pomembnejših zavveznikih naletelo na gluha usesa. Jasusi Akasi govori o srbski privolitvi, preden bi enote za hitro posredovanje sploh začele delovati. Kritiki pravijo, da je to recept za »pomanjkanje hitrega posredovanja«. Soubirou se je izmikal vprašanjem o tem, ali je bila njegova brigada -

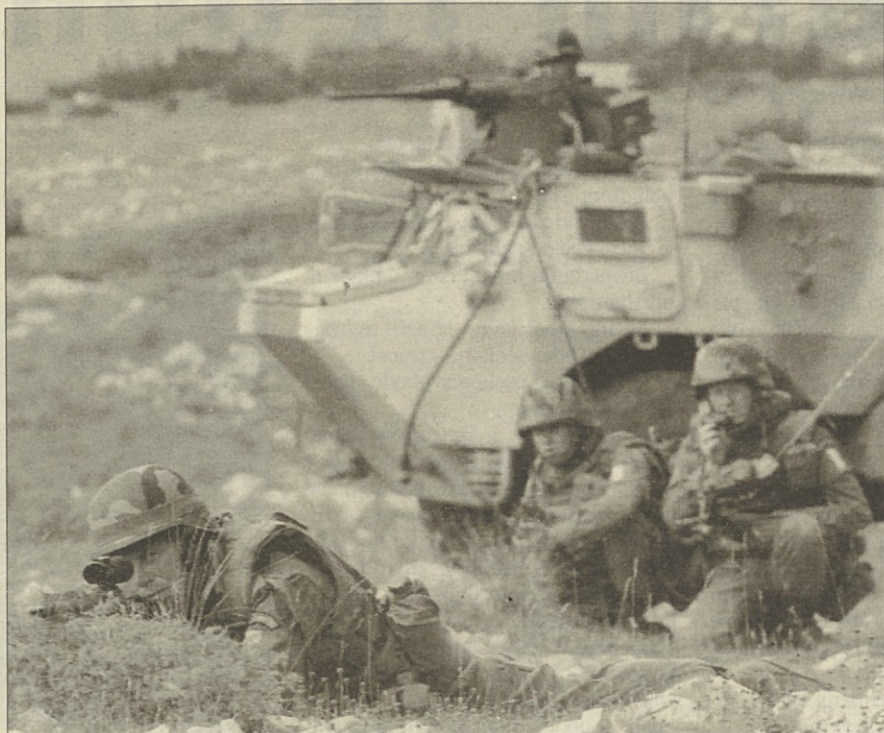
sestavljajo jo predvsem pripadniki francoske tujske legije, ki jim je poveljeval ze v enotah za zascito v Bosni v letih 1993 in 1994 - razocarana, ko je morala mirno gledati padec Srebrenice.

Mogočna sestava tankov, protitankovskih izstrelkov in minometov, ki na oddaljeni gorski planoti v zahodni Bosni čaka na ukaze, se je med srbskim preganjanjem beguncev in mirovnih sil ZN iz Srebrenice zdela popolnoma nesmiselna.

Soubiroujeva večnacionalna brigada vključuje dva tisoč pripadnikov francoske tujske legije z lahkimi tanki, tisoč petsto britanskih vojakov s 105-milimetrskim topniškim orožjem in nizozemsko četo s sto osemdesetimi pripadniki, oboroženo z minometi.

Britanska 24. brigada bi se lahko razvrstila ze pred tremi tedni, vendar jo je zadržala visoka vsota, ki bi jo morala hrvaskim oblastem placati za uporabo oporišca.

Mark Heinrich / Reuter

Francoski pripadniki enot za hitro posredovanje med »igro« (Telefoto: AP)

NOVICE

Kmalu srečanje Izetbegović-Tudman

ZAGREB - Po besedah hrvatskega zunanjega ministra Mateja Granića se bosanski Srbi ne bodo ustavili pri Srebrenici, ampak bodo poskusili osvojiti se Žepo in Bihać, razširiti posavinski koridor in zavzeti srbski del Sarajeva. Matić je v zadnjem nastopu pred javnostjo napovedal, da bo razvoj bosanske krize glavna tema srečanja predsednikov Tudmana in Izetbegovića. Izetbegović bo na uradni obisk v Zagreb pripotoval skupaj s krogom najozjih sodelavcev iz vlade in bosanske vojske. Na obisk v Zagreb, kjer bi moral predstaviti svojo zadnjo knjigo, se ni mogel odpraviti prej zaradi stopnjevanja napetosti v Bosni. Hrvatske oblasti se najbolj skrbijo, da bo vojska bosanskih Srbov kmalu zavzela bihaski žep. Ce bo prislo do taksnega preobrata na bojiščih, se bo v bosansko vojno vmesala tudi hrvatska vojska, je pred dnevi napovedal podpredsednik hrvatske vlade. Zagreb svojo odločitev opravičuje s povsem novim geopolitičnim položajem, ki bi pomenil novo grožnjo Hrvaski. Trdi, da je posredovanje v takih razmerah pravica in dolžnost Hrvatske, ki izhaja iz washingtonskega sporazuma. (G. G.)

Odslej plače v delnicah

ZAGREB - Hrvatska vlada se je na včerajšnji seji odločila za prisilno varčevanje hrvatskih državljanov. Od 1. julija bodo državljan, ki zaslužio več kot 2500 hrvatskih kun mesečno, del plače dobili v delnicah, in sicer do 30 odstotkov vsote, ki bo preseгла mejo 2500 kun. S tem je vlada neprijetno presenetila tiste, ki imajo visoke plače v državnih podjetjih. Zagreb se je pred tem ukrepom odločil za povečanje državnega proračuna za 2, 5 milijarde kun, prisilno varčevanje pa naj bi bilo le solidarno financiranje vojskega proračuna. Ta ukrep pa bo prizadel le petnajst odstotkov zaposlenih. Po Valenticevih besedah se je vladni kabinet za to potezo odločil samo zato, da ne bi bilo treba povečati ze tako visokih davkov, država pa denar za vojsko nujno potrebuje, saj ji se vedno grozi vojna. Odločitev vlade o prisilnem varčevanju je že sprožila številne odzive, da je to verjetno uvod v vojno ekonomijo. (G. G.)

Ameriški kongres o Kosovu

PRISTINA - Ameriški kongres je v sredo soglasno sprejel poseben amandma k predlogu zakona o pomoči ZDA tujim državam za leto 1996, poročajo iz Demokratske stranke Kosova, ki jo vodi Ibrahim Rugova. Kongres od administracije zahteva, naj odpravo ukrepov ZN proti Zvezni republiki Jugoslaviji pogoji z uspešnim reševanjem kosovske krize. ZDA bodo vztrajale, naj Kosovo postane območje pod mednarodno zascito, mednarodnim opazovalcem in pregnani kosovski vladi pa bi morali omogočiti, da bi se tja vrnili. Prebivalci Kosova morajo imeti pravico do samouprave, menijo v Washingtonu. Neki diplomat z ameriškega veleposlanstva v Beogradu je menil, da je zadnji korak kongresa se dokaz več, da ZDA ne bodo pozabile na zapletene razmere na Kosovu. (B. S.)

Francoski predsednik Chirac praznuje z rojaki (Telefoto: AP)

FRANCOSKI NACIONALNI PRAZNIK

Senca jedrske gobe nad bliščem parade

Zastave, ognjemet, konjske fige in gnila jajca

PARIZ (dpa) - Francija je včeraj svoj nacionalni praznik proslavila s tradicionalno vojaško parado na ulicah glavnega mesta. Francoski predsednik Chirac in rojaki so si ogledali stiri tisoč francoskih vojakov, ki so korakali po Elizejskih poljanah. K samozavestnemu razkazovanju vojaške moči sta spadala tudi prikaz oklepnih vozil, ter letal in helikopterjev, ki jih je bilo na jasnem pariškem nebu kar 172. Oborožene sile so pokazale tudi dvanajst letal strateskih zračnih sil, ki so opremljena z jedrskimi konicami.

Jacques Chirac, ki je sele osem tednov na položaju francoskega predsednika, je ze uvedel nekatere spremembe v praznovanje nacionalnega praznika. Namesto uglednih osebnosti francoskega javnega življenja je na tradicionalno vrtno zabavo pri Elizejski palači povabil stiri tisoč malih iz vseh delov Francije. Poleg tega je Chirac za razliko od svojega socialističnega predhodnika Mitterranda poudaril predvsem vojaško plat proslave. S sti-

ri tisoč vojakov na ulicah Pariza je to bila največja parada, ki so jo Francozi lahko občudovali doslej. Nek francoski novinar je k temu dodal: »To je nedvomno nov stil - to je stil Chiraca.«

Medtem ko so Francozi proslavljali svoj nacionalni praznik, so se po vsem svetu nadaljevale protestne akcije proti francoskim jedrskim poskusom. Franco-ki predsednik je včeraj znova poudaril, da je odločitev o izvedbi jedrskih poskusov »nepreklicna« in

dodal, da mir v svetu ze pol stoletja zagotavlja prav jedrsko orožje. Prav gotovo pa je nasprotnega mnenja na tisoče ljudi, ki so se včeraj po vsem svetu podali na ulice in protestirali proti francoski odločitvi.

Največ ljudi se je zbralo v Sydneyu, kjer se je več kot dest tisoč demonstrantov zbralo pred francoskim veleposlaništvom. Pozivali so k bojkotu francoskih proizvodov in od avstralske vlade zahtevali bolj oster nastop do Francije. V novozelandskem glavnem mestu Wellington se je zbralo tristo ljudi in proti jedrskim poskusom demonstriralo tako, da so pred vhod francoskega veleposlanstva stresli konjske fige in prihajajoče goste francoskega veleposlanika obmetavali z jajci. V otoški

državi Fidzi se je zbralo tri tisoč nasprotnikov jedrskih poskusov, ki so tamkajšnjemu francoskemu veleposlaniku izročili protestno listo, ki obsega 50 tisoč podpisov.

Medtem je naravovarstvena organizacija Greenpeace sporočila, da se bo njena ladja Mavricni bojevnik II. kmalu spet odpravil proti atolu Mururoa. Mavricni bojevnik II. se je včeraj nahajal v tahitijskem glavnem mestu Papeete, kjer se je njena posadka na dan francoskega nacionalnega praznika udeležila protestnih akcij proti jedrskim poskusom. V zaprtem območju atola Mururoa francoska vojska medtem se vedno išče tri naravovarstvenike, ki se po navedbah Greenpeaca se vedno skrivajo tam.

V OZADJU

Do Chiracove jedrske odločitve so se naravovarstveniki utapljali v dolgovi

PARIZ (dpa) - Česa takega francoski bojevniki za zeleni mir se niso dozivali: pariškem uradu Greenpeacea pot zapirajo pošne vreče, pisarniške mize se sibijo pod papirjem in telefon nepretrgoma zvoní. Zasilon postelja, ki stoji v kotu pisarne, priča o delu v nočni izmeni, modri madeži pa spominjajo na zadnjo akcijo aktivistov na nemsko-francoskem vrhu v Strasbourg.

Dvanajst zaposlenih v sicer precej zanični pisarni se dela že od začetka kampanje proti jedrskim poskusom ne more resiti. Najeti so morali celo dodatno pomoč za dvigovanje telefonov, saj sami ne zmorejo več. Pri tem pa Francija sploh ni pomembna Greenpeaceova postojanka. Potem ko je francoska tajna služba pred desetimi leti potopila Greenpeaceovo ladjo Mavricni bojevnik, je bil ugled organizacije, ki se je je naenkrat prijel sloves protifrancoske ustanove, tako ranjen, da je izgubila skoraj

stirideset tisoč pripadnikov. Leta 1987 je morala Greenpeaceova pisarna v Parizu v stečaj. Z novo zasedbo in okrepljeno finančno podporo, ki ji jo je namenil Greenpeace International, so s petimi zaposlenimi leta 1989 urad spet odprli. Odtlej je organizacija uspelo pridobiti 47 tisoč plačnikov članarine. Če bi pariški urad hotel doseči finančno neodvisnost, bi se njihovo število moralo dvigniti na 60 tisoč. Letos je podpora Greenpeace International znasala dva milijona frankov. Francoska podružnica se namerava do leta 1997 postaviti na svoje noge, čeprav Francozi ne kažejo veliko zanimanja za zaščito okolja in svoj denar raje namenijo človekoljubnim organizacijam. Kljub temu kampanja proti jedrskim poskusom voditeljici francoskega Greenpeacea Penelope Komites vlija upanje: »Prejeli smo veliko spodbudnih besed,« pravi, medtem ko opazuje polne pošne vreče.

»Greenpeaceu je nedvomno uspelo, da je predsedniku Chiracu zagrenila praznovanje francoskega nacionalnega praznika. Prvič v 200-letni zgodovini morajo Francozi praznovati 14. julij ob protestih vsega sveta ... Čeprav protesti proti jedrskim poskusom v sami Franciji se niso dosegli večjega obsega, ni več nobena skrivnost, da je Chirac svojo politiko do tega vprašanja osamljen tudi na domačem političnem prizorišču... Njegovo odločitev o nadaljevanju jedrskih poskusov podpira le tretjina Francozov; in polovica njegovih volilcev ga ne podpira več.«

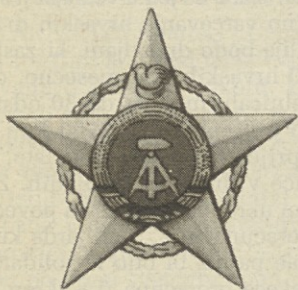
La Stampa, Torino

Ekologi vsega sveta so protestirali proti francoskim jedrskim poskusom (Telefoto: AP)

FELJTON

Nostalgija za starim redom (1)

Številni vzhodnonemski anketiranci se niso strogo držali zastavljenih vprašanj. Pogosto so list, na katerega bi naj napisali le kratek odgovor, zapolnili prav do konca. Njihova pisava, njihove pravopisne napake in njihov stil pisanja so kazali na to, da ne pišejo prav pogosto. Toda o tem, kar so zapisali o življenju v nekdanji NDR, so prav gotovo pogosto razmišljali in med sabo tudi razpravljali. Neka frizerka je na primer zapisala:

- Zelela sem potovati, se lepše oblačiti odpreti zasebni frizerski salon. Vse to v NDR ni bilo možno. Preskrba na področju mode, sadja, tehnike in turistična ponudba so bili slabi. Oba z možem sva imela delo, dobre napitnine, in najin sin je bil dobro preskrbljen v otroškem vrtcu, nato pa v soli, ki je imela organizirano tudi popoldansko varstvo. Če sva zvečer sla ven, sva porabila le malo denarja. Bila sem zadovoljna in nisem imela nobenega strahu pred tem, kaj bo prinesla prihodnost. Moj mož je bil že trikrat po združitvi nezaposlen. Kaj takega v

NDR ne bi dozivali. Slednje pa je zapisala prav tako zaposlena mati:

- Za svoj denar nismo dobili veliko, če pa smo kljub temu hoteli kaj dobiti, smo morali za to vložiti veliko truda. Hudo je bilo, da nam je bilo vse povedano in nam zato sploh ni bilo treba razmišljati z lastno glavo. Nismo mogli potovati, čeprav to zdaj tudi ne počnem, ker nimam denarja. NDR je bila zelo socialna država, imela sem delo, in moji otroci so se lahko izučili lepih poklicev. Znanci, sosede, delovni in delovni kolegi smo takrat se držali skupaj.

Večina anketirancev je na vprašanju po najbolj pozitivnem in najbolj negativnem spominu na NDR odgovorilo s posameznimi besedami ali kratkimi stavki. Tako so bile na enem samem listu papirja zapisane stvari, ki se niso ujemale, kljub temu pa spadale k NDR:

Vedno je vsega primanjkovalo. Toda: Življenje je bilo bolj varno.

Vohlanje druga za drugim. Toda: Ljudje so bili bolj prijazni.

Berlinski zid. Toda: Vsi smo imeli delo.

Stasi. Toda: Pčitniški tabori.

Stati v vrsti. Toda: Življenje je bilo bolj preprosto.

Prepoved potovanja. Toda: Mladina je imela več od življenja.

Propadanje mest. Toda: Nikjer ni bilo beračev.

Nismo smeli javno izraziti svojega mnenja. Toda: Socialna varnost.

Omejevanje osebne svobode. Toda: Manj kriminala.

Iz odgovorov anketirancev lahko razberemo, kaksna je bilo življenje v NDR. O negativnih izkušnjah se nekateri anketiranci sploh niso izrazili, drugi pa so zapisali stavke kot »Ne spominim se nobenih negativnih izkušenj« ali pa »Zame življenje v NDR ni bilo nič hudega«.

Ta raznolikost odgovorov kaže, kako težko si je zarisati natančno sliko »NDR-nostalgije«. Če želimo razložiti misli in občutke nekdanjih vzhodnih Nemcev o NDR, jih moramo ločiti.

Nadaljevanje jutri

»Včasih je bilo življenje bolj varno. Ljudje pa bolj prijazni«

KOLESARSTVO / FRANCOSKI KOLESAR OSVOJIL 12. ETAPO IN OGROZIL INDURAINA

Laurent Jalabert razvnela Francoze

Po 198-kilometrskem begu zadal Indurainu več kot 5 minut in pol zaostanka

MENDE - Dolgi pobegi so v kolesarstvu skorajda vsakdanjost. Zmaga po 198-kilometrskem begu je že redkejša, zmaga Francoza na državni praznik pa je dogodek, ki se ga bodo ljubitelji Toura se dolgo spominjali. Laurent Jalabert je junak večerašnjega dne in Francozi bodo v zadnjem tednu Toura upirali oči v njegovo zeleno majico ter si želeli, da bi pred ciljem na Elizejskih poljanah porumenela.

Jalabert, ki je s skupnico kolesarjev pobegnil ze po 24 kilometrih, je včeraj za nekaj casa teoretično ze oblekel rumeno majico, saj je prednost skupnice znasla skoraj enajst minut. Med osmimi ubezniki so bili kar trije kolesarji ekipe ONCE, Avstralec Stephens ter Spanec Mauri pa sta odlično »vlekla« Jalaberta. V skupini so bili se Italijani Peron, Podenzana in Bottaro, pred vzponom na 1450 metrov visoki Côte de Charpal pa je odpadel Stephens. Jalabert je moral nato kar nekajkrat prevzeti vodstvo skupine in s tem razbremeniti Maurija, ki je za svojega klubskega kolego opravil velikansko delo, prednost pred glavnim delom pa se je začela manjšati.

Pobeg bi verjetno potekal precej drugače, če bi bil Jalabert nevaren samo za Induraina, saj bi večino lova v tem primeru opravil Banesto, tako pa so tudi ostale ekipe morale poskrbeti za uvrstitve svojih najboljših. Jalabert je svojo izjemno zalogo moči pokazal na zadnjem vzponu proti cilju, ki na nekaterih delih dosega tudi dvanajstodstotni naklon. Takrat je nenadoma napadel in od peterice kolesarjev mu ni mogel slediti nihče. Brez težav je pripeljal

na letališko stezo v Mendeju, kjer je bil cilj, in si tako privozil svojo drugo etapno zmago na Touru. V glavnini se je na zadnjem vzponu za napad odločil Pantani, sledili pa so mu Indurain, Riis in Zülle, ki pa ni zmozel tempa in je zaostal ter izgubil 17 sekund.

V skupnem seštevku je Jalabert s tretjega mesta izrinil Riisa in za Indurainom zaostaja za 3 minute in 35 sekund, za Züllejem pa 51 sekund. Danes je na sporedu druga najdaljša letosnja etapa od Mendeja do Revela, dolga 245 kilometrov, ki ima dva vzpona tretje in enega druge kategorije.

Rezultati: 1. Jalabert (Fra - ONCE) 5:19.05, 2. Podenzana (Ital - Brescialat) +0.29, 3. Bottaro (Ita - Gewiss Ballan) + 0.42, 4. Mauri (Spa - ONCE) +0.48, 5. Peron (Ita -

Motorola) +1.30, 6. Pantani (Ita - Carrera), 7. Riis (Dan - Gewiss Ballan), 8. Indurain (Spa - Banesto) vsi +5.41, 9. Zülle (Svi - ONCE), 10. Brochard (Fra - Festina) oba +5.58, 11. Gotti (Ita - Gewiss Ballan), 12. Rominger (Svi - Mapei GB), 13. Escartin (Spa - Mapei GB) vsi 6.18, 14. Cubino (Spa - Kelme), 15. Chiappucci (Ita - Carretera), 16. Lanfranchi (Ita - Brescialat), 17. Bruyneel (Bel - ONCE), 18. Virenque (Fra - Festina) vsi +6.30, 19. Gonzales (Spa - Mapei GB), 20. Madouas (Fra - Castorama) oba +6.46.

Skupni vrstni red: 1. Indurain 52.46.51, 2. Zülle +2.44, 3. Jalabert +3.35, 4. Riis +6.00, 5. Mauri +7.56, 6. Rominger +8.56, 7. Gotti +8.57, 8. Pantani +12.38, 9. Escartin +14.20, 10. Chiappucci +14.59, 11. Virenque

Jalabert na cilju z veliko prednostjo pred Indurainom

+16.35, 12. Tonkov (Rus - Lampre) +16.36, 13. Madouas +17.22, 14. Breukink (Niz - ONCE) +18.54, 15. Dufaux (Svi - Festina) +19.43, 16. Lanfranchi +20.08, 17. Bruyneel +20.58, 18. Mejia (Col - Motorola) +21.42, 19. Rojas

(Spa - ONCE) +25.35, 20. Cubino +27.01. Vrstni red po točkah (zeleno majica) 1. Jalabert 237, 2. Abdudžaparov (Uzb - Novell) 182, 3. Indurain 130; vrstni red za kralja gora (pikasta majica): 1. Virenque 217, 2. Zülle 150, 3. Indurain 124. (JuM)

NOGOMET / PRVE SODBE NA COPI AMERICI

Svetovni prvaki končno prepričljivo

Visoka zmaga (3:0) proti Kolumbiji - Tekma Ekvador-Peru brez pričakovanih isker

MONTEVIDEO - V zadnji tekmi skupine A Cope Americ je Urugvaj le mukoma izenacil proti Mehiki, ki bi si z zmago zagotovila napredovanje, tako pa je morala sele čakati na razplet, po katerem si je vseeno zagotovila mesto druge tretjeuvrščene ekipe. »Sreča« se je Mehicanom nasmešnila v 67. minuti, ko je svoj četrti zadetek na letošnji Copi America dosegel Luis Garcia. Toda Urugvaj, ne bodi len, pa ceprav brez Fonsece in Francescolija, ki sta hranila moči za odlodilne boje, je tedaj pritisnil na plin in uspel izenaciti po dvanajstih minutah. Lestvica A skupine je torej sledeca: Urugvaj 7, Paragvaj 6, Mehika 4, Venezuela 0 točk.

Skoraj vse je odločeno tudi v B skupini, kjer je Brazilija se tretjic

zmagala in prvič pokazala igro vredno svetovnih prvakov. Z goli Leonarda (vrnil se je na igrišče po diskvalifikaciji iz SP, ko je s komolcem huje poskodoval Americana Pereza), Tullia in Juninha je povsem onesposobil Kolumbijo. Asprilla in tovarisi (ceprav jih ne vodi več Maturana) so se vedno ekipa brez repa in glave, vsi se gnetejo na sredini in se tu ni jasno, kdo je za kaj zadolžen.

Druga tekma iste skupine je veliko »obetal«. Peru in Ekvador namreč nista v najboljših odnosih, toda igralci so odigrali fer tekmo, v kateri je Ekvador z goloma More in Tenoria premagal južne sosede z 2:1. Peruanci so z Diazom dosegli vodstvo, ki bi jim zagotovilo napredovanje. Končna lestvica skupine B: Brazilija 9, Kolumbija 4, Ekvador (goli 2:3) 3, Peru 1.

Danes ponoči so odigrali se zadnji dve tekmi, Bolivija - Čile in ZDA - Argentina. Za drugo oziroma tretje mesto sta se z enakim izhodiščnim položajem (3 točke, goli 2:2) potegovali Bolivija in ZDA. Drugo mesto vodi neposredno v cetrfinale, kjer bo igralo tudi tretjeuvrščeno mostvo, če bo imelo boljši izkupicek kot Ekvador (glej zgoraj). Obema bi torej bil usoden poraz z dvema goloma razlike.

V cetrfinalu je spored tak: Paragvaj - Kolumbija (1), Urugvaj - 2. tretjeuvrščeni (2), Argentina - 1. tretjeuvrščeni (3), Brazilija - drugouvrščena C (4). Prvi dve tekni sta na sporedu jutri ponoči, drugi dve v ponedeljek ponoči. Polfinala sta (1) - (2), (3) - (4).

FORMULA ENA / PRVI TRENING ZA VN ANGLIJE V SILVERSTONU

Zamisljeni Hill: kako bo v danes?

SILVERSTONE - VN Velike Britanije ima na seznamu šestnajstih dirk formula ene prav posebno mesto. Tradicija avtomobilskega športa je najdaljša prav v Angliji, kar sedem od skupno dvanajstih mostev pa ima svoj sedež na angleskem ozemlju. Zanimanje za 8. letošnjo dirko je na otoku izjemno, saj so bile vstopnice

za tribune, kljub zasoljenim cenam, razprodane že v predprodaji. Na stavnica najvišje kotira Demon Hill, ki odkrito priznava, da bi vse, razen zmage, pomenilo neuspeh. Če namreč Schumacher znova zmaga, čaka Hilla do konca sezone zelo težko delo v boju za naslov svetovnega prvaka. Demon Hill je z najboljšim casom na prvem

Hill v zadnjih minutah ugnal Schumacherja

uradnem treningu uspešno preskočil prvo oviro na poti k zmagi. Z 27 stotink sekunde je prehitel svetovnega prvaka Michaela Schumacherja, tretji pa je bil David Coulthard.

Začetek treninga je minil v znamenju Schumacherja, ki je takoj odpeljal cas 1.29'51, kar je bilo vse do zadnjih minut treninga za ostale nedosegljivo. Ko je tri najst minut pred koncem ta cas izboljšal se za 8 desetink, je le malokdo verjel, da ga se kdo lahko prehit. Tedaj je na stezo zadnjič zapeljal Demon Hill in s casom 1.28'124 dosegel najboljši cas dneva. V tem trenutku je Schumacher že odpeljal dovoljeno stevilo krogov, tako da ni več imel možnosti za napad na Hilla. Vsi ostali, vključno s Ferrarjem, so bili tokrat povsem izven konkurence za prvo startno mesto. Hill je po treningu dejal: »Zaceli smo dobro, zato bi položaj, ki sem si

ga priboril na cilju rad obdržal tudi jutri in v nedeljo. S prvim kompletom gum mi ni šlo najbolje, a sem že tedaj vedel, da bo v drugo bolje. Vseeno sem moral dati vse od sebe, pozneje zavirati in več tvegati, ce sem hotel premagati Schumacherja.« Svetovni prvak je dejal, da ni popolnoma zadovoljen z avtomobilom. Predvsem v počasnih zavojih je avto težko vodljiv. Finskemu dirkaču Miki Salu so sodniki razveljavili vse dosežene case, saj se ob vstopu v bokse ni ustavil, da bi njegovo vozilo stehtali. Tako bo danes začel znova, kljub morebitnemu dežju pa se bo na dirko zanesljivo uvrstil, saj je po bankrotu Simteka v formuli 1 ostalo samo 24 dirkacev. Mostva Simtek v dosednji obliki ne bomo več videvali ter ga bodo v cetrtek skupaj z vso opremo skušali prodati na javni dražbi.

Simon Demšar

Najboljši rezultati prvega treninga: 1. Hill (Vbr/Williams) 1:28, 124 s povprečno hitrostjo 206, 586 km/h; 2. Schumacher (Nem/Benetton) 1:28, 397; 3. Coulthard (Vbr/Williams) 1:28.947; 4. Berger (Avt/Ferrari) 1:29, 657; 5. Herbert (Vbr/Benetton) 1:29.867; 6. Alesi (Fra/Ferrari) 1:29, 874; 7. Irvine (Vbr/Jordan) 1:30, 083; 8. Hakkinen (Fin/McLaren) 1:30, 140; 9. Barrichello (Bra/Jordan) 1:30, 354; 10. Blundell (Vbr/McLaren) 1:30, 453; 11. Brundle (Vbr/Ligier) 1:30, 946; 12. Frentzen (Nem/Sauber) 1:31.602; 13. Panis (Fra/Ligier) 1:31, 842; 14. Katayama (Jap/Tyrrell) 1:32, 087; 15. Martini (Ita/Minardi) 1:32, 259; 16. Boullion (Fra/Sauber) 1:33, 166 17. Papis (Ita/Footwork) 1:34.154; 18. Badoer (Ita/Minardi) 1:34.556; 19. Inoue (Jap/Footwork) 1:35.323; 20. Diniz (Bra/Forti) 1:36.023.

NOGOMET / SKLEP UEFA

EP leta 2000 bo v Belgiji in na Nizozemskem

Prvič bosta prvenstvo skupaj priredili dve državi

ZENEVA - Belgija in Nizozemska sta kandidirali za izvedbo evropskega prvenstva v nogometu leta 2000, kandidaturo pa je na včerašnji seji v Ženevi potrdil tudi izvršni odbor Evropske nogometne zveze (UEFA). Naslednje evropsko prvenstvo bo leta 1996 v Angliji.

Cez pet let se bo prvič v zgodovini primerilo, da bo evropsko prvenstvo potekalo v dveh državah. Prvenstvo bo na prelomu tisočletja od 2. junija do 7. julija. Otvoritvena tekma bo v Bruslju, finale pa v Rotterdamu ali Amsterdamu. »Zelo sem zadovoljen z odločitvijo. Sam sem pred približno osmimi leti predlagal, da bi spremenili pravilo in do-

volili izvedbo evropskega prvenstva tudi več državam v skupni kandidaturi in sedaj so se že pokazali rezultati,« je dejal predsednik UEFA Lennart Johansson in dodal, da državi pri izvedbi ne bosta imeli nobenih težav, saj imata velike izkušnje pri izvedbi največjih športnih prireditvev in bogato nogometno tradicijo.

Predsednik nizozemske nogometne zveze Jeu Sprengers je dejal, da državi ne bosta imeli nobenih večjih težav pri operativni izvedbi EP, pa tudi razdalje ne bodo problematične, saj je med najbolj oddaljenima mestoma Amsterdamom in Brugesom manj kot 300 kilometrov.

NOVICE

Berzin ne gre na SP

PAVIA - Po odstopu na Touru zaradi napada pljučnice je ruski kolesar Jevgenij Berzin izjavil, da bo spet začel nastopati čez deset dni, a da letos ne bo nastopil na svetovnem prvenstvu, ki bo oktobra v Kolumbiji.

Angleška moštva spet tvegajo

ZENEVA - Deset let po tragediji na stadionu Heysel angleskim nogometnim mostvom spet resno grozi izgon iz evropskih pokalnih tekmoval. Zaradi izgredov med tekmo Irska - Anglija 15. februarja letos, bodo vsa gostovanja angleskih mostev spet označevali kot tvegana. To pomeni, da bodo lahko Angleži igrali samo na stadionih, v katerih je najmanj 80 odstotkov sedežev in le 20 odstotkov stojšč.

Rosi kaznovan

RIM - Zaradi jemanja nedovoljenih sredstev pred dvobojem za svetovni naslov s Philippsom 17. maja letos je italijanska boksarska zveza Gainfranca Rosija kaznovala s prepovedjo nastopanja za dobo dveh let.

»Vse kaj drugega je treba, zato, da doživim KO. Kaznovan sem bil, ker sem osvojil naslov svetovnega prvaka. Sodnik priznava, da nisem bil drogirani. Kaznovan sem samo zato, ker sem zaužil nedovoljeno zdravilo, ceprav sodnik sam ugotavlja, da zaradi njega ni bil moj ucinkek na ringu v ničemer boljši,« je razsodbo komentiral Rosi, ki napoveduje, da se bo po diskvalifikaciji spet vrnil na ring.

Kafelnikov izločil Gaudenzija

GSTAAD - V cetrfinalu ATP turnirja je tretji nosilec Spanec Sergi Bruguera premagal rojaka Sanchez za 7:5 in 6:1, drugi nosilec Kafelnikov pa Italijana Gaudenzija. Izidi cetrfinala: Bruguera (Spa/3) - Sanchez (Spa) 7:5, 6:1, Hlasek (Svi) - Riso (Cile) 7:6 (7:5), 3:6, 6:2, Rosset (Svi) - Boetsch (Fra) 6:3, 6:4, Kafelnikov (Rus/2) - Gaudenzi (Ita) 6:1, 6:4; polfinalna para: Hlasek - Rosset, Bruguera - Kafelnikov.

Wheaton premagal O'Briena

NEWPORT (STA/dpa) - Prvi nosilec ATP teniskega turnirja z nagradnim skladom 225.000 ameriških dolarjev American David Wheaton (ZDA) je v drugem krogu izločil rojaka Alexa O'Briena s 7:6 (8:6), 6:4. Izidi, drugi krog: David Wheaton (ZDA/1) - Alex O'Brien (ZDA) 7:6 (8:6), 6:4, Laurence Tieleman (Ita) - Patrick Baur (Nem) 7:5, 7:6 (7:5), Byron Black (Zim/4) - David Adams (JAR) 7:5, 6:2, David Prinosil (Nem) - Henrik Holm (Sve) 7:5, 6:2, Todd Woodbridge (Aus/3) - Joern Renzenbrink (Nem) 6:3, 7:6 (7:3), Chris Wilkinson (ZDA) - Daniel Vacek (Ces/5) 3:6, 7:6 (7:4), 6:2.

Goosens premagal Goellnerja

BAASTAD (STA/dpa) - V cetrfinalu mednarodnega moskega ATP teniskega turnirja v Baastadu je Belgijec Kris Goosens izločil sedmega nosilca Nemca Marka Kevin Goellnerja v dveh nizih s 6:4 in 6:3. Izidi cetrfinala: Ruud (Nor/6) - Fetterlein (Dan) 7:5, 7:6 (7:4), Costa (Spa/5) - Carbonell (Spa) 7:5, 7:5, Goosens (Bel) - Goellner (Nem/7) 6:4, 6:3.

NOVICE

Schwarz v Fiorentino

LONDON - Fiorentina je včeraj zjutraj najela dose-danega člana angleškega Arsenala, 26-letnega Sve-da Stefana Schwarza. Zanj naj bi italijanski klub odstel okrog šest milijard in pol lir. V Firence bo prispel ze danes.

Alibegović še za Albo

BERLIN - Slovenski košarkarski reprezentant Teo-man Alibegović bo tudi v prihodnji sezoni igral za Albo iz Berlina. Osemindvajsetletni Alibegović, la-ni je bil izbran za najboljšega košarkarja v Nemčiji, je včeraj podpisal dveletno pogodbo z berlinskim klubom.

Za slovo še ena zmaga Mehike

LJUBLJANA - Mehiska olimpijska reprezentanca je na zadnjem srečanju štirinajstdnevne turneje po Sloveniji v Ljubljani na Stadionu za Bežigradom odigrala zadnje srečanje. To pot je mlade mehiške nogometase gostil državni prvak SCT Olimpija, Mehicani pa so za slovo zabeležili še eno zmago, sicer tesno z izidom 1:0 (1:0), vendar povsem za-sluzeno.

Pri Muri pozitivno o žrebu

MURSKA SOBOTA - Člani nogometnega kluba Mu-re iz Murske Sobote so ugodno ocenili žreb evropske nogometne zveze za predkrog pokala pokalnih pr-vakov. Mura se bo srečala z litovskim mostvom Žal-giris iz Kaunas. Predsednik sobskega kluba Milan Mörec je dejal, da upa na ugoden razplet prvega srečanja, več podatkov o nasprotniku pa pričakuje od predstavnika, ki se je udeležil zrebanja v Svici. Trener Mure Marin Kovacic ocenjuje, da ima Mura 50-odstotne možnosti za napredovanje v prvi krog. Sobočani pa imajo majhno prednost, ker igrajo dru-go tekmo doma. Kapetan Mure Marjan Bakula v Lit-vi pričakuje neodločen izid ter zmago doma, prav tako tudi tehnični vodja kluba Zlatko Tkalec, ki se dodaja, da upa na dober nogomet, kar bi dvignilo ugled kluba in slovenskega nogometa. (F. B.)

Predlogi DSL za praznovanje 100. obletnice Udineseja

VIDEM - Predstavnika Demokratske stranke levice Sergio Cadorini in Renzo Travantu sta predstavila predloge svoje stranke za promocijo 100. obletnice Udineseja in njegove zmage v prvem italijanskem prvenstvu, ki ga je v enem samem dnevu leta 1896 v Trevisu organizirala italijanska gimnastična zve-za, videmske moštvo pa je na njem nastopila kot »Società udinese di ginstica e scherma«. DSL med drugim predlaga, da bi v Vidmu priredila turnir z udeležbo mostev iz Ljubljane in Dunaja, v Trstu pa naj bi se odvijal troboj med mladinskimi reprezen-tancami Italije, Slovenije in Avstrije.

Napadalec na Seleševo tudi po drugem sojenju na prostosti

HAMBURG (STA/AP) - Odvetnik Monike Seles, nekdanje prve igralka sveta v tenisu, Gerhard Strate se je pritožil na razsodbo nemškega sodišča, ki je na vnovicnem sojenju Guenterju Parcheju izrekel isto obsodbo kot na prvem, to je dveletno pogojno kazen. Guenter Parche je na turnirju v Hamburgu aprila 1993 zabol Selesevo, zato da bi njegova so-državlanka Steffi Graf spet postala številka ena v ženskem tenisu. Strate je povedal, da bi morali Parcheju soditi za poskus umora, ne pa tako kot do zdaj, namreč za povzročitev lažje telesne poškodbe. Razsodba sodišča je zelo razburila ves teniški svet, tudi Martino Navratilovo, s katero so bo Seleseva pomerila v svojem prvem dvoboju po napadu. To bo 29. julija, na eksibicijskem turnirju v Atlantic Cityu v ZDA.

NOGOMET / STANJE MLADINSKEGA NOGOMETA V ITALIJI

Mešetarje je treba strogo kaznovati

Število mladih nogometašev se je v desetih letih podvojilo, osip pa je še vedno velik

Prvoligaski klubi zanemarjajo mladinski sektor, je pred dnevi izjavil starosta trenerjev mladih nogometašev Sergio Vatta, ki bo na evropskem prvenstvu za igralce do 18. leta še zadnjič vodil reprezentanco »azzurrov« in se na-to upokojil. Na vprašanja, ali ita-lijanskemu nogometu res grozi izsusevite bogatega zaledja, v in-tervjuju odgovarja predsednik mladinskega in solskega sektorja nogometne zveze (FIGC) Erman-no Cortis. Iz njegovih besed izhaja, da se je strokovna raven trenerjev mladinskih mostev zelo povečala, da je zanimanje za no-gomet med mladimi se vedno iz-redno, da pa se okoli njih kot muhe gnetejo številni nepošteni posredniki, ki z otroki delajo kot s sužnji.

»Pod udarom so v največji me-ri šestnajstletniki. Od letos so

mladinci tudi se sedemnajstlet-niki, potrebno pa bilo starostno mejo dvigniti do 18. leta. Katji, če pri šestnajstih letih nisi že član profesionalnega kluba, si za vrhunski nogomet že odpisan, te-daj pa je tudi osip zelo velik. To je divja selekcija,« pojasnjuje Cortis. V Italijo samo en nogome-tas na vsakih 8000 doseže A ligo, eden na 350.000 pa državno re-prezentanco. »Nasprotno, cilj bi moral biti v tem, da razširimo svojo bazo in otroke predvsem vzgojimo. Kot znano, smo v najmlajših kategorijah ukinili le-stvice in uvedli obvezno uvrščanje rezerv na igrišče. Zdi se neverjetno, a klubi se temu upirajo. Kakšen smisel ima, da pri enajstih letih igrajo oziroma sedijo vedno eni in isti,« se vprašuje Cortis.

Pravo rak rano za italijanski

nogomet predstavljajo posred-niki. »V večini primerov to niso posredniki, ampak brezvestni mešetarji. Klube vabim, naj take ljudi zatožijo. Ukrepali bomo, mnoge smo že diskvalificirali za pet let,« obljublja Cortis, ki vsekakor s podatki dokazuje, da mladinski nogomet ni v krizu.

»V zadnjih desetih letih smo podvojili število mladih nogome-tašev. Na 100 otrok jih je prej igralo nogomet osem, zdaj pa že šestnajst. Povečalo se je tudi šte-vilo klubov. Lani jih je bilo 7357. Skupno smo presegli mejo pol milijona mladih, tem pa je treba pristeti še 60 tisoč otrok, ki se z nogometom ukvarjajo na solski ravni,« je še povedal Cortis.

Ce je vse zlato, kar se sveti, po-tem se ljubiteljem nogometa ni treba bati. Roberto Baggio bo kmalu dobil svojega naslednika...

RIM / SPOR NOGOMET... »OSTALI SVET«

Vlada ne popušča Coni pod udarom

Davčnih olajšav ne bo, Nizzola in njegovi spet trkajo na Pescantejeva vrata

RIM - Italijanska vlada ne namerava popuscati izsiljevanju Zveze nogo-metnih društev. Na vče-rašnjem srečanju v Pa-laci Chigi je podtajnik pri ministrskem predstevstvu Lamberto Cardia dal Niz-zoli in ostalim predstav-nikom nogometnih klu-bov jasno razumeti, naj si izbijejo iz glave, da bi lahko vlada v tem težkem trenutku, ko državljanom nalaga nove davke, nogo-metašem zagotavljala kakršnekoli koncesije. In čeprav nogomet daje državnim blagajni vsako le-to 2200 milijard lir davkov, zahtevanih davc-nih olajšav - v tem tren-utku - nikakor ne sme pričakovati.

Vlada je v zameno predlagala dvojce rešitev: klubi bi lahko spet posta-li pridobitniški, pospešiti je treba priprave za uved-bo novega stavnega li-stka, tako imenovanega Totoscommesse. Koliko denarja bi se po tem itek-lo v blagajne klubov, tega ni mogoče predvidevati.

Pač pa sta zdaj spet pod udarom Coni in nje-gov predsednik Mario Pe-scante, saj so klubi po po-poldanskem sestanku na svojem sedezu ponovno naceli vprašanje drugac-

Pescante (levo) in podtajnik Cardia (AP)

ne porazdelitve fondov, ki izvirajo iz Totocalcia in Totogola. To vprašanje je izjemno težko, kajti, če bi Pescante klonil pred nogometnim svetom, bi si na svoja ramena napri-til bes in jezo vseh osta-lih federacij in njihovih sportnikov.

Toda Nizzola in njego-vi ne nameravajo odst-piti od svojih zahtev, le da so sedaj pripravljeni skleniti kaksne kompro-mis. Namesto gesla - takoj vse (zahtevajo 160 milijard lir), geslo - vse po obrokih. Kdo bo prvi plačal? Pozornost nogo-metašev je usmerjena v Creditto sportivo, to je v in-stitut za finansiranje sportnih gradenj, ki je

imel v minuli sezoni 36 milijard lir dobička.

»Treba je končno priz-nati, da je nogomet eko-nomski vzvod celotnega sporta,« je ponovno pou-daril Nizzola. Skratka, vojna se nadaljuje.

ODBOJKA / TROFEJA DEŽEL

Dekleta FJK za 13., fantje pa za končno 15. mesto

Ženski finale Toskana - Piemont in moški Marke - Emilija R.

Toskana in Piemont v žen-ski ter Marke in Emilija Roma-gna v moski konkurenci so fi-nalisti letošnje odbojcarske Trofeje dežel za reprezentance fantov do 16. in deklet do 14. leta starosti. Finalni tekni bo-sta jutri v San Giorgiu di No-garo, danes pa bodo vsa ostala srečanja za razvrstitve od 3. do 21. mesta. Vrsti FJK se bosta morali zadovoljiti s skrom-nejšim obračunom. Dekleta, ki so včeraj izgubila s Kampa-nijo, nato pa premagala Sardi-nijo, bodo danes ob 16.30 v te-lovadnici sole Rismondo z Lombardijo odigrale srečanje za končno 13. mesto. Fantje pa se bodo v Foiji ob isti uri za 15. mesto pomerili s Tren-tom. Včeraj so izgubili z Abru-ci. Včerašnji izidi:

Ženske

Od 1. do 8. mesta, četrtfina-le: Toskana - Ligurija 2:0 (15:4,

15:8), Apulija - Marke 2:1 (15:3, 7:15, 15:11), Piemont - Lacij 2:1 (15:7, 7:15, 15:10), Emilija Romagna - Veneto 2:1 (12:15, 15:8, 15:8), polfinale: Piemont - Apulija 2:0, Toska-na - Emilija Romagna 2:0.

Od 9. do 16. mesta, četrtfi-nale: Kampanija - FJK 2:1 (8:15, 15:5, 16:14), polfinale: FJK - Sardinija 2:1 (11:15, 15:11, 15:6).

Moski

Od 1. do 8. mesta, četrtfina-le: Lombardija - Marke 1:2 (15:11, 7:15, 16:17), Veneto - Emilija Romgana 1:2 (15:7, 7:15, 6:15), Kampanija - To-skana 2:1 (15:11, 12:15, 15:8), Lacij - Sicilija 2:1 (6:15, 15:7, 15:5); polfinale: Marke - Lacij 2:1, Emilija Romagna - Kam-panija 2:1. Od 9. do 16. mesta, četrtfinale: FJK - Piemont 0:2 (7:15, 8:15); polfinale: Abruci - FJK 2:0 (15:10, 15:6).

KOŠARKA / INTERVJU Z JANOM BUDINOM

»K Jadranu, ali pa nikamor!«

Jana Budina, bivšega Kontovelovega play-makerja, rojenega leta 1975, ki je že dve leti v profesionalnem svetu kosarke, najprej pod okriljem Bogdana Tanje-vića s tržaškim Stefane-lom, zatem pa v dresu Illycaffèja pod strokov-nim vodstvom Virginia Bernardija, ni ne v dese-terici milanskega ne tržaškega članskega mostva.

Jan, si last Stefanela, ki te je lani posodil Illy-caffèju. Kako pa bo le-tos?

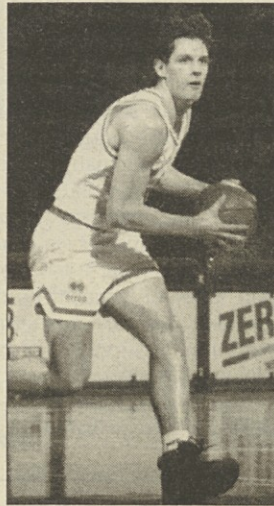
»Krepko sem razoca-ran nad svojo izkušnjo v profesionalnem svetu. Sanje, ponudbe, dogovori, obljube, razočaranja in skrite igre: teh je bilo res veliko, po dveh letih pa sem spoznal, da je realnost precej drugačna od tiste, kakršno sem si pričakoval, ko sem bil mlajši. Predvsem po letošnji izkušnji sem se od-lodil, da jasno postavim svoje zahteve in da ne pristanem več na pogoje ali obljube predsednika, odbornikov ali trenerjev, četudi bi se moral zaradi te-ga odreči sportu, ki ga ljubim. Pred le-ti sem bil prepričan, da je kosarka cilj mojega življenja, da bom postal pro-fesionalni igralec, sedaj pa ni več tako, ni nujno, da bi se moje življenje vrte-lo izključno okrog košarkarske zoge, zato sem se tudi resno lotil studija na univerzi.«

Doslej v A ligi nisi imel veliko pri-ložnosti, da bi se izkazal. Ali ne bi bi-lo bolje, da bi eno ali dve sezoni kot protagonist igral v nižji ligi?

»Ni stvar protagonizma, temveč le možnosti igranja in pridobivanja po-novne samozavesti. Povsem sem iz-gubil občutek za igro. Ure in ure tren-ningov te izboljšujejo tako s tehnične-ga in taktičnega vidika, če pa ne igraš, nimaš možnosti, da postaneš igralec. Prav zaradi tega sem vodstvu Stefane-la jasno dejal, da si želim vsaj eno se-zono odigrati v nižji ligi, saj hočem tudi samemu sebi dokazati, da lahko igram na določenem nivoju.«

Bi torej želel igrati za Jadran. Kaj o tem pravijo v Milanu?

»V pogovoru z Meneghinom sem

jasno povedal, da je to moja edina želja. On je dejal, da imam ponud-be iz A2 lige, iz Trapa-nija, Neaplja in Padove in da bi v B ligi moja igralska vrednost padla. Skušal sem mu pojasni-ti, da me to ne zanima in da vsaka investicija zahteva določeno tve-ganje: lahko uspe ali pa ne. Tudi Tanjević mi je svetoval, naj grem v Trapani, ker so bili po-goji precej dobri. Po dveh letih razocaranj in tudi sodec po tem, kar se dogaja v raznih klu-bih A lige (glej letos v

Pavii), sem vsekakor ostal na svojem in igral bom le v Trstu z Jadranom, ali pa nikjer.«

Kakšna je tvoja ocena o naših član-skih ekipah, o posameznikih in o mladinski dejavnosti?

»Tudi letos sem se z veseljem odz-val vabilu, da kot gost obisčem open-ski poletni kamp za najmlajše in zelo vesel sem bil nad navdušenjem otrok in mladih trenerjev. Prav mladinska dejavnost je ključ ambiciozne dejav-nosti na članskem nivoju in tega se moramo zelo dobro zavedati. Kar se članskih ekip tice, so me jadrancvi zelo presenetili v letošnji zmagoslav-ni sezoni. Ostala društva delujejo v funkciji Jadrana, kar je povsem pravi-lilno, to pa seveda pogojuje njihove rezultate. Glede posameznikov bi se omejil le na Stefana Samca, nedvom-no nasega najbolj nadarjenega igralca. Stefan ima velik smisel za igro, obe-nem pa tudi dobre telesne sposobno-sti. Moral pa bi igrati še več kot do-slej, saj lahko cilja res visoko. Vseč mi je tudi Michel Grbec, ki pa bo verjet-no prisel do izraza v naslednjih le-tih.«

Ce te Milančani ne bodo izpustili iz rok, bo na tvojem mestu verjetno igral Stefan Persi. Je to prava izbira?

»Nedvomno. Igral sem z njim in tudi proti njemu. Stefan je zelo dober igralec, z velikimi atletskimi sposob-nostmi, v zadnjih letih pa si je nabral tudi veliko novih in dragocenih izkušenj.«

Vanja Jogan

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

DRAMA SNG
V torek, 18. julija, ob 21. uri: William Shakespeare - HAMLET. Hrvaško narodno gledališče iz Zagreba in Dubrovniški festival. Režiser Josko Juvancić, v vlogi Hamleta Go-

ran Višnjic.

KRIZANKE

21., 24. in 26. julija, ob 21. uri: G. Verdi: opera TRUBADUR. Koprodukcija: Festival Ljubljana, Landes Theater Salzburg, Arena di Verona in Hrvaško narodno gledališče Ivana pl. Zajca, Reka.

Kakor je vsa španska dramatičnost v svojem bistvu dramatična usode, se temu ni mogel upreti tudi G. Verdi v svojem Trubadurju. S primesjo ciganske krvi v zgodbi Trubadurja placuje davek trdoživemu ljudskemu verovanju, »da se pot prelite krvi mora prehoditi do konca«. Ljudska, ciganska vera pa je tiranska ze v pri-

meri s čudežno predestinacijo vsa zemeljska, konkretna, oprta na mit krvi, ki se ni zamrl. V Trubadurju predstavljata taisti življenjski nagon, ki kolje v cloveku in Zemlji, Grof Luna in Azucena.

CELJE

PROGRAM PREDSTAV ZA ABONMAJSKE PREDSTAVE V SEZONI 95/96:

VELIKI ODER:

1. Drago Jančar: HALSTAT, režija Franci Krizaj
2. Jean Anouilh: SKUSNJA, režija Dušan Mlakar
3. W. Shakespeare: OTHELLO, režija Vito Taufer
4. Jean Genet: BALKON, režija Damir Zlatar - Fray

ODER POD ODROM:

1. Pavel Kohout: PAT ALI IGRA KRALJEV, režija Franci Krizaj
2. Sam Shepard: NEVIDNA ROKA, režija Primož Babler

MLADINSKA:

1. Michael Ende: CAROBNI NAPOJ, režija Ales Novak

Vpis abonmaja za sezono 95/96 bo v septembru.

IZOLA

ARIGONI

V ponedeljek, 17. julija, ob 21.30: monodrama KOBAGI DONIJELA ME RODA.

PORTOROŽ

AVDITORIJ PORTOROŽ

V nedeljo, 16. julija, ob 21.30: ljubezenska drama - NESMRTNO LJUBLJENA. Režiser Bernard Rose.

RADOVLICA

SIVCEVA HISA

Danes, 15. julija, ob 21. uri: Fran Milcinski Jezek - MOJ NAROB SVET.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripovich Mednarodni festival operete 1995
V soboto, 22. t. m., ob 20.30 bo na sporedu premiera operete »Sissi« Fritza Kreislerja. Dirigent Guerrino Gruber, režija Gino Landi. Prodaja vstopnic za vse predstave pri blagajni Dvorane Tripovich od 9.00-12.00 ter od 18.00-21.00.

Grad sv. Justa

Jutri, 16. t.m., ob 21.15 - »Il seme della follia« (ZDA 1994), režija John Carpenter, igrajo S. Neil in J. Prochnow.
V ponedeljek, 17. t.m., ob 21.15 - »La teta y la luna« (Spanija 1994), režija Bigas Luna, igrajo M. May, G. Darmon in M. Poveda.

BENEČIJA

Postaja Topolove
Danes, 15. t.m., ob 17.00 : performance Gianija Sartorija »Scoprimento dei binari« ob

sodelovanju skupine Convitto Musicale; ob 21.00 »Modellando il tempo« argentinska kparja A. Pecila in P. Garellija spremljata s tolkali E. Gherardini in S. Andreutti.
Jutri, 16. t.m., ob 20.00 - »Rotazione obbligatoria«; ob 22.00 predvajanje diapozitivov »Potovanje« Elia Caredde.

VIDEM

Poletne prireditve: Trg Matteotti: Jutri, 16. t.m., ob 21.30 - Koncert skupine Blues Brothers Band. V torek, 18. t.m., ob 21.30 - koncert skupine Tekameli; Na gradu je do konca meseca na ogled razstava »Totò, dal varietà al cinema (1917-1945)«; Univerzitetni park: od 21. do 30. t.m. - Gledališče »Verso Tebe«.

MAJANO

V torek, 1.8., ob 21.30 bo na sportnem igrišču koncert kantavtorja Biagia Antonaccija. Vstopnice dobite pri UTAT v Pasazi Protti.

Komelj in spominska svečanost ob 50-letnici zmage nad fašizmom.

HODIŠE

Grad: v soboto, 22. t.m., ob 18.00 - Ziv zav za otroke s skakanjem, jahanjem na ponijih; ob 20.00 - Glasba s plesom.

VOGRČE

Pri Florjanu: ob 20.00 - Predstavitev monografije »Osem stoletij Vogrč«.

AVDITORIJ PORTOROŽ

Danes, 15. julija, ob 21. uri: BILLY BRANCH & The Sons Of Blues CHICAGO.

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Danes, 15. julija, ob 21. uri: Koncert Evropskega simpozija za zborovsko glasbo.

LJUBLJANA

Danes, 15. julija se končuje EVROPSKI SIMPOZIJ ZA ZBOROVSKO GLASBO. Vabljeni na pogovor z znamenitim skladateljem in dirigentom KRZYSZTOFOM PENDERECKIM.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

Danes, 15. julija, ob 21. uri: Koncert Evropskega simpozija za zborovsko glasbo.

Danes, 15. julija, ob 21. uri: klasični koncert - KRZYSZTOF PENDERECKI.

BLED

V nedeljo, 16. julija, ob 21. uri, v festivalni dvorani in v ponedeljek, 17. julija, ob 21. uri, v Franciskanski cerkvi - GLASBENA DEDISCINA SLOVENIJE.

BELA

BELA PRI IDRIJI, EKOLOSKI ZAVOD

Danes, 15. julija, ob 19.30: rock koncert - HEAD BANGER in LJENI SINKO.

CELJE

POP TEATER, Ljubljanska 3

Danes, 15. julija, ob 23. uri: jazz koncert - TROUBLEMAKERS.

METLIKA

Danes, 15. julija, ob 21. uri, na gradu Metlika: Ukrajinski kozaki, Katice, Gaucho in Orleki. Ce bo slabo vreme, bo prireditev v športni dvorani OS Metlika.

PORTOROŽ

AVDITORIJ, Senčna pot 10
Danes, 15. julija, ob 21. uri: Chicaski blues koncert - BILLY BRANCH & THE SONS OF BLUES.

ROGAŠKA SLATINA

ZDRAVILSKI TRG 14

Danes, 15. julija, ob 20. uri: klasični koncert - KOMORNI ANSAMBL SLOVENICUM.

SEŽANA

KULTURNI DOM SREČKA KOSOVELA

V nedeljo, 16. julija, ob 20.30: 1. VECER DOMACIH VIZ. Nastopajo Boris Kopitar, Vrtica iz Nove Gorice, Kraski kvintet iz Opčin, Snežnik iz Ilirske Bistrice, Denis Novato in njegov trio iz Doline pri Trstu, domača harmonikasa Ludvik Ziberna iz Stori in Karlo Logar iz Sežane, program bosta popestrile humoristke Vanca in Tonca.

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFICNEGA BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 10. septembra.

MODERNA GALERIJA

V Mali galeriji je do 3. septembra na ogled razstava PETRE VARL SIMONČIČ z naslovom PITA MOJE MAME.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava IZIDORJA URBANČICA je na ogled do 14. avgusta

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava avstrijske umetnice KIKI KOEGLNIK je na ogled do 14. avgusta

JELOVSKOV LIKOVNI SALON, Zaloska 21

Razstava OROŽJE PRETEKLOSTI je na ogled do 28. avgusta.

MESTNI MUZEJ LJUBLJANA

V Kulturno-informacijskem centru Krizanke, Trg francoske revolucije 7, je na ogled razstava fotografij popotresne arhitekture Branke Lapajne - DETALJ IN CELOTA.

GALERIJA GLINA, Gornji trg 11

Razstava del POMPEA PIANEZZOLA je na ogled do danes, 15. julija.

BEGUNJE NA GORENJSKEM

GALERIJA AVSENIK

Na ogled razstava slik - ERNE FERJANČIČ - FRIC.

KAMNIK

PRODAJNA GALERIJA MAJOLKA, Maistrova

Na ogled je razstava likovnih del prof. akademskega slikarja FERDA MAYERJA.

KOSTANJEVICA NA KRKI

GALERIJA BOŽIDAR JAKAC

Razstava slik JONA GALA PLANINCA je na ogled do 31. avgusta.

NOVO MESTO

MALA DVORANA DOMA KULTURE

Na ogled je razstava grafik dijakov Mestne sole za slikarstvo.

PIRAN

GALERIJA MEDUZA

Danes, 15. julija, bo otvoritev razstave akademskega slikarja GALEBA BAIEEA. Razstava bo na ogled do 4. avgusta.

MESTNA GALERIJA PIRAN

Na ogled razstava del avtorja CHRISTA. Razstava bo na ogled do 31. avgusta.

SEŽANA

KULTURNI DOM SREČKA KOSOVELA

Razstava slik KLAVDIJA PALCICA je na ogled do 31. julija.

Razstava o delu in življenju CIRILA ZLOBCA je na ogled do 17. julija.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 10.9. je na ogled razstava umetnika pop-arta Jamesa Rosenquista. **Miramarski park-Konjunska:** do 23.7. je na ogled razstava »Dali kipar, Dali ilustrator«. **Galerija Rettori Tribbio:** razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Grad sv. Justa-Bastione fiorito: na ogled je antološka razstava slikarja Fulvia Juricica. **Galerija Bassanese:** na ogled je razstava z naslovom »Ordine, caos e frattali«.

Studio PHI: Se danes, 15. t.m., je na ogled v Auronzu-Misurina v Palaci Corte Metto skupinska razstava tržaških slikarjev.

Peterlinova dvorana-Ul. Donizetti 3: na ogled je razstava del slikarke Marte Kunaver.

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela tržaškega umetnika. Urnik: od delavnikov od 14.00-19. ure (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10.00-12.00 in od 14.-19.00

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: Do 10.9. bo na ogled razstava »Do danes-dve stoletji umetnosti na Koroskem«

Mestna hisa-Mestna galerija: do 16.7. je odprta razstava Jeana Eggerja.

Skofjski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. oktobra.

ŠENTJANŽ V ROŽU

K-k center, Stara sola: Do 15.9. je na ogled razstava Zorke Loiskandl-Weiss z retrospektivno slikarskih del »Od zacetka do sedaj«.

TINJE

Galerija Tinje: Stalna razstava lesorezov Wernerja Bergerja in sedemdelnega cikla Valentina Omana.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej judovske skupnosti iz Trsta »Carlo in Vera Wagner« (Ul. del Monte 5)

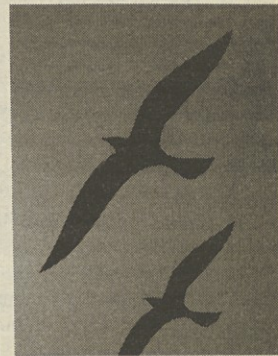
Do 31. t.m., je na ogled razstava ob 50. obletnici smrti Ane Frank.

Obcinska galerija: do 16.t.m. je na ogled razstava, ki je posvečena italijanskemu opernemu pevcu Enzu de Muro z naslovom »Il magico

splendor lo sguardo abbaglia« (Magični blesk privablja pogled).

Mestni muzej zgodovine in umetnosti

Do 5.9.1995 bodo na sporedu v raznih mestnih muzejih obiski in predvajanja filmov z naslovom »Vecer v muzejih«, ki jih organizira tržaška občina skupno z odbornistvom za kulturo in mestnimi muzeji.

RAI 1

7.00	Otroski variete La Banda dello Zecchino, risanke
9.00	Oddaja za najmlajše, risanke
10.00	Film: Mi hai rovinato la vita (kom., ZDA '87)
11.50	Mednarodni baletni maraton: Daniel in campo (V. Ottolenghi)
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.25	Izzrebanje lota, vreme
13.30	Dnevnik
14.00	Aktualna oddaja o morju Linea Blu
15.15	7 dni v Parlamentu
15.45	Dok.: Kvarkov svet
16.45	Risanke: Darkwing Duck
17.55	Izzrebanje lota
18.00	Dnevnik
18.15	Dok.: Zivljenje princa Totò (r. A. Orsi, 1. del)
19.15	Variete: V pricakovanju Miss Italije v družbi...
19.35	Nedeljski evangelij
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: Giochi senza frontiere - Igre brez meja
22.35	Nan.: Viaggiatori delle tenebre - Overdose
23.05	Dnevnik
23.10	Posebnosti TG1
24.00	Dnevnik 1, horoskop in vremenska napoved
0.30	Film: Un uomo di razza (dram., It. '89, i. Philippe Leroy, F. Fabrizi)

RAI 2

6.30	V kraljestvu narave
6.50	Nad.: Atto d' amore
7.35	Film: La vacca e il prigioniero (kom., It.-Fr. '59)
9.00	Dnevnik, 9.30 TGR v Evropi, 10.00 dnevnik, 10.05 Evropski dnevi
10.35	Film: OSS a Tokyo si muore (krim., Fr. '66)
11.30	Dnevnik
12.15	Sereno variabile
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Aktualno: Dalle parole ai fatti - Srečanja s...
13.45	Komicni filmi S. Laurela in O. Hardyja
14.55	Glasba: Poklon Mii Martini (vodi M. Fecchi)
16.35	Izzrebanje lota
16.40	Film: La vendetta degli Apaches (western, '66)
18.10	Sereno variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Film: Il cwnro della ragnatela (krim., ZDA '91, i. T. Curtis, R. Dan)
22.15	Prosa: Gli esami non finiscono mai (E. de Filippo)
23.35	Dnevnik in vreme
1.25	Vreme
1.30	Nočni sport: IP v biljardu

RAI 3

6.30	Pregled tiska, Drobci
7.30	Film: Senza pietà (dram., It. '48, i. C. Del Poggio)
8.50	Film: La spada magica
10.10	Film: Il tigre (kom., '67)
12.00	Dnevnik
12.05	Dok.: Il cantastorie
13.10	Sport: SP v skokih
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.45	Sobotni sport: Tour de France, 17.25 biljard, tenis, gimnastika
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Dezelne vesti
19.50	Tour de France
20.30	TV film: Superman - Nove dogodivscine Lois in Clarka (i. D. Cain)
22.30	Dnevnik, dezelneste
22.55	Film: Un sequestro sospetto (dram., ZDA, i. R. Mitchum, E. Borgnine)
0.30	Dnevnik, pregled tiska, vreme
1.00	Variete: Fuori orario predstavlja film I beretti verdi ('68, i. J. Wayne)

RETE 4

7.20	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.45	Nad.: Manuela, 8.45 Il disprezzo, 9.45 Rubi, 10.30 La donna del mistero 2, 11.00 Senza peccato, 12.20 nan. La casa nella prateria, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
13.50	Nad.: Sentieri
14.45	Film: Io non protesto, io amo (kom., It. '67)
16.30	Nan.: Colpo di fulmine, 17.00 Donne pericolose
18.00	Nad.: Dynasty (2. ep.) vmes (19.00) dnevnik, 19.30 nan. Love Boat
20.30	Film: Testimone nel buio (krim., ZDA '89, i. V. Principal, S. Macht)
22.30	Film: Hawaii (pust., ZDA '66, i. J. Andrews, M. von Sydow), vmes (23.30) dnevnik
1.30	Pregled tiska

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
9.00	Aktualno: Nonsolomoda
9.30	Film: Domani mi sposo (kom., It. '84, i. J. Calà, I. Ferrari, K. Huff)
11.40	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Aktualno: Beautiful
14.15	Film: Terremoto a San Francisco (dram., ZDA '92, i. R. Blades)
16.00	Otroski variete
18.00	Kviz: OK, il prezzo è giusto!
19.00	Nan.: Casa Vianello
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40	Variete: Cuori e denari (vodi A. Castagna)
23.00	Dnevnik
23.30	Film: Farfalloni (kom., It. '74, i. Franchi-Ingrassia), vmes (0.30) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
10.00	Nanizanke
11.20	Aktualno: Village
12.30	Odprti studio, 12.45 Fatti e misfatti
12.50	Sport studio
13.00	Variete za najmlajše
13.50	Avtomobilizem F1
15.00	Film: 3 fusti, 2 bambole e 1 tesoro (kom., ZDA '67)
17.00	Sport: No limits
17.30	Varieteja: Fanzine, 18.20 Bravissima
18.30	Nan.: College
19.30	Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Nati per vincere
20.40	Film: Agente 007- Si vive solo due volte (krim., VB '67, i. S. Connery)
23.00	Film: Ultimo fine - Uccidere (dram., ZDA '92, i. T. Lords, A. Tiffe)
24.00	Fatti e misfatti
1.05	Italia 1 sport

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.05, 0.10
20.30	Dogodki in odmevi
	Nan.: Il mio amico fantasma, 21.20 The Rookies

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 1.00
	Dnevnik
14.45	Tour de France
19.15	Sportna odd. Ciclissimo
20.30	Nogomet: Argentina-ZDA
1.00	Film: Nemici... per la pelle (kom., Fr. '67)

RAI 3 slovenski program

20.25	Risanka: Filip
20.30	Dnevnik

SLOVENIJA 1

10.30	Radovedni Tacek, pon.
10.45	Ucimo se ročnih ustvarjalnosti, 28. oddaja, pon.
11.00	Prgisce priljubljenih pravljic, 8/13 del lutkovne igrice, ponovitev
11.15	Pravljicar, 9 del., zadnji ameriske nanizanke, pon.
11.40	Korziski skof, ponovitev
12.30	Zgodbe iz školjke, pon.
13.00	Poročila
13.05	Moski, zenske, ponovitev
14.05	Malo anglescine, prosim, pon.
14.30	Tednik, ponovitev
15.15	Baraba, ponovitev filma
17.00	Ostrzkove prigode, 3/6 del italijanske nadaljevanke
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Mladi Picasso, 3/8 del spanske nadaljevanke
18.40	Fallerjevi, 18. del serije
19.13	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Utrip
20.10	Strta srca II, 5. del francoske nadaljevanke
21.00	Za tv kamero
21.15	Ognjena moč, 3/10 del ameriske dokumentarne serije
21.45	Ozare
22.00	Poročila, sport
22.35	Sova: Gangster, 12/22 del ameriske nanizanke
	Nevarna privlačnost
23.30	Punkca, ameriski film

SLOVENIJA 2

10.00	Miles Davis in prijatelji
11.00	Strta srca II, ponovitev
11.50	Turistična oddaja
12.05	Sova, ponovitev
15.55	Prosto plezanje Masters, posnetek iz Kranja
16.25	Velenje: Nogomet, pokal Intertoto: Rudar - Köln, prenos
18.30	Alpe - Donava - Jadran
19.05	Karaoke, razvedrilna oddaja
20.10	Obraz leta, posnetek
21.30	Melodije morja in sonca, prenos
22.40	Sobotna noč: Live Aid, koncert ob 10-letnici prireditve

KANAL A

08.05	Ponovitve
18.10	Klasična video glava
19.00	Generacija transformacij II, 7. del risane serije
19.30	Dance Session, ponovitev
20.05	Vreme
20.10	Ziveti danes, dokumentarna oddaja
20.40	Splosna praksa, 30. del avstralske nanizanke
21.35	Dvojčka vedno skupaj, ameriska melodrama
23.25	Vreme
23.30	Smrtonosni kriki, ponovitev filma
00.50	Vlažni užitek, erotični film

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program: TV poper - kabaret
18.20	Poperdata
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Jutri je nedelja, verska oddaja
19.35	Cocktail
19.50	V ospredju, avtor Bruno Agrimi
20.05	»Azzurro quotidiano«
20.30	»Vela...diamo noi!«, oddaja o jadraniu
	Voditelj: Berti Bruss in Andro Merku
21.30	Globusov tik tak
21.45	Achtung baby!, oddaja o kulturi, avtor: Roberto Ferrucci
22.15	Vsedenes
22.30	To dekle mora umreti, poljska kriminalka, 1975
	Igrajo: Dasa Veskrnova, Ilija Prachar in drugi

ORF Avstrija 1

10.05	Nekoč je bil clovek
11.10	Duck Tales
11.40	Kremenckovi
12.05	Moje skrivno poletje
12.30	Klic na pomoč Kalifornija
13.20	Tekmeča, 1/17 del ameriske serije
14.10	Katts & Dog
14.35	Cudovita leta
15.00	Blossom
15.25	Golobcka
15.50	Parker Lewis
16.40	Zrelostni izpit
17.25	Macgyver
18.10	Sola zivljenja
19.00	Superman
19.30	Dragonettijev sef
19.53	Melrose Place
20.00	Mascevanje
20.15	Beverly Hills 90210
20.25	Racija
20.35	Milijonsko kolo
20.45	Cas v sliki, kultura
20.55	Vreme
21.00	Pogledi od strani
21.15	O, ti moja Avstrija
21.30	Sport
21.45	Cas v sliki
21.55	Pardon
22.05	Hale in Pace, skeci
22.15	Upor gladiatorjev, italijansko-francoski film, 1958
22.30	Klic na pomoč Kalifornija, ponovitev
22.40	Melrose Place, ponovitev

ORF Avstrija 2

09.05	Scaramouche, ponovitev
10.55	Premiera, avstrijska kriminalka, 1937
12.30	Helo Austria, Hello Vienna
13.00	Cas v sliki
13.10	Polet na Nordkap
14.00	Formula 1
15.10	Krepostni Jozef
16.35	Alpe - Donava - Jadran
17.00	Cas v sliki
17.05	Ozri se po deželi
17.53	Svetovne religije
18.00	Sport
18.30	Harald in Eddi
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.15	Obrekovanje, nemška kriminalka, 1994
21.50	Cas v sliki
21.55	Policistka, ameriska kriminlaka, 1985
23.25	Morilsko mascevanje, francoska kriminalka, 1990
	Igrajo: Michael Brandon in drugi
	Režija: Claude-Bernard Aubert

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00
Poročila: 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Sobotna raglja; 9.35 Turistični napotki; 11.30 S knjižnega trga; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Naši poslušalci čestitajo; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslušalci čestitajo; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Aktualni mozaik; 18.15 Večerni utrinek; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Radio na dopustu; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 22.40 Igra; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.30 Sobotni val; 8.40 Koledar prireditve; 9.45 Sobotna akcija; 11.00 Moped Show; 11.30 Novice, obvestila; 14.00 Glasbene želje; 16.35 Popevki tedna; 17.50 Sport; 19.00 Večer z J. Webrom.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Zgodnja dela; 11.05 Jazz, blues...; 13.05 Izbrali smo; 15.00 KZ RTV Slovenija; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Baletna glasba; 16.40 Umetni svetovi; 17.00 Glasbeni arhiv; 18.05 Roman; 18.25 V podvečer; 19.30 Sobotni operi; 21.00 Evropski simpozij zborovske glasbe; 22.30 Znamenite partiture; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.6 - 96.4 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjki; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9.15 Planinska postojanka; 9.45 Du Jes!, zabavno in humorno; 10.45 Sobotna terenska akcija; 11.30 Turistična poročila; 12.00 S terena; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Terenska akcija; 13.40 Pet zvezdic; 14.10 Okno v svet; 14.45 Zanimivost; 15.30 Dogodki in odmevi - prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Popoldne na MV; 17.30 Primorski dnevnik; 19.30 Večerni pr. Modrega Vala.

Radio Koper (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturne aktualnosti; 11.45 Dorothy ed Alice; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Narečna odd.

14.50 Single tedna; 15.00 Redazione teen; 16.00 Modri val; 18.45 Rigatoni; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

6.00 Dej nehi no; 8.00 Horoskop; 9.30 Kam danes; 10.15 Novice; 11.05 Notranjsko-kraški mozaik; 12.00 BBC Novice; 13.55 Pasji radio; 14.00 13 ožigosanih; 15.00 Vodeni program; 15.15 RGL komentira; 16.30 O kulturi; 17.30 Angleščina; 19.15 Novice; 19.25 Vreme; 20.00 Stampeedo; 22.00 DJ Jernej in hot mix.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Pesmi tedna; 19.30-24.00 Večerni pr. z Lili Kalan.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 10.05 Otroški studio; 10.30 Top 17; 12.05 Sestanek starejših; 13.00 Slovensko-bistrška panorama; 14.10 Od Ptuja do Ormoža; 15.00 Iz Slovenskih goric; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Radio express; 19.30 Sportna sobota; 21.00 Lestvica zabavnih melodij; 22.00 Zrcalo dneva; 23.15 Nočni.

Radio Študent

0.00 RoboKloaka; 11.00 Preklop; 17.00 RO: Chicago Blues; 18.00 Radio Pop!; 19.00 TB: George Cartwright; 20.00 Motorhead Ghost!!! (Ob 20-letnici delovanja skupine Motorhead).

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Dezelna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Musical; 9.15 Pravljичni kotiček; 9.30 Operetne melodije; 10.10 Koncert operne glasbe; 11.30 Odprta knjiga: Moja Kitajska (K. Kjuder, 6.), nato Orkestri; 12.00 Irska, lepa in tragična; 12.30 Slov. glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Dezelna kronika; 14.10 Z naših prireditve, nato Glasba za vse okuse; 15.30 Iz studia z vami: izbor iz okroglih miz; 16.30 Evergreen; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: M. Ravel; 18.00 Satirični kabaret: Prežganka st. 2 (S. Verč in B. Kobal); 18.40 Vabilo na ples; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Foyer; 15.00 Glasba po željah; 19.00 Morški val.

Radio Koroška

18.10-19.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

JEDILNIK

Jedilnik za vsak dan

Ponedeljek
ribji brodet s polento

Torek
zelenjavna enolončnica s kuretino, beli zgan-
ci, kompot

Sreda
kostna juha z vranicnimi žličniki, mešana ze-
lenjava z baziliko, slan krompir

Četrtek
spinačna juha, spageti z mesno sekanico v
paradižnikovi omaki, solata

Petek
prežgana juha, nadevani osličevi fileji, črni
kruh, borovnice s smetano

Sobota
paradižnikova juha z rizem, telecja jetrca na
zaru, gorčična omaka

Jedilnik za nedeljo

goveja juha s fritati, biftek s kaprami, žličniki,
sestavljena solata, visnjev zavitek

Biftek s kaprami (za 4 osebe)
Potrebujemo 4 goveje bifteke, 4 žličke mile
gorčice, 60 g masčobe, 1/2 l kisle smetane, 4 žli-
ce kaper v slanici, zlico sesekljanega zelenega
petersilja, sol, sveže zmlet zelen poper.
Bifteke narahlo potolčemo, premazemo z dve-
ma žlickama gorčice. Masčobo segrejemo in va-
njo umesamo smetano in kape. Dodamo ostalo
gorčico in omako zavremo. Vanjo položimo bife-
tke in dusimo dobrih pet minut. Potresemo s
petersiljem, posolimo in popopravimo ter takoj
postrežemo.

Pripravila: Katarina Lavs

S. M. L. PURGAJ / GOSPODINJSTVO

Iz starih knjig za nove čase (1)

Kakšna je varčna gospodinja

Varčna je ona gospodi-
nja, ki skrbno hrani in
mnozi imetek, ki ga prav
razumno uporablja in po
nepotrebnem nicesar ne
izda. V tem obstoji prava
umetnost, da gospodinja,
zlasti ako so dohodki maj-
hni, tako gospodari, da
stroški ne presegaajo do-
hodkov. Umna varčnost
nam kaže neko srednjo
pot med skopostjo in za-
pravljanjem. In s cim naj
gospodinja varčuje? »Var-
čna gospodinja stopi za
kurjim peresom čez plot,«
pravi slovenski pregovor.
Z vsem je torej treba var-
čevati.

Vsakomur je znana pri-
povedka o skrivnostni
skrinjici. Gospodinja, ki bi
nosila čudežno skrinjico
okrog, bi pač mnogokrat
opazila marsikje v hiši ne-
potrebno potratnost in
škodljivo zaniknost. Var-
čna gospodinja bo imela
svoje cujece oko vsepov-
sod. Nobena stvar ji ni
premalenkostna, ker ve,
da iz malega raste veliko.
Skrbna gospodinja mnogo
privarčuje pri nakupova-
nju živil in drugih potreb-
ščin. Pri vsem, kar kupi,
naj se vpraša: Je-li stvar
potrebna ali je samo kori-
tna, ali se se lahko brez
škode pogreša? Razsodna
gospodinja bo kupovala
živila takrat, kadar bodo
primerno nizke cene. V
ugodnem času bo nabavi-

la vsega v večji meri, a
obenem jo mora njena
varčnost varovati potra-
tnosti. Kaj rado se namreč
pozabi stroškov, ako je za-
loga polna in zato se tudi
brez potrebe rabi. Nikar
naj se gospodinja ne pusti
prevladati od hipnega ra-
zplozenja, ce vidi spo-
mladi prvo zelenjad, pole-
ti prvo sadje. Počaka naj
samo nekaj dni in dobila
bo to za primerno ceno,
kar je sedaj kot novina se
pretirano drago.

Ako gospodinja ni var-
čna, potem tudi njena
družina ne bo varčevala in
tako se naglo manjša pre-
moženje. Stroški kmalu
presegaajo dohodke in hi-
šni propad. Iz hiše izginja
tudi zadovoljnost in sreča.

S. M. Lidvina, voditeljica »Gospo-
dinjske sole« v Ljubljani (1911)

ZAČIMBNE RASTLINE

Nepogrešljivi ščepec vonja in okusa

Gorčica je odlična priloga mastnim jedem

Gorčica je enoletna ra-
stlina okroglih semen. Se-
mena bele gorčice (*Sina-
pis alba*) so rumena, se-
mena črne gorčice (*Bras-
sica nigra*) pa temno rja-
va. Gorčico gojijo po
vsem zmernem podne-
bnem pasu. V kuhinji
uporabljamo gorčična se-
mena, se veliko bolj pa
industrijsko pripravljeno
namizno gorčico. Znana
je po tem, da ureja preba-
vo in je zato idealna pri-
loga mastnim jedem.

Namizne gorčice, ki jih
pozna svet že dobro stole-
tje, imajo različne okuse,
ki so odvisni od razmerja
med uporabljenimi beli-
mi in črnimi semeni ter
od najrazličnejših doda-
tkov.

Semena največkrat
uporabljamo pri vlaganju
kislih kumaric, salatke,
buck in druge zelenjave.
Zmleta gorčična semena
pa sodijo v različne
curryjeve mešanice, do-
dajamo pa jih tudi mari-
nadam za meso, ki ga bo-
mo pekli na zaru, ali pa
pri pripravi pikantnih ri-
bjih filejev.

Pikantni ribji fileji

Surovo maslo ali mar-
garino razpustimo v po-
sodi, odporni proti vroči-
ni. Oprane fileje osušimo,
namočimo v mleku in
povajamo v drobtinicah.
Položimo jih na segreto
masčobo, posolimo, po-
popramo in izdatno se-
tresemo z gorčičnim se-

menom. Damo v pecico
in pečemo dobre pol ure,
odvisno od debeline file-
jev. Ponudimo jih nara-
vnost iz pečice.

Hladna gorčična omaka

Rumenjak umešamo z
zlico namizne gorčice, 2
zlicami limoninega soka,
soljo in grobo mletim po-
prom. Po kapljicah doli-
vamo olje (1/8 l) in ves
čas mešamo. Primešamo
zlicko mletih gorčičnih
semen in nazadnje se ma-
lo sladkorja. Omako do-
bro ohladimo in jo ponu-
dimo k pečenemu mesu
ali hladnim narezkom.
Dobra je tudi s črnim kru-
hom in svežo zeleno pa-
priko.

Gorčica

ZA PESTREJŠI JEDILNIK

Ribe so preveč zapostavljene

Oslič na tri načine

Ribe so zdravo in
marsikje v svetu dosti
bolj cenjeno živilo kot
pri nas. Veliko cenejše
so kot drugo meso in so
predvsem izredno boga-
te z beljakovinami, ru-
dninskimi snovmi in vi-
taminami.

Zaradi odlične kakov-
sti, cene in tudi ne preveč
zapletene in dolgotrajne
priprave bi morale biti bi-
stveni sestavni del naše
prehrane, zato naj bi bile
na jedilniku vsaj enkrat
ali dvakrat na teden. Ker
imajo rahlo vezivno tki-
vo, so lahko prebavljive,
nizko kalorične in ne re-
dijo (seveda, ce jih ne
prelijemo z veliko količi-
no olja), obnavljajo pa te-
lesu potrebne snovi. Ce
ne utegnemo v ribarnico
po sveže ribe, lahko v
vsaki večji trgovini kupi-
mo zamrznjene. Seveda
pa je zelo pomembno, da
jih pravilno odtajamo.
Globoko zamrznjene in
vakuumsko pakirane ribe
so biološko polnovredne
in so enakovredne sve-
žim. Se več, tudi močne-
ga vonja nimajo in jih
lahko hranimo v hladilni-
ku z ostalimi živili.

Poprani osliček zrezek

Fileje oslička pripravimo

mo brez predhodnega od-
tajanja - tako da ohrani-
mo svežino in kakovost.
Iz zmarnjenih osličevih
filejev narežemo za palec
debele zrezke (cca. 12 dag
po osebi), posolimo, po-
valjamo v ostri moki, se
boljše je v koruzni, in
cvremo približno 10 mi-
nut na vročem olju, da
postanejo na obeh stra-
neh zlatozrjav. Lahko da-
mo nekoliko manj olja,
seveda pa moramo v tem
primeru zrezke obracati.

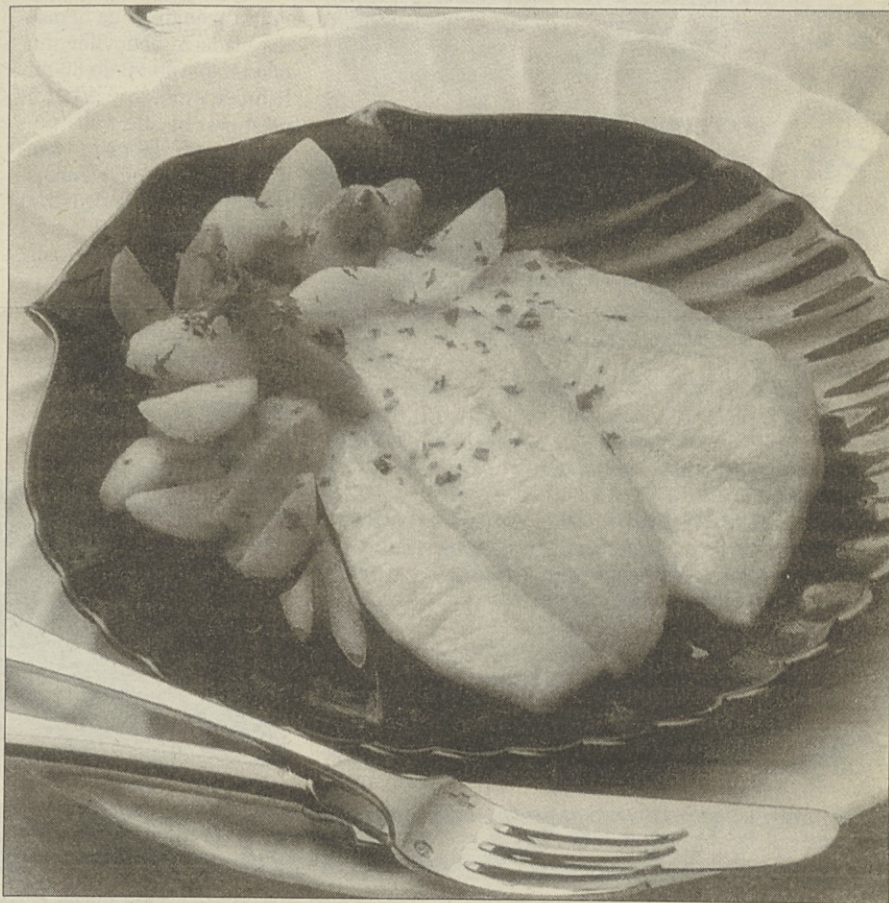
Se vroce potresemo z
grobo mletim pisanim
poprom in postrežemo z
zeleno solato.

Osliček file s cesnom

Fileje oslička delno od-
tajamo, posolimo in polo-
zimo v rahlo naoljen pe-
kač. Cesen grobo nareže-
mo, pomešamo z belimi
kruhovimi drobtinicami,
sesekljanim zelenim pe-
tersiljem, poprom, soljo
in zlico olivnega olja. S
tako pripravljeno zmesjo
potresemo fileje in peče-
mo približno 15 minut v
srednje vroči pečici. Po-
strežemo s krompirjem v
kosih in zeleno solato.

Obloženi osličevi fileji

Ribje fileje napol odtaj-
jamo, solimo, popramo,

Ribji file

povajamo v ostri moki,
dve minuti prazimo v
vročem olju in jih med
tem enkrat obrnemo.

Nato jih zložimo v po-
masčeno ognjevarno po-
sodo. Vsak kos prekrije-
mo z rezinami svežega
paradižnika, zrezano du-
šeno čebulo ter potrese-
mo s sesekljanim petersi-
ljem in sladko rdečo pa-
priko. Na vsak kos polo-
žimo se rezino topljivega
sira in postavimo v peči-
co, da se lepo zlatorume-
no zapeče. Tako pripra-

vljeni oslički so tudi izvr-
stno presenečenje za ne-
napovedane goste, saj so
hitro pripravljene in zelo

okusni. Postrežemo jih z
rezinami polnozrnatega
črnega kruha in kozarcem
dobrega vina.

KUHARSKI SLOVARČEK - S, Š

Slepo speci je izraz za postopek, ki se uporablja
pri pripravi in peki peciva. Tortni obod ali maj-
hne modelčke različnih oblik najprej tanko oblo-
zimo s testom (največkrat s krhkim). Pokrijemo s
pergamentnim papirjem ali prozorno folijo, posu-
jemo s surovim rižem in spečemo. Tako dobljene
posodice iz testa različno polnimo. Najpogosteje
jih rabimo za različne pastete, pikantne nadeve,
pa tudi sladke kreme ali zeleeje.

Sotiranje je postopek, ki je zelo podoben praze-
nju. Zrezke, drobno zrezano meso ali na pol kuha-
no zelenjavo na malo masčobe, ki jo dobro segre-
jemo, na hitro preprazimo.

Semiziranje je postopek, pri katerem z aspikom
tanko prevlečemo posamezna živila ali celo že se-
stavljeno mesno oziroma zelenjavno ali sadno
plosčo, da se naredi tanka, svetleca in prozorna
kožica. Semiziramo oziroma z aspikom oblijemo
tudi posodo, da se sten prime tanka, prozorna
prevleka. Okrasimo jo še z različnimi dekorativno
izrezanimi živili (korenčkom, listi petersilja, rezi-
nami limone...). Posodo nato napolnimo z razli-
čnimi nadevi in zalijemo z aspikom.

Dobro je vedeti

Danes lahko skoraj v vseh trgovinah kupimo zmr-
znjeno celo perutnino, posamezne dele (stegno, belo
meso, perutnice), zrezke iz piščancjega ali puranove-
ga mesa in tako naprej. Lahko pa kupimo večje količi-
ne perutnine in jo sami zamrznemo, saj včasih ne
utegnemo v trgovino.

- Pri tajanju najprej odstranimo plastično vrečko ali
ovojo.

- Če se nam ne mudi preveč, odtaljujemo v hladil-
niku.

- Perutnino, ki jo odtaljujemo, damo v porcelanasto
skledo ali krožnik in pokrijemo s čisto krpo.

- Odtaljeno meso pečemo kot sveže, čas peke neko-

Kako ravnati z zmarnjeno perutnino

liko skrajsamo.

- Posamezne dele perutnine lahko pečemo, cvre-
mo, kuhamo.

- Za pečenje na zaru dele perutnine popolnoma
odtalimo, za drugo pa so kosi lahko tudi delno ali po-
polnoma zmarnjeni.

- Če perutnino paniramo, jo prej na pol odtajamo.

- Kokos za juho pristavimo zmarnjeno v mrzlo vo-
do, ce hocemo boljso juho, ce pa hocemo socnejše
meso, damo kokos v vročo vodo.

- Odtaljujemo pri sobni temperaturi ali v hladilni-
ku: pri sobni se meso odtali po en centimeter v globi-
no v približno eni uri, v hladilniku pa v dobrih dveh.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Z ljubljeno osebo se boste zapletli v tihi spor. Nihce od vaju ne bo pripravljen povedati, kaj ga muči, zato se bo spor spremenil v koristno samoizprasevanje.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Iz podtalja vas bodo mučila črna pričakovanja, zato boste ves ljubi dan vrtali po sebi in se spopadali z vzroki mrakobnosti. Uspelo vam bo se pred večerom, zato bo noč prijetna.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Zlovoljni boste in osorni, zato boste odvrnili od sebe marsikatero dobro dušo. Nikar se jim ne opravičujte; naj se že enkrat naučijo, da dobrote ni treba plačevati.

RAK 22. 6. - 22. 7.: V notranjosti boste zaznali prijetno spremembo, a se ne boste spraševali po vzroku. Pametno, kajti vzrok je tokrat pregloboko, da bi ga mogle videti vaše površne oči.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Pozeli boste uspeh in zajahali oblak napuha. Ne pretiravajte, kajti zavist okolice se ob prenapihnjjenih kaj hitro sprevrže iz občudovanja v podcenjevanje.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Na sprehodu boste srečali nekoga, ki je bil nekoč zelo blizu vašemu srcu. Že po kratkem klepetu bosta spoznala, da je vajina srčna vez še zmeraj zelo močna.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Pogumno se boste spopadli s problemom, ki ste ga zanemarjali v pričanju, da ga bodo rešili drugi. Čeprav je tudi njihov, pa vašega deleža vendarle ne bo nihče jemal.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Predobro se boste zavedali, da bi bilo treba marsikaj spremeniti v vašem življenju, vendar ne boste našli dovolj moči. Vzemite si vsaj čas za temeljit razmislek.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Udeležili se boste množičnega srečanja, vendar boste vseskozi stali bolj ob strani. Pa ne zaradi vaše nedružabnosti, ampak zato, ker nihče ne bo kos vašim tihim željam.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Začutili boste, da je počitek zdravljenjski od naprezanja, zato boste ves ljubi dan prelenarili. Ne zmenite se za očitke tistih, ki jim je zdravje španska vas.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Začutili boste povečano potrebo po gibanju, zato boste povabili partnerja na čudovit izlet. Vmili se boste z novo zalogo energije in jo brz pokurili v postelji.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Zazeleli si boste, da bi bilo vaše življenje bolj razgibano, vendar boste v iskanju možnosti venomer ostajali praznih rok. Najbrz se ni pravi čas za spremembo.

DUNAJ

Težki časi za Prater

Denarja za obnovo ni

Na Dunaju že več dni ni deževalo, kljub temu pa se ogromna luza pred »največjo, najdaljšo in najvišjo železnico strahov« noče in noče zmanjšati. Matere otroške vozičke čez visoki rob pločnika vlečejo v motno vodo. Komaj je mogoče verjeti, da se v Pratru, najbolj znanem zabaviščnem parku srednje Evrope, letno zvrsti milijon turistov.

»Ce se kmalu ne bo kaj spremenilo, bo Prater kljub svoji privlačnosti za turiste popolnoma propadel,« pripoveduje eden od lastnikov stojnic. Malo manj drastično se je izrazil predsednik dunajske gospodarske zbornice: »Na nekaterih mestih se Prater predstavlja z žalostjo, ki spominja na Dunaj po vojni.« Od mestnih očetov zahteva »že zdavnaj obljubljen« vlaganje v infrastrukturo, saj ne moremo uničiti nekaj, kar velja za turistično znamenitost.

Podjetniki zbornice in Pratra ocenjujejo, da bi mestna vlada za obnovo morala prispevati 70 do 80 milijonov silingov. Vrhno plast cest bi bilo treba nujno obnoviti, klopi in osvetljava pa bi morali zamenjati. Vendar pa se odgovorni odzivajo več kot zadržano: prvič naj bi bila mestna blagajna prazna, drugič pa so v preteklih letih za preureditev posameznih trgov in poti v Pratru vendarle že vložili 40 milijonov silingov.

To je sicer res. Ce se obiskovalec za le nekaj korakov oddalji od stare železnice strahov v smeri trga Calafatti, se znajde v čisto novem svetu. Poti so nenadoma ravne, suhe in v najboljšem stanju. Nekaj metrov stran se obiskovalcem novega gradu strahov z imenom Jack Razparac jezijo lasje. Stevilne kavarne z avtomati, orjasko gugalnico Superman, seksmuzeji, dinosavrski park, pravljico železnice in vlak strahov letno obišče šest milijonov ljudi. 198 obratov s približno osemsto zaposlenimi mestu Dunaju za zakupnino letno nakaze 3, 5 milijona silingov.

O prihodkih lastniki ne govorijo radi, vendar pa letno gotovo znašajo preko sedemsto milijonov silingov. Zabeležena je le izjava namestnika predsednika Društva podjetnikov v Pratru: »Prihodki? Ti zanimajo tudi davčno upravo.«

Zgodovina Pratra je veli-

SONCE IN MI

Sonce je vidna slika božje dobrote. Iz neznanih davnin, skozi buma tisočletja je človek to resnico prenesel v današnje dni. Da brez sonca ne bi bilo življenja - je že od nekdaj nesporno. Nekdo je temu dodal še eno, za človeka poučno resnico: tudi, če sije na največjo umazanijo, sonce ostaja čisto. Idilična slika sonca pa se v zadnjem času ruši. V zadnjih nekaj stoletjih so nekateri posamezniki, večinoma znanstveniki, začeli opozarjati tudi na nekatere škodljive posledice prekomernega »druženja« s soncem. V našem stoletju na to vse pogosteje opozarja tradicionalna medicina, v zadnjem času pa tudi proizvajalci različnih kozmetičnih pripravkov. Danes pogosto poslušamo (in bere-

mo) o »nevamem« soncu, o »zahrbtnih« ultravijoličnih žarkih in podobnem. Zagovornikom »enotnosti Vsemirja« se pri tem dvigajo lasje. Oni vidijo Vsemirje kot usklajeno bratstvo, v katerem je takšna napaka nemogoča. Edino rešitev za človeštvo vidijo v vrnitvi k naravi in izvirnemu (prvinskemu) načinu življenja.

Res, napačno in nepravilno je govoriti o »nevamem« soncu. Tudi poleg morebitne škodljivosti enega dela spektra (ultravijoličnega), je sonce človekov najzaupnejši spremljevalec in prijatelj. Toda človek s svojimi posegi na Zemlji in v Vsemirju ruši harmonijo vsemirskega bratstva. Na primer ko ustvarja in spuša v ozračje ogromne količine strupenih plinov ali ko zmanjšuje zelene površine, spreminja učinek delovanja sonca. Sonce je isto, toda rezultat »druženja« z njim v gozdu ali na betonski površini je povsem različen. Tako kot je drugačen danes od tistega pred stotimi ali stotisočimi leti. Konec koncev je tudi narava sama uredila, da enaka količina sonca deluje različno na kopnem in na morju, v nizinah in v višinah. V davni preteklosti to človeku ni povzročalo težav, ker ni menjaval okolja.

Nasa koža ni strukturirana za daljše bivanje v okolju - naravno ali umetno ustvarjenem - ki v večji meri odbija sončne žarke (spomnimo se, v kakšnih pogojih je živel pračlovek). Toda človek iz številnih razlogov, včasih neopravičenih, najpogosteje pa opravičenih, občasno ali stalno biva v takšnih okoljih. Človek ima številne razloge za to, da živi v mestu. Prav tako, da potuje, da plava in smuča, da se izpostavlja soncu in vetru. Zato je koži potrebno pomagati.

Zaradi te človekove potrebe so se razvile kozmetična tehnologija, kozmetična kemija, farmacija, kozmetologija in se nekatere znanstvene discipline s spremljajočo proizvodnjo. Znanstveniki so iznašli številna sredstva, s katerimi ščitimo kožo pred premočnim soncem. Ta sredstva se stalno množijo in izpopolnjujejo. Večji, prestižnejši proizvajalci imajo že za vsako vremensko situacijo ustrezajoče sredstvo. In če jih pravilno uporabljamo, bo koža »vzela« enako, potrebno količino sonca, ne glede na to, kako se spreminjajo zunanji pogoji.

Ce pogledamo novo kolekcijo našega prestižnega proizvajalca Krka kozmetike - sončna linija SUN MIX 1995 - vidimo, da za najrazličnejše pogoje in za vsako stopnjo morebitne ogroženosti kože obstaja ustrezen preparat za nego in zaščito. Iz te kolekcije je očitno, da je sodobna znanost v sozvočju s tradicijo in naravo. V pripravku za zaščito ustnic Lip balsam na primer najdemo naravno maslo iz afriškega oreha shea. V kremi za sončenje in v mleku po sončenju je izvleček kamilice, v olju za sončenje pa izvleček iz orehovitih lupin itd.

Zaščite kože pred premočnim soncem ne smemo razumeti kot oddaljevanje od narave. Nasprotno, to je sodelovanje z naravo, ki je res potrebno. Da se prepričamo, je dovolj samo bežen pogled na obraze tistih, ki so to sodelovanje sprejeli in tistih, ki ga odklanjajo. (A. S.)

ko manj znana kot park sam. Že leta 1766 je takratni cesar Franc II. izdal ukaz, s katerim je loka ob Donavi, ki je bila dotlej pridržana le za cesarjevo družino, postala dostopna vsakomur. Že čez nekaj tednov je Prater postal zabaviščni park, na katerem so ena za drugo zrasle stojnice z osvežilnimi pi-jacami - predhodnice današnjega ljudskega oziroma »klobasnega« Pratra, kot ga imenujejo Dunajčani. Sledili so vrtiljaki z lesenimi kornjki, ki so navduševali tako mlade kot stare. V začetku tega stoletja so sledile tudi druge znamenitosti in razvoj Pratra nista mogli ustaviti niti dve svetovni vojni.

Priljubljenost v tujini si je pridobil dolgo pred veli-

ko priljubljenostjo figuric Walta Disneya, ki danes v ZDA in Pariz privablja neverjetno število obiskovalcev. Pogled na Orsona Wellsa v filmu Tretji človek, ko se je visoko nad porušeni Dunajem na velikem kolesu soočil s svojimi nasprotniki, se je vtisnil v spomin in po podatkih turističnega društva je odtlej v Prater privabil vsakega drugega turista na Dunaju, čeprav v njem primanjkuje stranic in je dostop mogoč le preko zelo prometne Praterske zvezde. Pri predstavitvi najnovejše generacije zabavišnih naprav pa si je pristojni dunajski mestni svet za finance vendarle izbral privolitev, da bodo znova podprli vsaj oddani zakup v Pratru.

Mogoče bodo potem se iz zadnjega kota v Pratru izginile velike luze in visoki robniki pločnikov.

Sascha Schrems/dpa

MODRI MISLI

Prazen mo-snjicek in dokončana hiša spametujeta človeka, toda prepozno.

španska

Prazen mo-snjicek sreča le malo prijateljev.

nemška

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

317	POBUDA	ZAPRTJE REZ, DA TEKOCINA NE UHAJA	PETER O' TOOLE	BABICA, STARA MAMA	RAZKOŠNA HISA	FRANCOSKA IGRA S KARTAMI	DRAGA AHACIC	JED IZ JAJC, SLADKORJA, IN MOKE Z NADEVOM	VCLANJE- VANJE	NEMSKI SKLADATELJ (FRANZ, IZ CRK BAT)	VDOLBINA V SKALOVJU	VOLOVSKA ANTILOPA	CHARLES LINDBERG	AVTOR: SIMON BIZJAK	STEKLASTA PROZORNA UMETNA SNOV	AVAR	RIBJA KOSCICA	OBRAZNA MASKA	OKRASNA POSODOVKA, VRSTA SLECA	ODPADNICA, KRIVOVERKA	TUJA OBLIKA ZENSKEGA IMENA HELENA	POLJSKI SHAKESPEA- RIOLOG (JANI)
POSREDOVA- LEC SVOJIH CUSTEV V UM. DELU														DESERT								
SLOVITA TEMNOPOLTA MANEKENKA														DEL BESEDE, KONČNICA								
IVAN TAVCAR			KRILO RIM. KONJENICE				BALTISKA DRŽAVA						POVRŠINSKA MERA	SAMOLEPILNE CRKE								
			RIBISKA MREZA				PODOBA, FIGURA							ZA POLTON ZNIZANI D								
ZA POLTON ZNIZANI TON C				MESTO V J. FRANCIJI				REKA V SV. SIBIRIJI									AMERISKO MESTO V MICHIGANU					
				SUNKOVIT RAZPAD				MESTO V SV. FRANCIJI														
REKA SKOZI MÜNCHEN					RUSKI ASTRONAVT (GERMAN)						SPORTNO OBLACILO					MUSLIMAN- SKO ZENSKO IME	STAROGR. PO- TUJOČI PEVEC				SOZVOČJE TONOV	SL. SLIKAR VIDMAR
ST. KANADSKI POPEVKAR (PAUL)					KDOR GOVORI EKAVSKINO PISATELJICA MIHELIC							IT. OTOK MED KORZIKO IN ITALIJO	SPOJ, KONTAKT SVETISCE, HRAM					FR. DRAMATIK ANOUILH DRŽAVA V INDOKINI				
TITAN			ZVEZDAN MARTIC OCE			VODNI VRTINEC	SLOV. SO- PRANISTKA PUSARJERIC	HRVASKI PEVEC DEDIC						PREBIVALKA IZOLE								
NASA ZAHODNA SOSEDA								MESTO V ZAMBUI						VEČJA TEKO- CA VODA					GLAS, ZVOK SILVO TERSEK			
														JAKOB ALJAZ								
DOSLUZEN VOJAK								VELIKO REAKCIJSKO POTNIŠKO LETALO									KLADIVO ZA KLEPANJE MLINSKEGA KAMNA					
UTELESENJE VISNUJA V HINDUIZMU								EMIL NOLDE			POLOŽAJ ZA MEDITACIJO PRI OGI						AM. MEZZO- SOPRANISTKA (FREDERICA VON)					

ZNAMENITO DELO FRANA ERJAVCA

Domače in tuje živali v podobah

Vseh pet zvezkov v eni knjigi - Zakladnica slovenskega jezika

Slovenski pisatelj in naravoslovec Fran Erjavec je svoje znamenito delo *Domače in tuje živali v podobah* napisal konec šestdesetih let prejšnjega stoletja, izšlo pa je v petih zvezkih, ki so danes kljub veliki nakladi velika redkost. Erjavcevo delo, ki ga krasijo tudi številne crnobele in barvne risbe ilustratorjev iz prejšnjega stoletja, je zdaj izšlo v skupni izdaji pri Založbi Mladinska knjiga. Knjiga ima več kot sedemsto strani, odlikuje pa jo priročni slog, pri katerem je težko potegniti ločnico med naravoslovjem in leposlovjem. Besedilo, ki tudi po več kot stoletju ni izgubilo privlačnosti, je za novo izdajo jezikovno posodobil dr. Janez Dular. Na tej strani predstavljamo opis zanimivega ptica vodomca ter nekaterih vrst skrivnostnih netopirjev.

Vodomec

Povsod pri naših vodah prebiva v marsičem prav zanimiv ptic vodomec. Gotovo je ni pri nas reke, ga ni potoka niti v gorah niti na ravnam brez vodomca. Kljub temu pa ga ljudje vendar sploh malo poznajo. Dostikrat sem videl ljudi, ki so se čudili njegovi lepoti, videc ga naslikane ga v kakih bukvah ali pa nagačenega v kakem muzeju; se bolj pa so se čudili, če jim je kdo povedal, da je to naš domaći ptic in da morebiti stanuje vse leto komaj streljalec daleč od njihove hiše. Res pa je, da se nikjer ne nahaja pogosto, povsod so le posamezni pari in se ti se skrbno skrivajo človeškim očem.

Na tem pticu nam najbolj zbujata pozornost kljun in lepo barvana perje. Kljun je res nespodolno dolg in krepak, kakor bi si ga bil vodomec izposodil od zolne; človeku se zdi, da bi za takim kljunom moral sedeti čisto drug junak. Iz debele, na kratkem vratu nasajene glave mu namreč naravnost od čela molijo poldrugi palec dolg, robat, proti koncu zasilen kljun. Trup ima močan in zajeten, rep in perutnice kratke, nožice pa nenavadno kratke in sibeke, in prsti na njih so skoraj zrastle med seboj. Po glavi in po perutnicah je živo zelen in ima svetloplave pege in lišce; hrbet je plavkastozelen; blede rumenkasto grlo je po straneh zeleno obrobljeno; po prsih in po trebuhu je rjast in tudi čez oko mu sega rjasta proga. Nožice so rdečkaste; kljun je črn, na korenju pa lepo rdec.

Vodomec je čuden svat. Za družbo ne mara, se celo odganja vse druge ptice, ki bi se hotele naseliti v njegovem okolisu, samo pastirica ima iz milosti dovoljenje, da sme tekati ob njegovi vodi. Najbolj vsemu je kraj, kjer je bister in hiter potok zarasel z gostim vrbovjem in jelsevjem. Tu ure in ure tiho presedi na vejici, ki se nagiblje nad vodo. Videti je, kakor bi bil ves utopljen v svoj dolgčas, kakor bi nič ne maral za vse, kar se godi okoli njega. Ta malomarnost pa je le navidezna. V hladni vodici pod njim plavajo brezskrbne in neumne ribice, ne slutec sovražnika nad sabo. Vanje je vodomec ves zamaknjen, ne pusti jih z očesa, nanje preži kakor macka na mis. Kadar se mu dozdeva, da bo treba skočiti, se nagne naprej, stegne vrat in pljusne v vodo kakor zaba. Val se zagr-

ne nad njim, ampak ptic kmalu spet sprši iz vode z ribico v kljunu in zleti na svoje navadno mesto. Tu si strese vodo iz perja, obrača ribico sem ter tja tako dolgo, da dobi glavo predse, potem jo pogoltno celo. Če je riba večja, se dolgo davi, preden mu spolzi v zelo-dec.

Dostikrat pa tudi skoči zastoj, kajti ribice so zelo urne, urnejše kakor je vodomcu vsec. Včasih tudi prhutajoč visi v zraku in gleda podse v vodo. Če se naje, si v goščavi poišče svoje navadni koticček, počene na vejico, stisne vrat in dremaje prebavlja. Čez nekaj časa hipoma stegne vrat, odpre kljun in se začne daviti ter naposled z veliko težavo izruga ribje kosti in luske, ki mu jih zelodec ne more prebaviti.

Popoldne gre se enkrat na prezo. Če ga človek ali kaj drugega preplasi, zleti z glasnim gik, gik, gik malo naprej ob vodi v grm. Sploh ne leti rad, ker mu kratke perutnice delajo težave. Neznansko hitro mahaja z njimi in se tako kar hitro pomika naprej. Nikdar ne leti stran od vode, po tleh tudi ne more hoditi. V mraku se stisne pod kako korenino na strmem bregu ali pa zleze v kako luknjo in po utrudljivem dnevu zaspi. Kadar so vode po dežju kalne, se mu slabo

Fran Erjavec

god. Takrat so dobre tudi pijavke, črvi in druga golazen, ki se najde ob vodah. Pozimi najde hrane samo pri nezamrznjenih potokih, tedaj pride tudi k mlinu in išče piclo hrano pod mlinjskimi kolesi. V veliki sili gre tudi pod led, vendar dostikrat zgresi luknjo, ne more ven in pogine pod ledom. V posebno hudih zimah pa tudi zapusti naše kraje in gre celo v Egipt.

Vodomec gnezdi v luknjah na strmih mehkih bregovih kakor podgrivka ali pa legat. Gnezda ne dela, jajca položi samo na izrigan ribje kosti. Sredi meseca velikega travna ali pa se tudi pozneje znese ona 6 ali 7 lepo belih, tenkolupinastih jajčec, skozi katera se blešči rumenjak. Samica vali sama, samec pa jo hrani. Valece samice ni lahko spoditi iz gnezda, teptaj in tolci okoli luknje, kolikor hočeš, ona se ne premakne. Ettinger iz Slavonije pripoveduje, kako se zna ta ptica pritajiti; človek misli, da je mrtva. Ettinger je namreč našel vodomčovo gnezdo in je začel kopati, da bi prišel do zalege. Ko koplje, najde staro mrtvo. Vzame jo v roke, jo ogleduje, obrača sem ter tja in jo položi zraven sebe, da bi pobral jajca. Ko pa jo spusti iz rok,

hipoma oživi in odleti.

Vodomčevi mladici so zelo grdi, dolgo časa slepi in popolnoma goli; tudi niso vsi enaki, zmerom so nekateri večji, drugi manjši in sibejsi, vsi pa počasi rastejo. Stara dva jih pridno pitata najprej z vodnimi žužki, največ s kacijami pastirji, pozneje pa z ribicami. Njihovo blato pa nosita daleč proč, sicer bi se luknja preveč zasmradila in smrad bi utegnil privabiti kako pozrešno podlasico. Izpeljani godni mladici se zunaj se dolgo drže skupaj, stari pa jih vadijo v lovu. Ampak sprva gre težko, mnogokrat je treba skočiti zama, preden se izuri mojster.

V sužnosti je vodomca zelo težko vzdržati, starega pa sploh ne.

Netopirji

Ko poletnega večera tihi mrak prepere vse stvari na zemlji, planejo iz vsakršnih temnih votlin netopirji in prhutajo po zraku kakor črne vesče. Netopir je čuden križanec! Pol tica, pol miši, zato mu po nekaterih krajih pravijo sismis. Preprostemu, nepoučenemu človeku je netopir skrivnostna, grozna, skoraj pošastna prikazen. Nočna ura, ob kateri oživi to strašilo; njegova mešana narava, katere si neuk človek ne more prav pojasniti; tenka, mrzla in mastna mrena, ki v podobi plasca obdaja njegov trup in ga nosi po zraku; omahljivo, vegaasto letanje; velika ušesa in majhne oči in zraven se čudni kožnati izrastki v licu - vse to se strinja v netopirju ter ga dela groznega. Kar pa mu se manjka, dodaja živa domisljija - pa je pošast gotova. Brez skrbi recemo, da ljudje sploh o nobeni naših živali tako malo ne vedo kakor o netopirju, zato pa se tudi o nobeni ne pripoveduje toliko - največ prav neslanih - pravljič. Tudi pri tej živali se potrjuje resnica, da je nevednost mati neumnih vraz. Kjer ni pravega znanja, tam se duhov rado polasti praznoverje.

Največji netopir je leteci pes; po dolgem meri cevčev, čez razpeti prhuti pa 4-5 cevčev. V glavo je čisto podoban psu, odtod je tudi dobil ime; v licu nima nikakršnih izrastkov, dolga konicasta ušesa in letalna mrena so gole, sicer je kosmat. Je brez repa. Leteci psi živijo po velikih južnoazijskih otokih; podnevi višje po vejah, zagrnjeni v mreno kakor v črn plasc. Včasih jih visi po sto na enem drevesu, vsi kakor mrtvi; človek bi od daleč mislil, da po drevju vise velikanski posušeni sadovi. V mraku pa se začno počasi gibati in hrescati, prvi razpne prhute in prhne z drevesa, drugi za njim, za drugim tretji in vsa družina se spet zbere na drevesu, ki se sibi pod sočnim in mehkim sadjem. Dober nos jih vodi na drevesa, kjer so najljepši in najslajši sadeži. Taka družina

Vodomec

v eni noči oklesti največje drevo, najsi bo se tako polno. Če je družba velika, lahko v eni noči opleni velik vrt. Strel iz puske jih le prežene na drugo drevo; ljudje si sadje varujejo tako, da čez drevesa razpno močne mreže. Skoraj se večjo škodo delajo po vinogradih, ker so zelo izbircni. Kadar v kakem kraju nimajo več jesti, lete naprej, celo čez morje od otoka do otoka. Če jih kaj prestraši ali vznemirja, gagojo skoraj kakor gosi. Čeprav zelo smrdijo, jih ljudje streljajo in jedo, nobene večje pojedine ne opravijo brez pečenega letkega psa.

Ne glede na škodljivo pozrešnost pa moramo pritrčiti, da je leteci pes umnejši kakor kateri koli netopir. Nenavadno hitro se udomaci in sprijazni s človekom, pusti se mu celjati in je iz roke.

Najhujše strasilu med netopirji pa je krvosov ali vampir, ki je bil in je nevednim in praznovernim ljudem se zdaj najgroznejša pošast. Pa kako ne bi? Le poslušajte, kaj grdoba poč-

nja. Ponoci menda tiho prileti k specemu človeku, pregrizne zilo in mu izpije vročo kri. Da se nesrečnik tako hitro ne prebudi, mu s prhutami mahaje pihlja hladno sapo v obraz. To je res strašno - ko bi samo se resnično bilo. No, na vso srečo ni tako hudo, kakor se pripoveduje. Može, ki so vampirja opazovali v njegovi domovini, ga opisujejo takole:

Vampir je skoraj pol celvja dolg in petnajst palcev širok z razpetima prhutama, glave je debele, gobca dolgega, uses velikih in sirokih. Pod brado ima na vsaki strani veliko bradavico, nad nosom pa mu strli zgoraj zasilen kožnat rogljček.

Krvosov živi po toplih dezelah Južne Amerike, največ jih je v Gvajani. Podnevi so skriti v gozdu, ponoči pa love gomazen po zraku, zraven pa jedo tudi sočno sadje. Poleg tega navadnega živeza tudi radi pijejo kri zlasti v hladnem in deževnem vremenu, ko žuzelke ne letajo. Tedaj iscejo konje in govedo na

paši ter specim sedajo na pleca ali pa se jim obešajo za noge ali na vrat, bedeca živina pa jim ne pusti nase. Vampir živincetu nagriže kožo in potem liže curljajočo kri, vse to pa dela tako rahlo, da se živince se prebudi ne, torej gotovo ne čuti nikakršne bolečine. Raniča je plitva in majhna in se kmalu zaceli. Živini ni videti, da bi ji to prav škodilo, le kadar jo več krvosov sesa po več noči zaporedoma, nekoliko oslabi, posebno zato, ker je ob tem času tudi paša slaba. Sem ter tja se včasih tudi pripeti, da človeku, specemu pod milim nebom, krvosov pregrizne kožo na nožnem palcu, ako more do njega. Človek nicesar ne čuti, rana ni večja kakor od pijavke, in drugi dan hodi kakor po navadi, brez bolečine. Ni pa res, da bi človeka s prhutama pahljal.

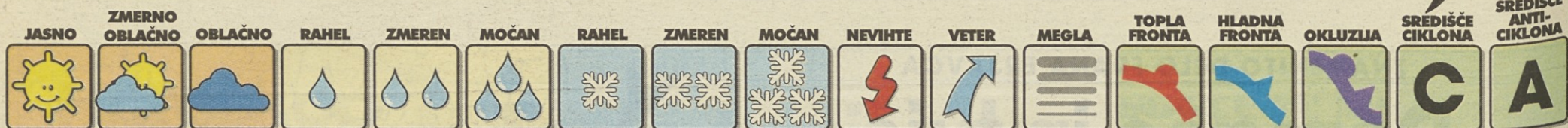
Iz vsega tega se vidi, da so ljudje poprej iz komarja delali vola. Gotovo pa je tudi, da so te bajke in čenčarije tudi naše nedolžne in postene netopirje spravile na slab glas.

Leteci pes

Vampir

VREMENSKA SLIKA

Nad južno Evropo je območje enakomernega zračnega pritiska, nad Britanskim otokom in Severnim morjem pa je plitvo območje nizkega zračnega pritiska z oslabiljeno fronto, ki sega do Alp in v zahodno Sredozemlje. Ob sibirskih vetrovih se nad našimi kraji zadržuje topla, vlažna in labilen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.25 in zšlo ob 20.50. Dan bo dolg 15 ur in 25 minut. Luna bo vzšla ob 22.25 in zšla ob 09.09.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C	°C	°C
Portorož	26,3	Mura	19,1
Crikvenica	25,4	Sava (Radovljica)	14,0
Malinska	26,5	Sora	15,6
Sibenik	26,8	Ljubljana	17,4
Porec	26,1	Soca	16,8
Split	27,0	Vipava	11,5
Dubrovnik	27,2	Bohinjsko jezero	22,0

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: E 5 do 8 vozlov
popoldne: NW 7 do 12 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 5.58 najnižje -62 cm, ob 12.40 najvišje 44 cm, ob 18.27 najnižje -19 cm, ob 23.57 najvišje 34 cm.
Jutri: ob 6.29 najnižje -54 cm, ob 13.15 najvišje 42 cm, ob 19.12 najnižje -17 cm, ob 24.34 najvišje 24 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	27
1000 m	23
1500 m	17
2000 m	13
2500 m	10
2864 m	7

BIOPROGNOZA

Vremensko občutljivi ljudje bodo bolj utrujeni, razdražljivi, nemirni in potrti, ponoči pa bodo slabo spali. Sredi dneva bo počutje poslabšala tudi soparnost.

VOX POPULI

Blesci se kakor svetlo sonce.
Sreča je kakor sonce.
Kadar je najlepša, zato ne.

DANES

Slovenija: Delno jasno bo, čez dan spremenljivo oblačno. Najnižje jutranje temperature bodo od 13 do 18, najvišje dnevne pa od 26 do 31°C.
Sosednje pokrajine: Delno jasno bo, čez dan spremenljivo oblačno.

JUTRI

V Sloveniji: Sončno bo in manj soparno in v glavnem brez neviht.
Obeti: V ponedeljek bo sončno in vroče, popoldne bodo krajevne nevihte.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

ZDA je prizadel vročinski val

WASHINGTON - Zaradi prvega letošnjega toplotnega vala je v ameriški zvezni državi Iowa poginilo več kot tisoč glav goved, v minnesotskem Minneapolisu pa je vročina onemogočila radarje. Resnici na ljubo je prišlo do električnega mrka, ker so ljudje s klimatskimi napravami pretirano povečali porabo.

Otroci pa se veseli sedanje toplote (na slikah telefoto: AP), ker jim starši

dovolijo, da se hladijo pred ventilatorji ali ob vodnjakih, saj morajo postaviti zamizijo na eno oko, ker se morajo zaradi vročine ubadati s hujšimi težavami.

Zaradi toplote so morali namreč številne ljudi sprejeti v bolnišnice. Za sedaj se ni vesti o žrtvah, vsekakor pa jih ne izključujejo, če se bo sedanji toplotni val nadaljeval, saj se je skoraj povsod živorebrni stolpec dvignil nad 40 stopinj Celzija

Javnosti so predstavili newyorška gorilja dvojčka

WASHINGTON - V newyorškem živalskem vrtu so predstavili 11-mesecev stara gorilja dvojčka, ki so ju po rojstvu zaradi siskega zdravja odvzeli materi. Sedaj sta se vrnila v opicjo skupnost.

(Telefoto: AP)

Charles turistični vodič, Edvard je izgubar, Sarah pa poslovno blesti

LONDON - Prestolonaslednik Charles bo turistični vodič za tiste ameriške bogataše, ki bodo letno njegovemu skladu za arhitekturo plačali 12.000 funtov. Pobudo je napovedal včerajšnji Daily Mirror, sinoci pa jo je Charles v svoji podeželski rezidenci Highgrove med banketom pojasnil 25 ameriškim bogatašem, med katerimi sta bila tudi Barbra Streisand in Elton John. Kdor si bo hotel s Charlesom ogledati arhitektonske zna-

menitosti sveta, bo moral za pet let letno plačati 12 tisoč funtov. Predvidena so potovanja po Indiji, Južni Afriki, Franciji in drugih državah sveta.
Medtem ko se Charles ubada z arhitekturo, pa njegovemu najmlajšemu bratu Edvardu sive lase delajo dolgovi. Njegova televizijska družba Ardent si je namreč »prisluzila« za 400 tisoč funtov dolgov. Do sedaj ji je namreč uspelo posneti le dokumentarec o pose-

bnem kraljevskem tenisu, ki je bil priljubljen za časa Henrika VIII.
Poslovnih problemov pa nima jorska vojvodinja Sarah, nekdanja žena princa Andreja. Njena risanka »helikopter Budgie« gre izredno dobro v promet. Pravkar jo je za 800 tisoč funtov kupila ameriška televizijska mreža Fox. Finančni izvedenci so že izračunali, da bo rdečelasa Sarah s svojimi poslovnimi partnerji v petih letih zaslužila 300 milijonov funtov.